

Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. II.

Additions to the flora of the Czech Republic. II.

Jiří H a d i n e c ¹⁾, Pavel L u s t y k ²⁾ & František P r o c h á z k a ³⁾ [red.]

¹⁾ Katedra botaniky PřF UK, Benátská 2, CZ-128 01 Praha 2; e-mail: hadinec@natur.cuni.cz

²⁾ Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Lidická 25/27, CZ-657 20 Brno; e-mail: lustyk@brno.nature.cz; pavel.lustyk@tiscali.cz

³⁾ Eko-Agency KOPR, Pivovarská 61, CZ-385 01 Vimperk; e-mail: frantisek.prochazka@kaleidoscope.cz

Abstract

This first continuance of floristic contributions resumes the data about taxa newly discovered in the Czech Republic territory, firstly published (in the various periodicals) mainly in the year 2002 (*Hieracium hematopodum*, *Carlina biebersteinii* subsp. *sudetica*). The autochthonous occurrence of *Agropyron pectinatum* is mentioned in this contribution for the first time ever. The newly found *Botrychium multifidum*, previously considered to be extinct in the Czech Republic territory, are listed below. There are presented the new localities of the critically endangered and endangered species (according to the Black and Red List of Vascular Plants of the Czech Republic) also from territories, where no occurrence have been reported so far (e.g. *Salix myrtilloides*, *Anacamptis pyramidalis*, *Botrychium matricariifolium*, *Carex pseudobrizzoides*, *Cladium mariscus*, *Epipactis greuteri*, *Gentianella lutescens* subsp. *carpatica*, *Myricaria germanica*, *Pyrola chlorantha*, *P. media*). The less rare species from the territories, where they have never been discovered yet, are mentioned so far.

N o m e n k l a t u r a : Kubát et al. (2002).

Po příznivém ohlasu na první část doplňků ke květeně ČR (Hadinec et al. 2002) předkládáme botanické veřejnosti první pokračování. Jsme přesvědčeni, že souhrn floristických novinek z České republiky, zejména v souvislosti s aktuálním vydáním nového Klíče (Kubát et al. 2002) nebo dokončovanou Květenou České republiky (Hejny & Slavík 1988, 1990, 1992, Slavík 1995, 1997, 2000), je pro znalost naší květeny nadmíru důležitý, a proto chceme velmi poděkovat všem, kteří se svou prací snaží dovést tato rodiviš se „Additamenta“ do stadia, které by odpovídalo nejen představám nás jako editorů, nýbrž především společnému cíli poznat co nejlépe květenu naší země. Zvláště potěšitelné pak je, že četné významné nové údaje v tomto textu obsažené pocházejí od mladých botaniků z řad nejen vysokoškolských, ale i středoškolských studentů nebo nedávných absolventů nejruznějších vysokých škol.

Naším záměrem je průběžně shromažďovat pokud možno všechny novinky z poznávání flóry cévnatých rostlin České republiky. Abychom toho mohli dosáhnout, velice rádi bychom spolupracovali s co možná nejšířší obcí českých a moravskoslezských floristů. Věhlasnost Čelakovského „Resultátů“ nebo Rohlenových „Příspěvků“ nebyla dána jen osobnostmi editorů, ale především ochotou tehdejších zájemců o naši flóru se jmenovanými editory spolupracovat. To platilo v 19. století za Čelakovského, ve 20. věku za Rohleny, stejně jako to platí i dnes.

V tomto souhrnu tedy přinášíme mimo jiné nový druh původní květeny České republiky – *Hieracium haematopodum*, nově popsáný endemický poddruh – *Carlina biebersteinii* subsp. *sudetica* a nově také první autochtonní výskyt *Agropyron pectinatum*, dále objevení nových lokalit *Botrychium multifidum*, druhu v ČR již několik desetiletí neznámého, znovunalezení *Cyperus michelianus* a *Scandix pecten-veneris* v Čechách, objevení teprve v pořadí čtvrté existující lokality *Salix myrtilloides* v ČR, jakož i nových lokalit více druhů považovaných v ČR za kriticky ohrožené (např. *Anacamptis pyramidalis*, *Botrychium matricariifolium*, *Carex pseudobrizzoides*, *Cladium mariscus*, *Epipactis greuteri*, *Gentianella lutescens* subsp. *carpatica*, *Myricaria germanica*, *Pyrola chlorantha*, *P. media* atd.) či nálezy druhů z fytochorionů, odkud zatím nebyl žádný výskyt udáván (např. *Carex pendula* – Džbán, *Epipactis purpurata* – Purkarecký kaňon, *Equisetum variegatum* – Krušné hory, *Potentilla rupestris* – Hornomoravský úval atd.), stejně jako nálezy *Pulicaria dysenterica*, *Crambe tataria* a *Phyllitis scolopendrium* na území Čech, kde nejsou tyto druhy původní. Všechny tyto nálezy svědčí o tom, že v přírodě České republiky je neustále co objevovat a že tedy floristický výzkum naší země nebude ještě dlouho zcela skončen.

Vedle řady lokalit původních druhů a poddruhů naší květeny jsou zde uvedeny také druhy nově ve volné přírodě zplanělé stejně jako nález *Campanula serrata* na území Slovenska v těsné blízkosti naší státní hranice a konečně uvádíme i dementi publikovaného chybného údaje o výskytu *Inula oculus-christi* v Čechách.

Vzhledem k velikému množství významných floristických údajů publikovaných v různých regionálních periodikách upouštíme tímto pokračováním od excerpce již publikovaných údajů o taxonech zařazených do nižších kategorií černého a červeného seznamu naší flóry (cf. Procházka 2001) než je kategorie C1 (kriticky ohrožené). V případě původně stanovené koncepce by se totiž rozsah našich dodatků rozrostl do neúnosné míry vzhledem k množství původních údajů, které máme – díky plodné spolupráci s mnoha kolegy – k dispozici.

Předkládaná Additamenta II. zahrnují údaje publikované v roce 2002, výjimečně i v roce 2001, které se nepodařilo zahrnout do první části, a rovněž výjimečně některé údaje publikované již v roce 2003. Především však obsahují řadu údajů dosud nepublikovaných. Všechny uváděné lokality jsou řazeny do fytogeografických okresů či podokresů (Skalický 1988) s označením základního pole a kvadrantu střeoevropského síťového mapování (Slavík 1971), zkratka „distr.“ označuje území vymezené hranicemi příslušného okresu, některé lokality jsou navíc doplněny o zeměpisné souřadnice (souřadnicový systém WGS-84 nebo JTSK – v tom případě uvedeno v závorce). Pokud jsou uvedené nálezy

doloženy herbářovými položkami uloženými ve veřejných sbírkách, je jejich uložení označeno zkratkou příslušné sbírky (cf. Vozárová & Sutorý 2001), je-li doklad v soukromé sbírce nálezce, pak zkratkou „herb.“ a jménem majitele sbírky, popř. i místem uložení. Zkratkou „not.“ (= notavit, tj. zapsal, zaznamenal, zaregistroval) jsou označeny nálezy a pozorování, k nimž nebyl pořízen herbářový doklad (cf. Kotlaba 1999).

Literatura, která se úzce váže pouze k jedinému taxonu (v několika případech i k více taxonům), je uvedena hned za příslušným textem, tituly které se opakují častěji stejně jako základní díla souhrnného charakteru, jsou pak v seznamu literatury na konci celé práce.

V roce 2002 vyšly u nás dvě významné souborné publikace o naší flóře, jež namnoze uvádějí pro květenu ČR nové taxony nebo nové, dosud nezveřejněné lokality některých vzácných rostlin. Jsou to Klíč ke květeně České republiky (Kubát et al. 2002) a Katalog zavlečených druhů flóry České republiky, publikovaný anglicky v časopisu *Preslia* (Pyšek et al. 2002). Vzhledem ke snadné dostupnosti obou citovaných titulů upustili jsme od opakování novinek pro naši květenu v nich obsažených.

***Adenophora liliifolia* (L.) DC.**

C1

8. Český kras, 6051a, Bubovice (distr. Beroun): NPR Karlštejn, listnatý les nalevo od cesty vedoucí od lomu Malá Amerika k Bubovickému potoku, mezi Mokřým vrchem a bočním hřbetem Velké hory, 750 m SV od vrcholu Velké hory (422 m), 398 m n. m., 49° 57' 18" N, 14° 10' 02" E, jedna odkvetlá rostlina, 19. 8. 2002 not. M. Severa.

Jde o novou mikrolokality zvonovce liliolistého v NPR Karlštejn. Do této chvíle byl známý jeho výskyt v Českém krasu na čtyřech lokalitách, tři lokality se nacházejí přímo v NPR Karlštejn, čtvrtá v PR Karlické údolí. Popsaný nový nález plodné rostliny spontánního charakteru se nachází asi 200 m od nejbližší známé lokality a je ojedinělý vzhledem k celkovému ústupu tohoto druhu na ostatních lokalitách v Českém krasu. V současné době je z území známo kolem padesáti rostlin, z toho pravidelně kvetoucích je maximálně dvacet. Mnozí jedinci zvonovce tu nejsou schopni vykvést mimo jiné také proto, že jejich lodyhy jsou okusovány pasoucí se srnčí zvěří. Na dvou místech s početnějším výskytem byla proto populace zvonovce v NPR Karlštejn oplocena. Vnitřní prostor oplocenek je navíc pravidelně selektivním způsobem kosen, aby se snížil tlak konkurenčně zdatnějších rostlinných druhů. Při těchto opatřeních zůstávají počty jedinců zvonovce liliolistého na stanovištích víceméně stabilní. Zdá se však, že nové, spontánně uchycené semenáčky se na sledovaných lokalitách zatím neobjevují, i přesto, že rostliny v oplocenkách každoročně přinášejí velké množství drobných semen.

M. Severa

***Agropyron pectinatum* (M. Bieb.) P. B.**

C1

16. Znojensko-brněnská pahorkatina, 7262b, Dyjákovičky (distr. Znojmo): navržené CHÚ Lamplberk, vrchol stejnojmenného kopce 2 km J od jižního okraje osady Hnízdo, 275 m n. m., leg. R. Řepka & I. Paukertová 1996 (BRNM).

Populace pýru hřebenitého se nachází na vrcholu kopce Lamplberk JV od Dyjákoviček, v blízkosti česko-rakouské hranice. Geologickým podkladem jsou písčité terciérní sedimenty převážně spraší. Porost pýru na ploše asi 2 arů je soustředěn těsně pod vrcholem kopce, na jeho JJV svahu. Na lokalitě rostou některé další významnější druhy jako *Sisymbrium austriacum*, *Astragalus austriacus*, *Taraxacum serotinum*, *Stipa capillata* a *S. pulcherrima*. I když porosty s pýrem lze zařadit do poloruderálních společenstev sv. *Convolvulo-Agropyrion*, které jsou narušovány činností králíků a ve střední a dolní části svahů bývaly vinice, výskyt pýru je zde s velkou pravděpodobností autochtonní. V této souvislosti nutno poznamenat, že se jedná o fytogeograficky velmi pozoruhodný nález. Podle Fischera (Fischer 1994) byl výskyt pýru hřebenitého na rakouském území potvrzen ve spolkových zemích Niederösterreich a Wien. Nejbližší lokality leží na okraji Moravského Pole u obce Stillfried nedaleko Angern, jižněji položené lokality jsou Lassee, Breintensee, Schloßhof a Marie Ellend. Jako relativně hojný druh je udáván od Neziderského jezera, např. mezi Neusiedl-Podersdorf a Winden-Jois. V širším okolí nově nalezené lokality i na lokalitě samotné bylo již dříve nalezeno více pozdně glaciálních druhů, mezi něž lze pýr hřebenitý zařadit – *Amygdalus nana*, *Astragalus exscapus*, *Ceratoides latens*, *Kochia prostrata*, *Orobanche caerulescens* a *Taraxacum serotinum*, které byly součástí vegetace sprašové glaciální stepi. Pokud je lokalita pýru hřebenitého na Lamplberku původní, představovala by podobně jako u druhu *Ceratoides latens* (Tomšovic 1990) absolutní SZ exklávu areálu druhu a recentní výskyt je nutno hodnotit jako reliktní.

Lokalita byla znovu navštívena v květnu 1998 a byl pořízen následující fytoocenologický snímek:

Hnízdo, hrana J svahu kopce Lamplberk, 25 m², 275 m n. m., celková pokrývnost 70 %, sklon 35°, expozice JJV, 48° 45' 12" N, 16° 07' 54" E; 13. 5. 1998, M. Chytrý.

E₁ (70 %): *Agropyron pectinatum* 2b, *Bromus tectorum* 2a, *Sisymbrium orientale* 2a, *Eryngium campestre* 1, *Veronica arvensis* 1, *Arenaria serpyllifolia* +, *Centaurea stoebe* +, *Descurainia sophia* +, *Elytrigia repens* +, *Festuca valesiaca* +, *Poa angustifolia* +, *Salvia nemorosa* +, *Securigera varia* +, *Taraxacum serotinum* +, *Achillea millefolium* agg. r, *Hypericum perforatum* r.

E₀ (1 %): *Ceratodon purpureus* +.

Fischer M. A. [ed.] (1994): Exkursionsflora von Österreich. – Stuttgart & Wien.

Janchen E. (1977): Flora von Wien. – Wien.

Tomšovic P. (1990): Patří druh *Ceratoides latens* (*Eurotia ceratoides*) do československé květeny? – *Preslia* 62: 33–39.

R. Řepka & M. Chytrý

Aira caryophyllea L.

C1

2a. Žatecké Poohří, 5647c, Nové Sedlo (distr. Louny): na cestě na pravém břehu Ohře ca 2 km SV od obce, 215 m n. m., vzácně, leg. K. Kubát & Č. Ondráček 27. 5. 2000 (LIT, CHOM).

Tento nyní poměrně vzácný druh se podařilo najít před 20 lety na levém břehu Ohře téměř přesně proti výše uvedené lokalitě: Záhoří, břeh Ohře proti Libočanům, 1980 (Kubát et al. 1981: 61). V letech 1953, 1978 a 1979 jej sbíral J. Lorber na různých místech u Černovic

a v roce 1977 u Otovic u Chomutova (LIT a CHOM; vše fyt. okres (3) Podkrušnohorská pánev), doložen je také z levého břehu Ohře proti obci Hradec u Kadaně (leg. Červený 1965 CHOM) a Červeného Hrádku (leg. Roth 1854 CHOM). Další čtyři lokality byly zapsány při floristickém kursu v Kadani (Kubát 1978: 22).

K. Kubát & Č. Ondráček

- 14a. Bydžovská pánev, 5858a, Lišice (distr. Hradec Králové): na písčitém západním okraji lesa vedle polní cesty vedoucí ke skupině chat a k obci, ca 0,5–1 km JV od obce, na více místech, leg. M. Marek 10. 6. 2002 (PR).
- 14a. Bydžovská pánev, 5858d, Pamětník (distr. Hradec Králové): na travnaté písčtině u SZ břehu zatopeného písníku („vodní zdroj“) blíže východního okraje obce, hustý porost na ca 1–2 m², roztroušeně a řídkce na dalších místech kolem zatopené plochy, leg. M. Marek, 18. 5. 2002 (PR).
- 37c. Volyňské Předšumaví, 6747c, Dražovice (distr. Klatovy): 1 km S od obce, nad silnicí do Čimic, svahové pastviny, leg. J. Nesvadbová 21. 6. 1994 (PL) (Nesvadbová & Sofron 2001).
38. Budějovická pánev, 6750d, Heřmaň (distr. Písek): jáma po těžbě písku při pravém břehu Blanice 1,4 km S od obce, ca 370 m n. m., ojedinělý výskyt, leg. M. Soukup 17. 6. 2002 (herb. Soukup).
38. Budějovická pánev, 6750d, Heřmaň (distr. Písek): okraj suchého trávníku J od Benešovského Mlýna, 375 m n. m., hojně, leg. M. Soukup 21. 6. 2002 (herb. Soukup).
- 45a. Lovečkovické středohoří, 5251a, Děčín-Rozbělesy (distr. Děčín): vzácně (více exemplářů) na travnaté hrázi přístavního bazénu, většinou v porostu sv. *Arrhenatherion*, 126 m n. m., leg. V. Jehlík, 3. 6. 1987 (PRA); leg. V. Jehlík 20. 6. 1991 (PRA); 27. 6. 1995 not. V. Jehlík et al.; velmi bohatý víceméně souvislý porost na ploše ca 100 m², leg. P. Bauer & J. Hadinec 16. 7. 2002 (PRC). [Red. pozn.: v srpnu 2002 byla celá plocha postižena povodní, stav v roce 2003 zachycuje následující fytoocenologický snímek:
12 m², 125 m n. m., expozice SV, sklon 45°, 16. 6. 2003, P. Bauer, E₁ (70 %): *Avenella flexuosa* 2, *Festuca rubra* s. l. 2, *Hieracium pilosella* 2, *Aira caryophyllea* 1, *Agrostis capillaris* 1, *Hypericum perforatum* 1, *Luzula campestris* 1, *Rumex acetosella* 1, *Armeria vulgaris* +, *Campanula rotundifolia* +, *Pimpinella saxifraga* +, *Hieracium laevigatum* r].

Poprvé sbíral v Děčíně druh už Malinský (Čelakovský 1867: 43). Později tam nebyl zaznamenán, neboť Militzer (1956: 72) na chorologické mapě z Děčína žádný výskyt neuvádí. Teprve 120 let po prvním nálezu byl druh na území Děčína znovu objeven.

Pozn.: V šedesáti sledovaných říčních přístavech a loděnicích na labsko-vltavské a dunajské vodní cestě ve střední Evropě byl druh zaznamenán V. Jehlíkem pouze v labském přístavu Děčín-Rozbělesy (viz výše) a v Hamburském přístavu v Německu (Hamburg: Hamburger Hafen, Windhukkaí, ve více exemplářích; leg. V. Jehlík 23. 9. 1995 PRA). Výzkum byl podpořen projektem Grantové agentury České republiky reg. č. 522/03/0030.

V. Jehlík

Kubát K. [ed.] (1978): Floristické materiály ke květeně Kadaňska. – Severočes. Přír. 8–9/1: 1–78, 8–9/2: 79–177.

Kubát K., Lorber J. & Sládek J. (1981): Floristické kursy Severočeské pobočky ČSBS v Mašťově a Žatci. – Severočes. Přír. 12: 47–80.

Nesvadbová J. & Sofron J. (2001): [Rec.] Chán V. [ed.] (1999): Komentovaný červený seznam květeny jižní části Čech, Příroda 16: 1–284. – Sborn. Jihočes. Muz. Čes. Budějovice, Přírod. Vědy 41: 92–94.

Militzer M. (1956): Veränderungen in der Flora der Oberlausitz und der nördlichen ČSR. – Abh. Ber. Naturkunde Mus. Görlitz 35: 43–75.

Aira praecox* L.*C2**

- 11b. Poděbradské Polabí, 5957c, Kolín: několik set až tisíc jedinců mezi pražci u slepé koleje na hlavním nádraží ve městě, Z od nádražní budovy, červenec 2002 not. J. Šturma.
- 14a. Bydžovská pánev, 5858d, Pamětník (distr. Hradec Králové): na více místech kolem zatopeného písničku („vodní zdroj“) blíže východního okraje obce, S od silnice do obce Štít, leg. M. Marek 18. 5. 2002 (PR).

Ovsíček časný na lokalitě roste většinou pospolitě v hustých porostech na místech jak s řídkým, tak i poměrně hustým zápojem vegetace a sporadicky je roztroušen i mezi těmito pospolitými „ohnisky“. Na výskyt v bezprostředním okolí zatopeného písničku navazují další již řídkší porosty podél písčitého východního okraje ohrazeného boru jižně od zmíněné silnice.

Ovsíček upřednostňuje výslunná stanoviště, místy však roste i v zástínu, daří se mu dobře i na sešlapávaných místech. Plochám bez vegetace se spíše vyhýbá, zde roste jen tehdy, jsou-li již přítomny mechy. Jinde v okolí Pamětníku nebyl tento druh pozorován. Uvedená lokalita jedosud jedinou zjištěnou ve fyt. okrese Cidliňská pánev.

M. Marek

39. Třeboňská pánev, 7055b, Chlum u Třeboně (distr. Jindřichův Hradec): písčité pláž na severozápadním pobřeží rybníka Hejtman, na ploše okolo dvou arů, leg. J. Douša, 10. 6. 2002 (herb. Douša); leg. Z. Dočkalová et al., 2002 (OL), rev. B. Trávníček.
10 m², obnažené dno, 10. 6. 2002, J. Douša, E₁ (40 %): *Aira praecox* 2, *Cerastium semidecandrum* 2, *Teesdalia nudicaulis* 2, *Vulpia myuros* 2, *Matricaria discoidea* 1, *Scleranthus annuus* 1, *Lolium perenne* +, *Viola arvensis* r.
39. Třeboňská pánev, 7055b, Chlum u Třeboně (distr. Jindřichův Hradec): břeh Staňkovského rybníka při jihovýchodním okraji obce, leg. Z. Dočkalová et al. 2002 (OL), rev. B. Trávníček.
39. Třeboňská pánev, 7055b, Suchdol nad Lužnicí (distr. Jindřichův Hradec): na dně písčiny SV od osady Tušř, leg. Z. Dočkalová et al. 2002 (OL), rev. B. Trávníček.

Chán (1999) uvádí tento druh mezi vyhynulými taxony (A1) květeny jižní části Čech. Výše uvedené údaje o aktuálním výskytu v Třeboňské pánvi (i dříve se druh vyskytoval v celých jižních Čechách jen na Třeboňsku) však znamenají, že z hlediska jižních Čech je nutné tento taxon přeřadit z kategorie A1 do C1.

F. Procházka

Allium angulosum* L.*C2**

78. Bílé Karpaty lesní, 7171a, Javorník (distr. Hodonín): Pod Kozimelkou, zarostlý sesuv, 3,0 km SV od kostela, 360 m n. m., několik trsů, leg. I. & J. W. Jongepierovi 19. 7. 2001 (OLM).

Jedná se o třetí recentní nález v CHKO Bílé Karpaty. V roce 1988 byl česnek hranatý nalezen také v PR Kútky a v roce 1995 u Sodoměřic (Jongepier 1997). Stanislav Staněk znal tento druh z lokalit u obcí Blatnička, Radějov, Strážnice, Suchov, Tvarožná Lhota a z Filipova údolí u Javorníka (Staněk et al. 1996).

J. W. Jongepier

Jongepier J. W. (1997): Nové lokality vzácných rostlin v Bílých Karpatech. – Sborn. Přírodověd. Kl. Uherské Hradiště 2: 5–16.

***Allium carinatum* L.**

C2

- 11b. Poděbradské Polabí, 6159a, Třemošnice (distr. Chrudim): železniční stanice, malý porost (asi 50 rostlin) na konci kolejiště u cestičky vedoucí k autobusovému nádraží, leg. P. Koutecký 21. 7. 2002 (PRC), rev. F. Krahulec.
- 15b. Hradecké Polabí / 60. Orlické opuky, 5762b, Opočno (distr. Rychnov nad Kněžnou): JJZ okraj lesního komplexu Chlum V od města, nekosené porosty sveřepových trávníků (sv. *Bromion*) mezi cestou a lesním okrajem v blízkosti odbočky červené turistické značky, ca 320 m n. m., leg. R. Prausová 3. 8. 2002 (PRC), rev. F. Krahulec.

V Čechách je autochtonní výskyt velmi vzácný, druh byl doposud nalezen na několika lokalitách ve východních Čechách, středním Polabí a na Šumavě. V posledních letech se frekvence záznamů zvýšila. Některé lokality jsou evidentně druhotné: Hradec Králové (leg. J. Sádlo herb. Krahulec), Nová Vráž ve středním Povltaví (leg. V. Chán herb. Chán) – a patří sem i výše uvedený nález z Třemošnice. Výskyt u České Třebové (obec Rybník, Kovář 1977: 16) a nově u Dobrušky jsou však spíše přirozeného charakteru. Rozhodnout, zda je toto zvýšení frekvence výskytu dáno intenzivnějším floristickým výzkumem či častějším pěstováním a zplaňováním, je prakticky nemožné. V obchodní síti se *A. carinatum* objevuje pod jménem *A. pulchellum*, což je příbuzný druh, ale bez pacibulek. Sám jsem (FK) ho kupoval vícekrát, ale typické *A. pulchellum* se mi nikdy koupit nepodařilo, vždy šlo o *A. carinatum*. Nejnověji objevená lokalita na Chlumu u Dobrušky leží jen 20 km od nejbližšího známého výskytu u Kudovy v Kladsku, který však zanikl již v 1. polovině 19. století (cf. Fiek 1881: 454). Další lokality reprezentované herbářovými údaji z Čech – např. Podluží pod Jedlovou (leg. Riedl 1960 LIT), Pec pod Sněžkou (leg. Horák 1969 MP), Sadová (leg. J. Šourek 1943 MP), Kokořín (sine coll. 1853 PR) a Moravy – Jemnice (leg. Šimek 1974 MJ) jsou zřejmě také sekundárního charakteru. Problematiku výskytu na Moravě a rovněž ve Slezsku komplikuje ta skutečnost, že zejména brněňští autoři jménem *A. carinatum* označovali mnohem hojnější druh *A. oleraceum*, např. Pluskal (1853) a Koschatzky (1821).

F. Krahulec & M. Duchoslav

- Fiek E. (1881): Flora von Schlesien preussischen und österreichischen Antheils. – Breslau, 571 p.
- Koschatzky K. (1821): Naturhistorische Wanderungen in den Jägerndorfer und heimatlichen geschildert in Briefen an einen Freund. – Hesperus 30: 132.
- Kovář P. (1977): Příspěvek ke květeně údolí Třebovky u České Třebové II. – Zpr. Čs. Bot. Společ. 12: 16–20.
- Pluskal F. S. (1853): Phanerogammen-Flora der Gegend von Lomnitz in Mähren, nebst den bisher aufgefundenen Varietäten. – Verh. Z.-B. Ver. Wien 3: 1–26.

***Allium paradoxum* (M. Bieb.) G. Don**

6. Džbán, 5748c, Pnětluky (distr. Louny): prudký lesnatý východně orientovaný svah hradního příkopu (hned za hradební zdí) na zřícenině hradu Pravda JV nad obcí, opuka, malá kolonie na ploše ca 100 × 40 cm a jednotlivě další rostliny ještě níže po svahu, leg. J. Hadinec & K. Prach 18. 4. 1999 (PRC).

Původ česneku podivného na tomto odlehlem místě uprostřed džbánských lesů lze celkem s určitostí hledat u trampů, kteří zdejší romantickou hradní zříceninu tradičně vyhledávají. Podle velikosti nalezeného porostu lze usuzovat na jeho nedávný vznik.

J. Hadinec

- 7a. Libochovická tabule, 5650a, Kostelec nad Ohří (distr. Litoměřice): les Myslivna, 2002 not. J. Sádlo.
 65. Kutnohorská pahorkatina, 6058c, Čáslav (distr. Kutná Hora): úpatí svahu v okrajové části lesoparku „Vodranty“ u lehkootletického stadionu v údolí na západním okraji města, 250 m n. m., 3 menší oddělené kolonie pod listnatými stromy, 6. 4. 2003 not. J. Hadinec.

Anacamptis pyramidalis L. C. Richard

C1

- 80a. Vsetínská kotlina, 6674a, Huslenky (distr. Vsetín): horní část údolí Losový, svahové louky Z od potoka, extenzivní pastvina skotu, místy pravidelně koseno, 1 exemplář, 500 m n. m., 4. 7. 2001 not. A. Válková.
 80a. Vsetínská kotlina, 6674d, Vsetín: Jasenice, údolí Dlouhé, 3,5 km V od nádraží ČD v centru města, J od potoka Jasenice, mezofilní, pravidelně kosena květnatá louka podél smrkového lesa, 440 m n. m., 1 exemplář, 2. 7. 2001 & 17. 6. 2002 not. A. Válková.

Naposledy byl výskyt rudohlávku jehlancovitého na Vsetínsku potvrzen v roce 1973 (Kučírek in Jatiová & Šmiták 1996) v PP Louky pod Štípou (dříve PP Louky za Klenovem) u obce Růžďka a během téměř třiceti následujících let nebyl nikde jinde zaznamenán. Objevení druhu, byť v jednotlivých exemplářích, na dvou výše uvedených lokalitách je velmi potěšující a naznačuje možnost jeho výskytu na dalších místech s příhodnými podmínkami. Obě lokality již byly ve velmi stručně podobě publikovány (Válková in Šmiták 2002: 50).

A. Válková

8. Český kras, 6050b, Svätý Jan pod Skalou (distr. Beroun): NPR Karlštejn, lom Paraple, spodní etáž, asi 550 m VSV od kóty U kříže (396 m, Svatojánská skála), jeden mohutný dokvétající exemplář v travinném porostu u cesty, 380 m n. m., 49° 58' 17" N, 14° 08' 45" E, 25. 7. 2002 not. B. Nozarová, V. Ložek jun. (foto), M. Severa & P. Špryňar.
 8. Český kras, 6051a, Bubovice (distr. Beroun): návrší Čerínka na jižním okraji obce, již mimo maloplošná zvláště chráněná území, několik desítek rozkvétajících jedinců v xerothermním trávníku sv. *Bromion erecti* na jihozápadně a jižně ukloněném svahu (bývalá pastvina), asi 390 m n. m., ca 49° 57' 58" N, 14° 10' 00" E, 1995 not. K. Žák & A. Žigová; 18.–19. 6. 2002 not. V. Bylinský, J. Hummel, V. Ložek jun. (foto), V. Rybka, M. Severa & P. Špryňar.

První uvedená lokalita představuje nové naleziště tohoto druhu na Karlštejsku a zároveň je i překvapujícím potvrzením výskytu rudohlávku jehlancovitého v okolí Sv. Jana pod Skalou po více než 150 letech (Opiz 1852, viz též Hendrych 2000). Podle dosavadních znalostí se také jedná o první známý výskyt tohoto druhu v Českém krasu v sekundárním rostlinném společenstvu opuštěného vápencového lomu. Jiné druhy vstavačovitých rostlin se ve zdejších lomech ovšem objevují častěji. Například na uvedené lokalitě v lomu Paraple byly spolu s rudohlávkem zaznamenány druhy *Cephalanthera damasonium* a *Epipactis atrorubens*.

Druhá z popsaných lokalit navazuje na lokality na blízké Páni hoře, která leží jen asi 500 m jižně (viz např. Hendrych l. c.). Jde tedy o doplnění současných znalostí o rozšíření rudohlávku v povodí Bubovického potoka, kde zároveň leží hlavní oblast výskytu tohoto druhu v Čechách. Nejznámějšími a nejčastěji uváděnými lokalitami jsou podle součas-

ných literárních pramenů vrchy Velká hora, Doutnáč a Boubová (např. Potůček & Procházka in Čeřovský et al. 1999: 29, Procházka in Kubát et al. 2002).

Žádná ze zdejších populací *Anacamptis pyramidalis* však není oplocena kvůli okusu zvěří (cf. Čeřovský et al. l. c.). Také údaj o jeho výskytu v PR Karlické údolí ve stejné práci je zřejmě mylný (cf. Hendrych l. c.); zdá se, že spolu s údajem o oplocení lokalit mohl vzniknout záměnou s údajem o zdejších výskytech druhu *Adenophora liliifolia* (viz komentář věnovaný tomuto druhu).

P. Špryňar

Hendrych R. (2000): *Anacamptis pyramidalis* – zvláštnost květeny Čech. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 35: 43–55.

Opiz P. M. (1852): Verzeichniss der seltensten von J. Pöch in Böhmen gesammelten Pflanzen nebst Angabe zuverlässiger Standorte. – Lotos 2: 155–157.

Šmiták J. (2002): Nové lokality vzácných druhů vstavačovitých na Moravě v roce 2001. – Rocziana 31: 50–51.

***Aristolochia clematitis* L.**

71a. Bouzovská pahorkatina, 6268a, Králová (distr. Olomouc): okraj lesního porostu ca 250 m Z od západního cípu PR U spálené, S od cesty vedoucí podél železniční trati Česká Třebová – Olomouc, 49° 45' 01" N, 17° 00' 29" E, 4. 8. 1998 not. P. Lustyk.

Podražec křovištní nebyl dosud z Bouzovské pahorkatiny (71a) uváděn (cf. Skalická in Hejný & Slavík 1988: 351–352).

***Asplenium viride* Huds.**

C3

93a. Krkonoše lesní, 5260c, hojně ve zdivu vodárny při modře značené turistické cestě z Obřího dolu na Sněžku, 1287 m n. m., červenec 1986 not. F. Procházka.

V Krkonoších se druh vyskytuje jak na přirozených lokalitách na vápencových, čedičových nebo porfyrityových skalách (cf. Šourek 1969: 107), tak i na sekundárních stanovištích, jimiž jsou zdiva s vápnitým tmelem. Mimo shora uvedenou lokalitu ještě např. v Krakonošově údolí (Procházka in Šourek l. c.) nebo ve zdivu „Hrádku“ (umělá kamenná zřícenina romantického hrádku) nad pravým břehem Úpy v Temném dole (Procházka 1978: 9). Podobná situace je i v jiných regionech Čech (např. většina jihočeských a všechny současné šumavské lokality jsou druhotné – cf. Chán 1999, Procházka & Štech 2002) a je tedy s podivem, že na tuto skutečnost (primární výskyt versus výskyt sekundární) neupozorní zpracování v Květeně ČSR (Křisa in Hejný & Slavík 1988: 244–245), kde jsou jako místa výskytu uvedena jen přirozená stanoviště na „vlhkých a stinných skalách, sutích, převážně na bazických podkladech, ve společenstvu sv. *Cystopteridion*.“

F. Procházka

Procházka F. (1978): Poznámky ke květeně východní části Krkonošského národního parku. – Zpravod. KMVČ, 5/3: 5–30.

Botrychium lunaria* (L.) Sw.*C2**

78. Bílé Karpaty lesní, 6874d, Nedašov (distr. Zlín): Lásca, pastvina 3 km V od kostela, 730 m n. m., dvě rostliny, 11. 6. 1998 not. V. Hroudová & I. Jongepierová.
78. Bílé Karpaty lesní, 7073a, Žitková (distr. Uherské Hradiště): PR Hutě, 2,1 km SV od obecního úřadu, luční svah, 470 m n. m., leg. I. & J. W. Jongepierovi 3. 6. 1995 (OLM).
78. Bílé Karpaty lesní, 7073c, Vyškovec (distr. Uherské Hradiště): Vlčí, příkrý svah nedaleko bývalé autobusové zastávky, 1,1 km JJV od obecního úřadu, 590 m n. m., 27. 7. 1984 not. I. Jongepierová; 3. 7. 1989 not. I. Jongepierová.
78. Bílé Karpaty lesní, 7171b, Nová Lhota (distr. Hodonín): Šibenický vrch, ovčí pastvina 1,5 km JJV od kostela, 630 m n. m., ca 10 jedinců, 17. 5. 2002 not. I. Jongepierová & K. Vincencová.

Botrychium matricariifolium* (Retz.) Koch*C1**

16. Znojensko-brněnská pahorkatina, 6964c, Lesonice (distr. Znojmo): ruderalizované lado s převládající *Calamagrostis epigejos* v cípu smíšených lesů s akátem, 0,45 km J od kóty 323,7 a 1,8 km V od středu obce, 325 m n. m., jednotlivě, leg. R. Řepka 1. 6. 1985 (BRNM).

Z uvedeného fytochorionu nebyla vratička heřmánkolistá dosud uváděna (cf. Chrtková in Hejný & Slavík 1988: 227–228).

- 37e. Volyňské Předšumaví, 6747d, Dražovice (distr. Klatovy): pastvina na východních svazích pahorku asi 1 km S od obce, Z od silnice do Čimic, ca 40 exemplářů společně s mnohem vzácnější *Botrychium lunaria*, květen 2002 not. K. Boublík, P. Petřík & T. Černý.
- 37e. Volyňské Předšumaví, 6949c, Šumavské Hoštice (distr. Prachatice): pastviny asi 400 m JV od obce („U dubu“), ca 10 exemplářů, společně s *Botrychium lunaria*, 3. 6. 2001 not. D. Půbal; 3 mladé exempláře, 20. 5. 2002 not. A. Pavlíčko, J. Kovářiková & F. Procházka; 13 exemplářů, 2. 6. 2002 not. D. Půbal.
- 37h. Prachatické Předšumaví, 6949d, Zábrdí (distr. Prachatice): v horní části PP V polích na lokalitě *Orchis morio*, ca 640 m n. m., 5 exemplářů, květen 2002 not. D. Půbal.
- 88b. Šumavské pláně, 6846c, Slučí Tah (distr. Klatovy): J od silnice Skelná – Slučí Tah, jediný exemplář spolu s *Botrychium lunaria*, 28. 6. 2002 not. F. Procházka, S. Bräutigam, F. Schuhwerk, A. Krahulcová, F. Krahulec & J. Chrtěk jun.

Botrychium multifidum* (S. G. Gmelin) Rupr.*A2÷C1**

- 88d. Boubínsko-stožecká hornatina, 6948d, Včelná pod Boubínem (distr. Prachatice): osada Na Pile, na skládce dřeva, respektive na její po několik let nepoužívané části, 2,4 km JZ od osady na SSV svahu Boubína (asi 1,5 km SSV od vrcholu), ca 1045 m n. m., minimálně 100 exemplářů (včetně sterilních), což představuje největší v současnosti známou středoevropskou populaci, spolu s *Diphasiastrum alpinum*, 6. 7. 2002 not. D. Půbal; leg. D. Půbal & F. Procházka 7. 7. 2002 (PRC) (Půbal & Procházka 2002).
- 88d. Boubínsko-stožecká hornatina, 7049a, Kaplice (distr. Prachatice): delší dobu nepoužívané skládka dřeva při lesní silnici SSV od osady, asi 900 m SSV od Idiny Pily na JJV svahu Boubína (2,7 km od vrcholu), 48° 58' 11,2" N, 13° 50' 14,8" E, ca 1000 m n. m., 12 exemplářů (z toho 11 fertálních), 24. 8. 2002 not. D. Půbal; 25. 8. 2002 rev. D. Půbal & F. Procházka (Procházka 2002, Půbal & Procházka 2002).

Zařazení do kategorie nezvěstných taxonů (A2) květeny ČR (Procházka 2001) musí být změněno na kategorii C1 (taxony kriticky ohrožené).

Je vždy potěšující, když je zjištěn existující výskyt některého z druhů, které byly v květeně celé ČR považovány za nezávěsné (cf. Procházka in Čeřovský 1999, Procházka 2001). Na české Šumavě byla vratička mnohoklaná, druh chráněný i mezinárodně tzv. Bernskou konvencí, považována za nezávěsnou od roku 1965 (Procházka 1998), přestože dříve se zde vyskytovala na nejméně 10 lokalitách (cf. Procházka & Štech 2002: 32, 37). V Boubínsko-stožecké hornatině byly poslední lokality (u Michlovky Hutí a Lipky) zaznamenány před nejméně čtyřmi desetiletími, před r. 1963 (Moravec 1963). Na rakouské straně Šumavy nebyl druh nikdy nalezen, jeho aktuální výskyt je však znám ze 6 lokalit na bavorské straně pohoří, které všechny leží na území národního parku Bavorský les (Horn et al. 1999, Diewald & Horn 2001).

F. Procházka & D. Půbal

- Diewald W. & Horn K. (2001): Weitere Nachweise bemerkswerter Farnpflanzen (Pteridophyta) im Nationalpark Bayerischer Wald und angrenzenden Gebieten. – *Hoppea* 62: 349–365.
- Horn K. (1992): Neufunde, Wiedergefunde und Bestätigungen bemerkswerter Pteridophyten im Hinteren Bayerischen Wald. – *Ber. Bayer. Bot. Ges.* 63: 29–32.
- Horn K., Diewald W. & Hofmann R. (1999): Neufunde bemerkswerter Farnpflanzen (Pteridophyta) im Nationalpark Bayerischer Wald und angrenzenden Gebieten. – *Hoppea* 60: 371–391.
- Moravec J. (1963): Příspěvek k rozšíření Pteridophyt v jihozápadních a jižních Čechách. – *Preslia* 35: 255–276.
- Procházka F. (1998): Vyhynulé a nezávěsné druhy šumavské flóry. – *Silva Gabreta* 2: 67–84.
- Procházka F. (2002): Vzácná vratička se vrátila. – *Šumava* 7 (podzim): 20–21.
- Půbal D. & Procházka F. (2002): *Botrychium multifidum* (Pteridophyta) opět v České republice. – *Erica* 10: 13–16.

***Calamagrostis phragmitoides* Hartman**

C1

- 25a. Krušnohorské podhůří vlastní, 5249b, Krásný Les (distr. Ústí nad Labem): prameniště bezejmenného potůčku 2,4 km SZ od Jeleního vrchu (733,8 m), 690 m n. m., leg. Č. Ondráček 1996 (CHOM), rev. R. Řepka.
- 25a. Krušnohorské podhůří vlastní, 5149d, Petrovice (distr. Ústí nad Labem): CHKO Labské pískovce, zamokřený lem starého náhonu ca 1,05 km V–VSV od hraničního přechodu, roztroušeně, 430 m n. m., leg. Č. Ondráček 2000 (CHOM), rev. R. Řepka.

Na severovýchodním okraji Krušných hor se rozprostírá malá izolovaná arela třtiny nachové. V současné době je zde známo ca 10 samostatných lokalit. Nález u Petrovic představuje lokalitu nového druhu pro CHKO Labské pískovce.

Č. Ondráček

***Calamagrostis stricta* (Timm) Koeler**

C1

90. Jihlavské vrchy, 6757d, Jihlávka (distr. Jihlava): PR V Lísovech, porost ve společenstvu s dominantní *Carex rostrata* v údolním přechodovém rašeliništi poblíž SZ břehu rybníka Kačerák v jižní části rašeliniště, asi 2 km JJZ od obce, 650 m n. m., leg. L. Čech, I. Růžička & R. Řepka 18. 6. 1996 (BRNM, BRNU, MJ, herb. Čech) (Řepka et al. 2001).

Fytogeograficky velice významný nález na rašeliništi V Lísovech představuje v současné době druhou známou lokalitu třtiny tuhé na území České republiky. Výskyt byl poprvé krátce zmíněn již v Červené knize ČR a SR (Holub in Čeřovský et al. 1999: 65). V této prá-

ci je však poprvé publikován konkrétní popis lokality včetně syntaxonomického zhodnocení porostu, je připojen i chorologický a fytogeografický rozbor výskytu tohoto vzácného glaciálního reliktu v české květeně.

Řepka R., Růžička I. & Čech L. (2001): Poznámky k novému nálezu *Calamagrostis stricta* v České republice. – Vlastiv. Sborn. Vysočiny 15: 359–363.

***Campanula alliariifolia* Willd.**

8. Český kras, 6051a, Karlštejn (distr. Beroun): ojedinele se vyskytuje na svahu Velké hory.

Druh pocházející z Kavkazu, v minulosti zde byl pravděpodobně úmyslně vyset nebo vysazen (Šuk 2002).

Šuk V. (2002): Zajímavé rostliny cizího původu na Karlštejnku. – Zpravod. Ochránců Přír. okresu Praha-západ 22(2001): 32–34.

***Campanula cervicaria* L.**

C1

66. Hornosázavská pahorkatina, 6257d, Ledec nad Sázavou (distr. Havlíčkův Brod): suchá louka nad zákrutem silnice Z od mlýna, 900 m VSV od kaple v obci Habrek, 400 m n. m., 49° 42' 56" N, 15° 16' 53" E, leg. L. Čech 13. 8. 1998 herb. Čech (Chotěboř).

Silně ustupující, kriticky ohrožený druh naší květeny se v České republice nachází na pokraji vyhynutí. Nepravidelný a velmi roztroušený výskyt na různých typech stanovišť (Kovanda in Slavík 2000: 732–734) spolu s nevyjasněnými ekologickými vazbami přináší i určité obtíže při jeho praktické ochraně. Historické údaje z české strany Českomoravské vrchoviny jsou poměrně řídké a pocházejí především z konce 19. století – nejbližše Kobylí důl u Šetějovic na Želivce (Steinreiter in Čábera 1969), dále Střítež u Jihlavy (Čelakovský 1883), okolí Velkého Dářka u Krucemburku (Rosický in Čelakovský 1882) a Týnec nad Sázavou (Vodák in Čelakovský 1888). Pozoruhodné je nahloučení lokalit u Nového Města na Moravě, rovněž zde jsou údaje především z přelomu 19. a 20. století (Havelka 1896, Servít 1910). Z tohoto prostoru také pochází podstatně novější doložený náleze od Petrovic (B. Sádecký 1973 MJ). Velmi pozoruhodný je nový údaj o výskytu *C. cervicaria* v PP Toužimské stráně u Dačic (Pavličko 1998). Z fyt. okresu Hornosázavská pahorkatina (66) je druh uváděn od Příbyslavi (Kovanda l. c.).

Malá populace *C. cervicaria* u Habreku byla nalezena na nekosené sušší až mezofilní svahové louce z okruhu sv. *Arrhenatherion* při okraji dubohabřiny, postupně zarůstající náletem dřevin. Obvykle se zde objevuje pouze několik fertálních rostlin. Z ostatních významnějších druhů zde roste např. *Platanthera bifolia*. Naleziště nepoživá územní ochrany, žádoucí je především zajištění náležitě péče o lokalitu.

L. Čech

19. Bílé Karpaty stepní, 7170a, Kněždub (distr. Hodonín): NPR Čertoryje, okraj remízku u cesty do rezervace 0,7 km JV od rekreačního střediska Letky, 370 m n. m., dvě rostliny, 14. 6. 2000 not. J. W. Jongepier.

19. Bílé Karpaty stepní, 7171a, Velká nad Veličkou (distr. Hodonín): Lěšt' (418), zarostlé vinohrady, 1,5 km JJZ od železničního nádraží, ca. 350 m n. m., jedna rostlina, 14. 7. 2000 not. I. Jongepierová.
78. Bílé Karpaty lesní, 7071c, Suchov (distr. Hodonín): NPP Búrová, louka na okraji lesa, 1,3 km JZ od středu obce, 520 m n. m., červenec 1990 not. J. W. Jongepier.
78. Bílé Karpaty lesní, 7071d, Suchov (distr. Hodonín): údolí Kazivce, na několika místech na loukách, 0,5 km J – 0,7 JZ pod kótou Lipinka (504 m), 450–480 m n. m., 21. 6. 1994 a 20. 6. 1996 not. I & J. W. Jongepierovi; 20. 8. 2001 not. V. Ondrová (Ondrová 2003).
78. Bílé Karpaty lesní, 7071d, Horní Němčí (distr. Uherské Hradiště): PR Dolnoněmčanské louky, 3,8 km VJV od kostela, 570 m n. m., 22. 7. 1993 not. J. W. Jongepier; PP Za lesem, na lučním svahu 3,5 km JV od obce, 600 m n. m., jedna rostlina, 16. 7. 1998 not. I. Jongepierová.
78. Bílé Karpaty lesní, 7170b, Hrubá Vrbka (distr. Hodonín): NPR Čertoryje, okraj mokřadu, ca. 2 km JV od přehrady Lučina, ca. 410 m n. m., jedna rostlina, červenec 1990 not. J. W. Jongepier.
78. Bílé Karpaty lesní, 7171a, Velká nad Veličkou (distr. Hodonín): NPR Zahrady pod Hájem, louka za hřbitovem, 1,5 km SV od kostela, ca. 350 m n. m., červenec 1989 not. I. & J. W. Jongepierovi.
78. Bílé Karpaty lesní, 7171a, Javorník (distr. Hodonín): NPR Jazevčí, louka na okraji lesa nedaleko od betonového mostu Jamný potok, 1,0 km VSV od osady Petruchův Mlýn, 380 m n. m., 1. 7. 1995 not. I. & J. W. Jongepierovi.
78. Bílé Karpaty lesní, 7171c, Javorník (distr. Hodonín): PR Machová, v údolí Rybnického potoka, 1,8 km V od železniční stanice Vrbovce, 440 m n. m., 6. 7. 1994 not. J. W. Jongepier; *ibid.*, okraj remízku, dvě rostliny, 9. 7. 2000 not. I. Jongepierová.
78. Bílé Karpaty lesní, 7072b, Lopeník (distr. Uherské Hradiště): Obecní háj, okraj lesní cesty, ca. 1 km V od kóty 537, 510 m n. m., 28. 7. 1999 not. I. Jongepierová.
78. Bílé Karpaty lesní, 7072d, Lopeník (distr. Uherské Hradiště): Hrubý Mechňáč, 0,5 km Z od kóty Mikulčín vrch, ca. 700 m n. m., 17. 6. 1992 not. I. Jongepierová & L. Hrouda.
78. Bílé Karpaty lesní, 7072a, Březová (distr. Uherské Hradiště): pod Studeným vrchem, paseka 1,8 km SV od obce, ca. 500 m n. m., leg. I. & J. W. Jongepierovi 2. 7. 1996 (OLM).
78. Bílé Karpaty lesní, 6974c, Sidonie (distr. Zlín): výslunný příkrý okraj lesa podél asfaltové cesty, ca. 20 rostlin, 0,8 km SV od hraničního přechodu, 500 m n. m., leg. I. & J. W. Jongepierovi 20. 6. 1998 (OLM).

Poměrně vysoký počet recentních nálezů ukazuje, že tento druh má v Bílých Karpatech i dnes dobré podmínky. Populace jsou však obvykle velmi chudé (1–2 rostliny). V NPR Jazevčí je stálá lokalita s několika jedinci, druh je zde každoročně pozorován. Současný stav bohaté lokality u Sidonie vyžaduje ověření.

J. W. Jongepier

- Čábera A. (1969): Fytogeografická studie květeny Pelhřimovska a přilehlé části posázavského údolí při jeho severovýchodní hranici. – Ms. [Depon. in: Knih. Čes. Bot. Společ. Praha]
- Havelka P. (1886): Květena okolí Nového Města. – F. Šašek, Nové Město na Mor.
- Ondrová V. (2003): Nové lokality vzácných druhů z čeledi Orchidaceae ve střední části CHKO Bílé Karpaty: *Ophrys apifera*, *Dactylorhiza maculata* ssp. *transsilvanica*, *Dactylorhiza* × *aschersoniana*, aj. – *Rozl. 32*: 25–29.
- Pavličko A. (1998): Výsledky z terénního šetření 13. – 14. 8. 1998, okres Jindřichův Hradec. – Ms. [Depon. in: Referát ŽP, OkÚ Prachatic]
- Servít M. (1910): Fytogeografický popis politického okresu novoměstského. – Ms. [Depon. in: Horácké Muz. Nové Město na Mor.].

***Campanula serrata* (Kit.) Hendrych**

Slovensko, Biele Karpaty: vrcholová louka na Velké Javořině (970 m), v okolí vrcholu na slovenské straně, asi 15 m od státní hranice ČR, leg. M. Hájek 29. 9. 2001 (rev. M. Kovanda 2002). Herbářová položka uložena v herbáři M. Hájka představuje rostliny menšího vzrůstu, tak jak na konci září vykvetly v otavách.

Nález zvonku z okruhu *Campanula rotundifolia* agg. na vrcholu Velké Javořiny byl již publikován v roce 1997 (Hájek, Sborn. Přírod. Klubu Uherské Hradiště 2: 17–30, 1997). Rostliny byly poprvé nalezeny v červnu roku 1993 na slovenské straně louky, kvůli ztrátě položky však nemohly být přesněji determinovány. Na podzim roku 2001 jsme tedy využili větší koncentrace terénních botaniků na vrcholu Javořiny a pomocí rojnice se nám podařilo populaci znovu objevit. Jedná se o jedinou lokalitu celého okruhu *C. rotundifolia* v Bílých Karpatech a nejzápadnější lokalitu *Campanula serrata* ve střední Evropě. Druh může být pravděpodobně nalezen i na moravské straně louky a obohatit tak známou květenu ČR.

M. Hájek

***Carex davalliana* Sm.**

C2

37f. Strakonické vápence, 6749b, Domanice (distr. Strakonice): podmáčená slatinná loučka u východního břehu Hořejšího rybníka 0,5 km JZ od osady, roztroušené až hojně, společně s *Carex disticha*, *C. paniculata*, *Dactylorhiza majalis*, *Eriophorum angustifolium*, *Valeriana dioica*, *Thalictrum lucidum* aj., leg. R. Paulič & P. Leischner 29. 5. 2002 (herb. Paulič).

Tato lokalita byla zřejmě známa již v 50. letech 20. století J. Moravcovi (louky jižně Domanic, 15. 5. 1953 – J. Moravec, exkurzní zápisky, t. č. depon. V. Chán, Strakonice), nebyla však publikována. V polovině července roku 2002 byla téměř zničena v důsledku provádění zemních úprav. Při revizi, kterou jsem provedl společně s kolegou P. Leischnerem 31. 8. 2002 jsme zjistili, že z původní plochy zůstala zachována jen nepatrná část, na níž roste ostřice Davallova už jen velmi vzácně.

R. Paulič

***Carex diandra* Schrank**

C2

34. Plánický hřeben, 6546b, Čepinec (distr. Plzeň): niva potoka Bradlava 700 m JJV od obce, V od rybníka Stavadla, 460 m n. m., leg. L. Pivoňková 10. 6. 1997 (PL).

***Carex distans* L.**

C2

67. Českomoravská vrchovina, 6562c, Bory (distr. Žďár nad Sázavou): louka 0,6 km SSZ od kostela v Horních Borech, na slatinné louce pod lesem (v prostoru borského hadcového masivu), přes 100 trsů, leg. F. Lysák 15. 6. 1996 (OL), rev. R. Řepka (Lysák 2000); 2002, not. F. Lysák (Lysák 2001).
67. Českomoravská vrchovina, 6562c, Bory (distr. Žďár nad Sázavou): louky nad Těšíkovým rybníkem, ca 1,4 km SV od kostela v Horních Borech, v okraji slatinné louky na levém břehu potoka (v prostoru borského hadcového masivu), 530 m n. m., přes 20 trsů, 11. 9. 2001 not. F. Lysák (Lysák 2001).

Jediná t. č. známá a vůbec první spolehlivě doložená lokalita ve fytochorionu Českomoravská vrchovina (67) (cf. Bureš & Řepka 1991). Jedná se o naprosto izolovaný výskyt,

neboť nejbližší lokality se nacházejí až v termofytiku na Brněnsku, Znojemsku a také v Polabí, odkud druh zasahuje až na Českomoravsko a Litomyšlsko (až do 500 m n. m.) (Bureš & Řepka l. c.). Na první lokalitě roste v suchším okraji louky u cesty, v porostu s dominující *Molinia* cf. *arundinacea*, na ploše asi 200 m². Louka je v posledních letech kosená. Populaci tvoří přes 100 plně vitálních a plodících rostlin. Několik rostlin jsem našel také na lesní cestě v boru ca 400 m S od původní lokality, na slunném, ale mokřem místě (v 560 m n. m.). Druhá lokalita byla nalezena až v rámci mapování NATURA 2000 (Lysák 2001). Při existenci dvou oddělených lokalit lze tedy usuzovat na ecesi staršího data.

Na slatinných loukách u Borů roste ještě nejméně dalších třináct vzácných a ohrožených druhů rostlin (cf. Lysák 2000, 2001), tyto louky ale zatím nejsou nikterak legislativně chráněny. Zajímavá flóra a vegetace borského hadcového masivu budou popsány v chystaném článku (Lysák, in prep.). Ekologická vazba *Carex distans* na hadcový podklad je doložena i z hadců u Dolních Kralovic (L. Čech, in litt.).

F. Lysák

Bureš P. & Řepka R. (1991): Rozšíření vybraných ohrožených druhů cévnatých rostlin v CHKO Žďárské vrchy II. – rod *Carex*. – Vlastiv. Sborn. Vysočiny, Sect. Natur., 10: 75–164.

Lysák F. (2000): Ohrožená mokřadní květena Velkomeziříčska a její ochrana. – Ms. [Dipl. pr.; depon. in: Knih. Kat. Bot. PFF UP, Olomouc]

Lysák F. (2001): Bory (J0045), závěrečná textová zpráva k mapování biotopů soustavy Natura 2000 a Smaragd. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Praha]

Carex hordeistichos Vill.

C1

19. Bílé Karpaty stepní, 7071b, Slavkov (distr. Uherské Hradiště): podél panelové cesty v polích 300 m JZ od hlavní křižovatky v obci, 330 m n. m., více než 20 trsů, 1998 not. R. Řepka.
19. Bílé Karpaty stepní, 7071c, Louka (distr. Hodonín): okraj polní cesty 2,3 km JV od kostela, 320 m n. m., jeden trs, 25. 5. 1989 not. I. & J. W. Jongepierovi.
19. Bílé Karpaty stepní, 7072c, Suchá Loz (distr. Uherské Hradiště): PP Horní louky 2,3 km J od kostela, 380 m n. m., v koleji u cesty, leg. I. & J. W. Jongepierovi 24. 6. 2000 (OLM).
19. Bílé Karpaty stepní, 7169b, Radějov (distr. Hodonín): Žerotín (322 m), okraj cesty pod kótou na SV svah, 1,0 km SZ od kostela, 245 m n. m., jeden trs, 24. 6. 2002 not. J. W. Jongepier.
19. Bílé Karpaty stepní, 7170a, Radějov (distr. Hodonín): na polní cestě 0,8 km J od kostela, 280 m n. m., 10. 5. 2002 not. J. W. Jongepier.
78. Bílé Karpaty lesní, 7171a, Suchov (distr. Hodonín): východní okraj silnice u odbočky do lesa 250 m SSZ od Trnovského mlýna, 390 m n. m., 2 trsy, leg. R. Řepka 1993 (herb. Řepka); vyschlá mokřinka u polní cesty na kopci Z od Trnovského mlýna, 1,7 km JJV od kostela v obci, 440 m n. m., 10 trsů, leg. R. Řepka 1993 (herb. Řepka).
78. Bílé Karpaty lesní, 7171a Velká nad Veličkou (distr. Hodonín): na polní cestě v NPR Zahrady pod Hájem, 0,7 km SV od kostela, 340 m n. m., 27. 5. 1996 not. J. W. Jongepier; okraj dlážděné cesty k železniční stanici u obce, 0,4 km VSV od této železniční stanice, 300 m n. m., září 1999 not. R. Řepka.
78. Bílé Karpaty lesní, 7171b, Vápenky (distr. Hodonín): 300 m SV od kaple, 475 m n. m., leg. Z. Otýpková 17. 7. 2002 (BRNU); 0,8 km SSV od kaple, 560 m n. m., červenec 2002 not. Z. Otýpková.
78. Bílé Karpaty lesní, 7171b, Nová Lhota (distr. Hodonín): Podširocké Mlýny, 0,7 km J od silnice do Vápenek, 460 m n. m., červenec 2002, not. Z. Otýpková; Podširocké Mlýny, 2,0 km V od kostela, 470 m n. m., skládka dřeva, dva trsy, leg. I. & J. W. Jongepierovi 12. 7. 1998 (OLM).

78. Bílé Karpaty lesní, 7171b, Suchov (distr. Hodonín): Zámečnické Mlýny, vyschlá mokřinka u skládky dřeva a u nové lesní cesty nad potokem 0,5 km SV od osady, 425 m n. m., 3 trsy, leg. R. Řepka 1993 herb. Řepka.
78. Bílé Karpaty lesní, 7071d, Horní Němčí (distr. Uherské Hradiště): prameniště na „Hložinách“ v PR Drahy JV od obce, leg. M. Hájek 1995 (BRNU).
82. Javorníky, 6874c, Valašské Klobouky (distr. Zlín): PR Bílé potoky, 2,8 km JJV od kostela, okraj polní cesty, 380 m n. m., jeden trs, 23. 6. 2001 not. I. & J. W. Jongepierovi.

I přesto, že je ostřice ječmenovitá v rámci celé ČR považována za kriticky ohroženou, je na území Bílých Karpat relativně hojným druhem (Řepka 1995). Ekologie stanovišť je charakteristická pro území karpatského flyše. Jsou to především drobná luční prameniště a okraje lučních cest na vysychavých, minerálně bohatých, těžkých půdách, evidentně bez přítomnosti dalších subhalofytů. V posledních desetiletích však přibývá podíl antropických stanovišť, jako jsou okraje lesních i nelesních, zpevněných i nezpevněných cest a silnic, skládky dřeva, i značně sešlapávaná místa mimo luční enklávy a prameniště. Populace nebývají příliš početné, často bývá nalézán jediný trs. Na lokalitách Vápenky a Nová Lhota nebyla tato ostřice od dob S. Staňka (tj. zhruba 60 let) zaznamenána. Společně s ní zde roste na narušovaných okrajích vlhkých lesních cest i *Cyperus fuscus*, druh, který se v území vyskytuje velmi roztroušeně.

R. Řepka

Řepka R. (1995): Ohrožené druhy rodu *Carex* jižní Moravy. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 29(1994): 47–54.

***Carex limosa* L.**

C2

96. Králický Sněžník, 5768c, Lipová-lázně (distr. Jeseník): vrchoviště na vrcholové plošině Smrku (1125 m n. m.), šlenk ca 2 m², několik desítek lodyh, 22. 6. 1991 not. Z. Hradílek; červenec 2002 not. J. Chlapek.

***Carex melanostachya* Willd.**

C1

68. Moravské podhůří Vysočiny, 6863d, Oslavany (distr. Brno): suchá mez a okraj bývalého ovocného sadu po pravé straně silnice k Padochovu, 50 m za poslední zatáčkou silnice, 0,95 km SZ od železniční stanice Oslavany, 250 m n. m., leg. R. Řepka 28. 8. 1999 (herb. Řepka).

Nález této ostřice u Oslavan je překvapivý a jedná se nepochybně o druhotný výskyt; v širokém okolí není znám jediný důkaz o její, byť i dřívější, existenci. Ostřice černoklasá zde tvoří monocenózu na ploše 4 × 12 m, nejvyšší pokryvnost byla zaznamenána na místech extrémně suchých, se zbytky posypového černého materiálu. Podkladem je hlinitá, velmi suchá půda. V roce nálezů byla tato ostřice dostatečně plodná a na stanovišti rostla spolu s doprovodnými druhy: *Achillea collina*, *Arrhenatherum elatius*, *Calamagrostis epigejos*, *Carex praecox*, *Elytrigia repens*, *Eryngium campestre*, *Falcaria vulgaris*, *Festuca rupicola*, *Medicago falcata*, *Poa angustifolia* a *Verbascum chaixii* subsp. *austriacum*.

Ostřice černoklasá je častým druhem antropogenních míst (příkopy podél komunikací a jejich okraje, meze, hráze, topolové linie), avšak v dosahu svých přirozených biotopů – zaplavovaných luk v nivách větších řek. Jen výjimečně se vzdaluje mimo nivu

(Milovický les-Vysoký Roh (Rigasová 1991 MMI), Boří les-Boří Dvůr (Řepka in Danihelka et al. 1995), Rohatec, násyp železniční trati (Řepka 1997). Lokalita u Oslavan je výjimečná ze dvou hledisek: leží mimo nivu větší řeky (zaplavované či zasolené louky) a poprvé byla pro ČR zaznamenána v mezofytiku, všechny ostatní údaje dosud patřily termofytiku.

R. Řepka

Danihelka J., Grulich V., Šumberová K., Řepka R., Husák Š. & Čáp J. (1995): O rozšíření některých cévnatých rostlin na nejjižnější Moravě. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 30, Suppl. 1995/1: 29–102.

Řepka R. (1997): Příspěvek k flóře vracovsko-bzeneckých písků. – Sborn. Přírod. Klubu Uherské Hradiště 2: 58–79.

***Carex pediformis* subsp. *rhizodes* (Blytt) Lindb. fil. (syn. *Carex rhizina*) C3**

55d. Trosecká pahorkatina, 5456c, Žďár (dist. Mladá Boleslav): severní část PR Příhrázské skály, v zakrsle tolitové doubravě na JZ–JJV strmém svahu Z od ostrohu Staré Hradý, ca 370 m n. m., leg. A. Hájek & D. Vacková 20. 9. 2001 (ROZ, HR, BRNU), rev. R. Řepka (Hájek & Vacková 2002).

Nález ostřice tlapkaté oddenkaté v Českém ráji v severních Čechách je velice významný. V citované práci však není jeho současný význam pro území Čech autory dostatečně fyto geograficky zhodnocen. Tato ostřice představuje v celé střední Evropě reliktní kontinentální prvek a jednotlivé roztroušené výskyty v Čechách leží již na samém západním okraji celkového areálu druhu. Fyto geografický význam tohoto druhu ve střední Evropě zhodnotil Podpěra (1928), který také publikoval bodovou mapku rozšíření *Carex pediformis* s. l. v Čechách, resp. v Československu (Podpěra 1930: 308). Řadu nových lokalit objevil později Suza (1948: 81–91). Naposledy shrnul všechny dosavadní známé údaje z Čech K. Kubát v Červené knize Severočeského kraje a publikoval zde rovněž mapku rozšíření (Kubát 1986: 44). V současné době máme jen velmi neúplný přehled o aktuálním výskytu na všech historicky známých českých lokalitách, kterých je známo celkem asi 20. V posledních dvou desetiletích byly ověřeny např. výskyty u Peruce (cf. Kubát 1986: 45), u Tábora (cf. Chán 1999: 90), na Ralsku (zde *C. pediformis* subsp. *macroura*) a u Hradčan (cf. Rychtařík 1990: 33–40, Machová 2000: 9). Některé lokality však byly mezitím pravděpodobně zničeny, např. v údolí Vltavy vybudováním Orlické přehrady, v údolí Želivky zatopením nádrží Švihov. Na řadě lokalit nebyl taxon od doby původního nálezu nikdy znovu ověřen, v několika případech se jedná o časový úsek delší než 100 let. Důvodem může být i skutečnost, že tuto ostřici na lokalitách od dob původního nálezu nikdo znovu nehledal. Je pravděpodobné, že při své vzácnosti v Čechách ji většina českých floristů nezná. Avšak lavicovitý růst daný prezencí plazivých větví oddenku a především stálezelené porosty jsou pro ni typické. I když roste často společně s příbuzným druhem *C. digitata*, rozdíl v habitu obou druhů je zcela zásadní (porost versus jednotlivé trsy – viz Klíč ke květeně České republiky (Kubát et al. 2002). Z vlastních zkušeností můžeme říci, že nejlepším obdobím pro ověření lokalit *C. pediformis* je měsíc březen, kdy procento rašících či zelených graminoidů podobného habitu je nízké

a stálezelené porosty *C. pediformis* jsou v lesních porostech velmi nápadné. Později, v květnu a dále po celou vegetační sezonu, může být snadno v podrostu lesa opticky zaměněna s jinými, často dominantními druhy bylinného patra listnatých lesů (např. *Luzula luzuloides*) a velmi snadno přehlédnuta a to také proto, že se jedná o oslabené, prořídle porosty. Její vytrvalost na stanovišti a schopnost odolávat lidským zásahům je značná. Na moravských lokalitách byla pozorována na místech, kde byl lesnickými zásahy změněn původní listnatý porost (dubohabřina) na jehličnatý. Přežívá zde, alespoň na okrajích těchto porostů, dlouhou dobu, i když pouze ve sterilní formě. Pokud nebyla lokalita této ostrice v minulosti přímo fyzicky likvidována, je stále naděje na její nalezení. Proto vyzýváme všechny floristy, kteří mají zájem o ověření lokalit nepotvrzeného výskytu *C. pediformis* ve svém území působení, aby se pokusili tento druh znovu nalézt. Podrobnější citace českých lokalit budou k nahlédnutí u autorů komentáře. Naše výzva se týká především těchto lokalit (rok posledního ověření):

4b. Sebužín, travnatý svah na čediči (1906); 6. Smečno, Kladno, Bílichov, Malíkovice, Kalivodské údolí u Řevničova (1888 a 1890); 35c. Cikánské údolí u Černolic (1943), skály zv. Kamenné moře nad Všenory (1900); 41. Konopištské údolí u Benešova (1894), údolí Vltavy u Zvíkova (1959), Habrovčice, skály Petrkov u Suchomelova mlýna (1946), Vojslavice, skály Pod Horkou (1946); 51. Mšeno, horní část údolí Vrbodol (1944), Mšeno, údolí Močidla (1944).

Na nově objevené lokalitě v Příhrazských skalách se *C. pediformis* subsp. *rhizodes* vyskytuje v poměrně bohaté populaci zhruba na ploše dvou arů a je tedy možné, že se jedná recentně o nejbohatší lokalitu v Čechách. V Červeném seznamu ČR (Procházka 2001: 49) je tato ostrice uvedena v kategorii C3, což je dáno mnohem bohatším výskytem na Moravě, v Čechách však rozhodně patří mezi kriticky ohrožené taxony. Taxonů s takto výrazně odlišným zařazením pro území Čech a Moravy najdeme v Červeném seznamu ČR více (např. viz níže komentář u *Carex pilosa*), při jejich hodnocení je proto nutné k tomu vždy přihlížet.

R. Řepka & J. Hadinec

- Hájek A. & Vacková D. (2002): *Carex pediformis* – nový druh pro Český ráj. – Muz. Součas., ser. natur., 17: 19–22.
- Kubát K (1986): Červená kniha vyšších rostlin Severočeského kraje. – TEPS & Okres. Vlastiv. Muz. Litoměřice, Praha, 141 p.
- Machová I. (2000): Zvláště chráněné druhy rostlin z fytogeografických okresů Ralsko-bezděžská tabule a Podještědí. 3. Ohrožené druhy. – Severočes. Přír., Suppl. 12: 3–28.
- Podpěra J. (1928): Quad momentum significet *Carex pediformis* in stepposis silvaticis Europae mediae. – Publ. Univ. Masaryk. 101: 1–22.
- Podpěra J. (1930): Květena Moravy ve vztazích systematických a geobotanických. Fasc. 6/3. – Pr. Morav. Přírod. Společ. Brno, 5(1928)/5: 57–415.
- Rychtařík P. (1990): *Carex pediformis* C. A. Mey. subsp. aff. *macroura* (Meinsh.) Podp. v Hradčanských stěnách a na Vranovských skalách u Mimoně. – Severočes. Přír. 24: 33–40.
- Suza J. (1948): Doplnky k rozšíření *Carex pediformis* na Českém masivu. – Sborn. Klubu Přírod. 28: 81–91.

Carex pendula Hudson**C4a**

6. Džbán, 5749a, Bílichov (distr. Kladno): mírně vlhčí sníženinky u lesní cesty vedoucí po pravém břehu Zichoveckého potoka na úpatí svahů Smradenského údolí v komplexu Bílichovského revíru, 400–600 m ZJZ od hájovny Smradovna SZ obce, smíšený bukový porost místy smýcený právě probíhající těžbou, 370 m n. m., opuka, několik plodných trsů, 22. 8. 2000 not. J. Čáp.
6. Džbán, 5749c, Kozojedy (distr. Rakovník): bučina na dně bahnitě rokle v závěru lesního údolí na JZ okraji NPR Malý Štít asi 400 V od samoty Dřevíč, asi 10 plodných trsů, 2002 not. J. Šturma.

Velmi překvapivý objev ostřice převíslé v území Džbánu, a to hned na dvou, jen neda-leko od sebe ležících lokalitách. I když je Džbán méně floristicky prozkoumaný než většina středočeského území, přece jen nález takto nápadného druhu je zde nečekaný; zvláště to platí pro Smradenské údolí, které lze určitě považovat již za klasickou čes-kou lokalitu (*Carex pendula* zde roste přímo na lokalitě *Veratrum nigrum*, jen neda-leko odsud leží více než 100 let známá lokalita *Adenophora liliifolia*). V území středních Čech nebyl v historii botanického výzkumu tento druh nikdy nalezen. Jako karpatský migrant je svým výskytem zřetelně omezen na severovýchodní a severní Čechy, kde v území Českosaského Švýcarska přesahuje ještě do Saska. Několik jednotlivých loka-lit v jižní polovině Čech již nejspíše souvisí s alpským migrantem. Bodovou mapu roz-šíření na území České republiky publikoval Hendrych (1987: 166), v ní je zřetelně vidět rozložení obou migračních proudů. Výskyt ve Džbánu toto schema poněkud ruší, výjimečná je z pohledu rozšíření v Čechách i poloha v území termofytika. Nález ostří-ce převíslé doplňuje pozoruhodně vysoké množství reliktních druhů v území Bílichov-ského polesí.

J. Hadinec

Hendrych R. (1987): Karpatische Migrationen und Florenbeziehungen in den Tschechischen Ländern der Tschechoslowakei. – Acta Univ. Carol., Biol. 1985: 105–250.

Carex pilosa Scop.

41. Střední Povltaví, 6155a, Sázava (distr. Kutná Hora): mladý dubo-bukový les při okraji žlutě značené turistické cesty asi 70 m Z od rozcestí „Na trojici“ JZ od obce Mělník, S od města, ca 440 m n. m., asi 100 rostlin, 2002 not. J. Šturma.

Ostřice chlupatá není v Červeném seznamu cévnatých rostlin ČR (Procházka 2001) díky běžnému výskytu na Moravě vůbec uvedena. S výjimkou východních Čech je však na zbylém území Čech jen velmi vzácně se vyskytujícím druhem a každý nový nález je třeba evidovat.

Bodovou mapu rozšíření na území České republiky publikoval Hendrych (1987: 206) a doplnil Vojta (2003: 64), který se také podrobněji zabývá výskytem této ostřice v Čechách v souvislosti s pozoruhodným nálezem v Doupovských horách v západních Čechách.

Hendrych R. (1987): Karpatische Migrationen und Florenbeziehungen in den Tschechischen Ländern der Tschechoslowakei. – Acta Univ. Carol., Biol. 1985: 105–250.

Vojta J. (2003): Nejzápadnější česká lokalita *Carex pilosa* je v Doupovských horách. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 38: 63–67.

***Carex pseudobrizoides* Clavaud**

C1

Syn.: *C. pseudo-arenaria* Rchb., *C. reichenbachii* Bonnet, *Vignea pseudobrizoides* (Clavaud) Soják

47. Šluknovská pahorkatina, 5052d, Brtníky (distr. Děčín): asi 0,5 km JV od obce, u polní cesty mezi samotou „Hohleditte“ a bývalým větrným mlýnem u Brtníků, 410 m n. m., v nízkém trávníku na ploše několika m², písčité půda na žulovém podkladu, leg. J. Hadinec & P. Bauer 23. 6. 1994 (PRC); leg. J. Hadinec & H. Härtel 19. 7. 2002 (PRC), rev. R. Řepka. Nový druh pro uvedený fytochorion.

Druh byl původně jako nový pro ČR objeven na floristickém kurzu ČSBS v Pardubicích v roce 1976 [15c, Pardubické Polabí, 5961c, Veská (distr. Pardubice): největší porost v boru směrem od obce k JV k osadě Malolánské (leg. F. Procházka 1976 MP; leg. F. Procházka & J. Hadinec 1976 PRC; Procházka 1977a: 46, 1977b; leg. J. Dvořák 1978 BRA, BRNM; leg. J. Holub 1978 PRA; leg. R. Řepka 1983 herb. Řepka). Později byl zjištěn roztroušený výskyt na dalších místech severně od zmíněné obce až na okraj lesa jižně od obce Sezemice (5961a) – leg. F. Procházka MP; leg. J. Holub 1978 PRA; leg. J. Dvořák 1978 BRA; leg. R. Řepka 1983 herb. Řepka]. Na základě těchto nálezů byl výskyt *C. pseudobrizoides* pro tehdejší Československo uveden ve Flora Europaea (Tutin et al. 1980: 298), později pak i Dostálem (Dostál 1989: 1276), ovšem s mylnou lokalitou „polabské písčiny u Poděbrad“ (záměna Pardubic za Poděbrady). Část shora popsané makrolokality (poblíž osady Malolánské) je od roku 1992 rozhodnutím tehdejšího ONV chráněna jako přírodní památka.

Ostřice pískomilná je považována za hybridogenní druh s výrazným atlantským rozšířením (vzniklá asi v posledním glaciálu v tehdejších západofrancouzských refugiích výskytu – severně od Pyrenejí – křížením atlantského druhu *Carex arenaria* s *C. brizoides*, evropského druhu s subatlantským charakterem rozšíření). Roste v JZ Francii (Gironde, Landes & Basses-Pyrenées, Compiègne, Laigne), v Belgii (Charleroi, Sud Turnhout), dále v Nizozemí (Leimuident, Hillegommerbeek, Wassenaar, Laagkeppel, Hatert – Malden, Arcen, Venlo (Kükenthal 1909, Rouy 1912, Kern & Reichgelt 1954) a také v severním Německu (Haeupler et al. 1988: 675). V této části areálu nezasahují roztroušené lokality příliš hluboko do vnitrozemí, povětšinou jsou jen nepříliš vzdáleny od pobřeží Atlantiku, Severního a Baltského moře. Jen ve východní části areálu zasahuje rozšíření hlouběji do vnitrozemí (cf. Benkert et al. 1996: Karte 351), a to až do jižního Saska (Hardtke et al. 2000: 176) a západního Polska (Zajac & Zajac 2001: 135). Saské lokality (cf. Hardtke et al. 2000) jsou jen nepříliš vzdáleny od Šluknovského výběžku, kde leží nová, výše uvedená lokalita

Výskyt na Pardubicku (viz nahoře) byl donedávna považován za JV hranici areálu *C. pseudobrizoides*. Podle nového zpracování ostřic Ruska (Egorova 1999) byl však druh rozlišen i v herbářovém materiálu z Litvy (lokalita poblíž Rigy) a nově nalezen také v okolí Kaliningradu. Egorova (l. c.) také vyslovuje domněnku, že *C. pseudobrizoides* je výsled-

kem introgresivní hybridizace mezi *C. arenaria* a *C. brizoides*, poznamenává však, že teprve prochází procesem stabilizace a výslovně podotýká, že rostliny bývají jen někdy částečně fertillní. Autorka také uvádí, že tento taxon se vyskytuje všude tam, kde dochází ke styku populací obou předpokládaných rodičovských druhů. Lokality na Pardubicku, stejně tak jako shora uvedená nově zjištěná lokalita, se však této myšlence vymykají. Rostliny zde jsou plně plodné a mošničky a jejich nažky každoročně dozrávají, fertilita našich rostlin se tudíž jeví jako stabilizovaná. Mohou se tedy šířit na další vhodná stanoviště a nelze předpokládat, že tyto populace *C. pseudobrizoides* vznikly recentně hybridizací zmíněných druhů v tomto prostoru. Nejen, že jeden z někdejších rodičů (*Carex arenaria*) zde dnes neroste, ale jeho nejbližší lokality jsou několik set kilometrů vzdáleny a byť jen dávný historický výskyt se jeví jako nanejvýš nepravděpodobný.

V roce 1978 při společné návštěvě lokalit u Veské spolu s J. Holubem a J. Dvořákem zde byl nalezen i polykormon rostliny, která by mohla být považována za dosud nepopsaného křížence mezi *C. brizoides* a *C. pseudobrizoides* (leg. J. Holub 1978 PRA; leg. J. Dvořák 1978 BRA). Pokud považujeme *C. pseudobrizoides* za stabilizovaný, samostatný druh, což všechny jeho znaky potvrzují, pak na styku *C. brizoides* a *C. pseudobrizoides* může vznikat aktuální hybrid, zcela sterilní, který je schopen jen vegetativního rozmnožování do doby, než na lokalitě odumře. Pokud budeme uvažovat o zpětném křížení, pak by produkty tohoto křížení postupně získávaly stále větší fertilitu a vitalitu. Šlo by pak o jedince hybridního roje, snad částečně fertillní, vzniklé zpětným křížením a hodné označení jako nf. *superbrizoides* nebo nf. *superpseudobrizoides*. Nakonec sterilita tohoto polykormonu u Pardubic nemusí být nutně dílem jakékoliv hybridizace. Proto je nutné tyto rostliny dále v terénu sledovat a sebraný materiál pro definitivní závěr důkladně analyzovat.

F. Procházka & R. Řepka

- Benkert D., Fukarek F. & Korsch H. [eds] (1996): Verbreitungsatlas der Farn- und Blütenpflanzen Ostdeutschlands. – Gustav Fischer, Jena, Stuttgart, Lübeck, Ulm, 615 p.
- Egorova T. V. (1999): Osoki (*Carex L.*) Rossii i sopredel'nykh gosudarstev (v predelach byvšego SSSR). – St. Peterburg & Saint Luis, 776 p.
- Haeupler H., Schönfelder P. et al. (1988): Atlas der Farn- und Blütenpflanzen der Bundesrepublik Deutschland. – Eugen Ulmer, Stuttgart, 768 p.
- Hardtke H.-J., Ihl A. et al. (2000): Atlas der Farn- und Samenpflanzen Sachsens. – Sächsisches Landesamt f. Umwelt u. Geologie, Dresden, 806 p.
- Kern J. H. & Reichgelt T. J. (1954): Cyperaceae – *Carex*. – In: Flora Neerlandica, Vol. 1/3. – Amsterdam.
- Kükenthal G. (1909): Cyperaceae – Caricoideae. – In: Engler A. [ed.], Das Pflanzenreich, 38: 1–824, Leipzig.
- Procházka F. [ed.] (1977a): Floristický materiál ke květeně východních Čech. – Zprav. Muz. Vých. Čech 4(3): 1–119.
- Procházka F. (1977b): Ostřice oddenkatá (*Carex pseudobrizoides* Clavaud), nový druh československé květeny. – Ms., 11 p. [Depon. in: knihovna autora]
- Rouy G. (1912): Flore de France. Vol. 13. – Paris, 548 p.
- Tutin T. G. et al. (1980): Flora Europaea. Vol. 5. – Cambridge University Press, Cambridge, 452 p.
- Zajac A. & Zajac M. [eds] (2001): Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska, Kraków, 714 p.

Carex pulicaris* L.*C2**

37n. Kaplické mezihůří, 7252a, Přídolí (distr. Český Krumlov): prameniště v pastvině ca 0,4 km V od osady Dubová, 48° 44' 56,7" N, 14° 20' 54" E, 620 m n. m., leg. M. Lepší 29. 5. 2002 (CB).

Carex viridula* Michx.*C2**

71c. Dražanské podhůří, 6666c, Křtiny (distr. Blansko): zatopené dno opuštěného kamenolomu (droby) 1,1 km S od středu obce, 400 m n. m., 49° 18' 24" N, 16° 44' 31" E, leg. P. Lustyk 31. 5. 2002 (BRNM).

***Carlina biebersteinii* subsp. *sudetica* Kovanda**

97. Hrubý Jeseník, 5969, Karlova Studánka (distr. Bruntál): in locis saxosis in convalle glaciali Malá kotlina, 1275 m n. m., leg. M. Kovanda, 20. 7. 2000, holotypus in BRNU (Kovanda 2002).

V citované práci nově popsany endemický poddruh z jediné lokality v karu Malá kotlina (velmi malá populace !) v pohorí Hrubý Jeseník na severní Moravě. Výskyt taxonu v Hrubém Jeseníku je znám již od roku 1843 (cf. Grabowski 1843: 234), byl však vždy uváděn jako *Carlina longifolia* nebo *C. stricta* resp. *C. biebersteinii*.

Grabowski H. (1843): Flora von Oberschlesien und dem Gesenke, mit Berücksichtigung der geognostischen, Boden- und Höhen-Verhältnisse. – Breslau, 452 p.

Kovanda M. (2002): Observations on *Carlina biebersteinii*. – *Thaiszia – Journ. Bot.* 12: 75–82.

Caucalis platycarpus* L.*C2**

17a. Dunajovické kopce, 7165a, Brod nad Dyjí (distr. Břeclav): 1,39 km JJV od kostela v obci, 130 m SSZ od kóty Dunajovický kopec (257,7), svahová nátrž v ruderálních porostech as. *Dauco-Picridetum*, do 10 exemplářů, 48° 52' 59" N, 16° 33' 00" E, 252 m n. m., leg. P. Šmarda 17. 7. 2002 (BRNU).

Cerastium dubium* (Bast.) Guépin*C2**

18a. Dyjsko-svratecký úval, 7267b, Tvrdonice (distr. Břeclav): zamokřené okraje pole u silničky mezi obcemi Tvrdonice a Hrušky, 1,5–1,7 km SSZ od kostela v obci, 180 m n. m., 30. 4. 2001 not. K. Šumberová.

18a. Dyjsko-svratecký úval, 7267d, Kostice (distr. Břeclav): zamokřené pole v nivě Moravy, proti vinicím u jižního okraje obce, 2,3 km JV od kapličky v obci, 155 m n. m., 18. 5. 2001 not. K. Šumberová.

V některých částech jižní Moravy, např. v oblasti soutoku Moravy a Dyje, se druh vyskytuje dosti často, díky svojí ekobiologii, ale může unikat pozornosti. V lučních společenstvech sv. *Cnidion venosi* je součástí spodních bylinných pater, kde obvykle dosahuje jen nízké pokryvnosti (cf. Vicherek et al. 2000: 245). Jako konkurenčně slabý druh preferuje rožec pochybný místa se sníženým zápojem vegetace, např. zamokřené okraje polí, narušované části luk apod. Na takovýchto stanovištích může utvářet jarní aspekt vegetace jednoletých bylin, často společně s druhem *Myosurus minimus*. Semena obou druhů klíčí na podzim a rostliny přečkávají zimu ve stadiu sterilních listových růžic. V následujícím roce vykvétají již v březnu až dubnu a po odkvětu rychle usychají. V podmínkách srážkově chudé jižní Moravy tato adaptace umožňuje vývoj obou druhů na stanovištích, která v let-

ním období zcela vysychají a jsou proto již pro klíčení vlhkomilných bylin nevhodná. Rozlehlé, v jarních měsících zaplavené mělké deprese jsou na polích jižní Moravy časté, pozornost botaniků ale příliš nepřitahují. Je možné, že *Cerastium dubium* je zde hojnější, než bylo dosud známo. Zamokřená místa na polích současně představují refugium pro některé druhy ptáků, zejména bahňáky, kteří mohou zajišťovat přenos diaspor mezi jednotlivými, zdánlivě izolovanými lokalitami.

K. Šumberová

Vicherek J., Šumberová K. & Řehořek V. (2000): Vegetace. – In: Vicherek J. et al., Flóra a vegetace na soutoku Moravy a Dyje, p. 181–289, ed. Masarykova univerzita v Brně, Brno.

Cerastium semidecandrum L.

C3

- 37l. Českokrumlovské Předšumaví, 7151d, Český Krumlov: při silnici do Kájova, 500 m n. m., leg. M. Lepší 1. 5. 2001 (CB), rev. M. Štech.
- 37l. Českokrumlovské Předšumaví, 7152a, Zlatá Koruna (distr. Český Krumlov): na kulturní louce v horní části obce, 510 m n. m., leg. P. & M. Lepší 5. 5. 2001 (CB), rev. M. Štech.
- 37k. Křemžské hadce, 7051d, Křemže (distr. Český Krumlov): hojně na louce při kraji lesa S od obce, 580 m n. m., leg. M. Lepší 2. 5. 2001 (CB), rev. M. Štech.
38. Budějovická pánev, 7052b, České Budějovice: v kolejišti u depa Českých drah, 390 m n. m., leg. M. Lepší 13. 5. 2001 (CB), rev. M. Štech.

Ve výše uvedených fytochorionech nebyl druh dosud zaznamenán (cf. Chán 1999). V okolí uváděných lokalit se však v Šumavsko-novohradském podhůří vyskytuje relativně často. Poněkud překvapující je ekologie druhu, neboť zde neroste tak jak je obvyklé na sušších, převážně písčitých místech s nepříliš zapojenou vegetací, ale na mezofilních kulturních loukách.

M. Lepší

Cladium mariscus (L.) Pohl

C1

- 11a. Všetatské Polabí, 5753a, Kozly (distr. Mělník): mokřadní společenstva ve sníženině tvořené bývalým labským ramenem, ca 1,5 km VJV od obce, v blízkosti myslivecké stělnice (místní název „U stělnice“), 165 m n. m., 19. 7. 2002 not. J. Novák & V. Rybka.

Pátá lokalita tohoto reliktního a kriticky ohroženého druhu naší květeny se nachází spolu s ostatními ve fyt. podokrese Všetatské Polabí (11a). Kromě tří dlouhodobě známých lokalit na polabských černavách – Hrabanovská černava, Všetatská černava a Polabská černava u Mělnické Vrutice byl druh nově nalezen v sedimentační nádrži u Čečelic (Sádlo & Červinka 2001). Od Všetat navíc uvádí další mikrolokalitu Sajvera (1951). Výskyt se nachází již mimo stávající chráněné území, na levé straně trati směrem do Ovčár 700 m JV od křížení železničních tratí. Tento výskyt potvrzuje Rydlo (1989), přičemž uvádí, že v roce 1986 měl porost rozsah 20 × 30 m.

Na nově nalezené lokalitě vytváří mařice bohatý porost s lokálně vtroušeným rákosem nedaleko přístupové cesty ke stělnici, ale opticky je odstíněn vysokým porostem rákosu

a oddělen hlubokým vodním příkopem. Celkovou plochu populace lze odhadnout na několik desítek metrů čtverečních až arů. Dle ústního sdělení J. Sádla je pravděpodobné, že uvedená lokalita je totožná s nepublikovanou lokalitou F. Pohla (1934 PRC): „Urwiese zwischen Chrast, Ovar und Kozel – neue Standort“.

Z dalších ohrožených druhů se na lokalitě vzácně v blízkosti střelnice vyskytuje *Juncus subnodulosus* [již Rydlo (1989), doklad týž autor 5. 7. 1993 ROZ a poté ještě Rydlo (in Hrouda et al. 1996) – tyto údaje se vztahují k mikrolokalitě ležící přibližně 0,5 km Z od našeho nálezu]. Ve zmiňovaném hlubokém příkopu roste bohatě kvetoucí *Utricularia vulgaris* a na opačné straně meandru patrně vůbec nejbohatší populace *Ranunculus lingua* v České republice, kterou zde v témž roce několik dní před námi našli T. Černý a J. Bürger (in verb.).

Kozly, sníženina tvořená patrně bývalým labským ramenem, ca 1,5 km VJV od obce, v blízkosti myslivecké střelnice, 165 m n. m., 25 m², 19. 7. 2002, J. Novák & V. Rybka (snímek byl pořízen pro dokumentaci výskytu *Juncus subnodulosus*).

E₁ (95 %): *Molinia caerulea* 3, *Calamagrostis epigejos* 2a, *Carex hirta* 2a, *Deschampsia cespitosa* 2a, *Juncus subnodulosus* 2a, *Lysimachia vulgaris* 2b, *Phragmites australis* 2b, *Carex acuta* 1, *Galium elongatum* 1, *Juncus inflexus* 1, *Arrhenatherum elatius* +, *Carex flacca* +, *Cirsium arvense* +, *C. canum* +, *C. palustre* +, *Cladium mariscus* +, *Festuca arundinacea* +, *Galium uliginosum* +, *G. verum* +, *Holcus lanatus* +, *Lathyrus pratensis* +, *Lycopus europaeus* +, *Lythrum salicaria* +, *Poa palustris* +, *Symphytum officinale* +, *Urtica dioica* +, *Valeriana officinalis* +, *Vicia cracca* +.

J. Novák & V. Rybka

Rydlo J. (1989): Floristické materiály ze středních Čech II. – Muz. Současn., ser. natur., 3: 79–89.

Rydlo J. (1996): Chrást, mokřady jižně až jihovýchodně od obce. – In: Hrouda L., Mandák B. & Hadinec J. [eds], Materiály k flóře Kokořínska a Mělnicka, Příroda, 7: 98.

Sádl J. & Červinka Z. (2001): Slatinná tůň se *Schoenoplectus tabernaemontanii* a *Cladium mariscus* u Čečelic. – Muz. Současn., ser. natur., 15: 33–35.

Sajvera J. (1951): Ekologická studie o *Cladium mariscus* a jeho porostech v ČSR. – Ms. [Dipl. pr.; depon. in: Knih. Kat. Bot. PřF UK, Praha]

***Cleistogenes serotina* (L.) Keng**

C1

16. Znojensko-brněnská pahorkatina, 6964a, Budkovice (distr. Brno): slepencové stráně jižní expozice spadající do údolí řeky Rokytné VSV od obce, 0,8 km S od železniční zast. Budkovice, 240 m n. m., leg. P. Lustyk 10. 9. 1996 (BRNM).

Dvouřadec pozdní je z údolí Rokytné mezi Moravským Krumlovem a Budkovicemi znám již z několika míst (cf. Grulich 1987). Tato nová lokalita doplňuje znalosti o jeho rozšíření směrem na východ nejen v údolí Rokytné, ale současně i na Moravě.

Grulich V. (1987): Dvouřadec pozdní, *Cleistogenes serotina* (L.) Keng, v České socialistické republice. – Přírod. Sborn. Západo-morav. Muz. Třebíč 15: 5–10.

***Coeloglossum viride* (L.) Hartman**

C2

29. Doupovské vrchy, 5844a, Bražec (distr. Karlovy Vary): pastviny V od obce, 750 m n. m., asi 20 exemplářů, leg. O. Bušek 14. 6. 1996 (SOKO).

- 88b. Šumavské pláňe, 6947c, Filipova Huť (distr. Klatovy): osada Korýtko, při žluté a zeleně značené turistické cestě, ca 1140 m n. m., 17 exemplářů – 26. 6. 1999, 4 exempláře – 20. 8. 2000, 3 exempláře – 19. 8. 2001, 18. 8. 2002 druh nezjištěn, not. V. Šuk.
- 88d. Boubínsko-stožecká hornatina, 6949c, Včelná pod Boubínem (distr. Prachatice): asi 500 m JZ od osady Na Pile, 8 kvetoucích exemplářů na krátkostébelné louce (společně s *Dactylorhiza majalis*, *Platanthera chlorantha*, *Pinguicula vulgaris*, *Scorzonera humilis*, *Pedicularis sylvatica*, *Hieracium lactucella*, *Phyteuma nigrum*, *Soldanella montana*, *Willemetia stipitata*, *Crepis mollis* subsp. *hieracioides*, *Ranunculus nemorosus* etc.), ca 925 m n. m., leg. F. Procházka & D. Půbal 9. 6. 2002 (PRC).
- 88d. Boubínsko-stožecká hornatina, 6949c, Zátoň, Nová Horní Vltavice (distr. Prachatice): krátkostébelná louka nad silnicí při SZ okraji osady, ca 810 m n. m., 3 exempláře spolu s *Hieracium lactucella* a *Platanthera chlorantha* (okolo 50 kvetoucích exemplářů), 9. 6. 2002 not. F. Procházka.

Ač z celé Šumavy existují desítky historických lokalit, současný vzácně roztroušený výskyt vemeničku zeleného je omezen jen na fyt. podokresy (88b) Šumavské pláňe a (88c) Javorník (cf. Kovářiková 1998, Procházka & Kovářiková 1999, Procházka & Štech 2002: 44). Jediný dosud známý existující výskyt v Boubínsko-stožecké hornatině byl zaznamenán u Kubovy Huti v r. 1995 (Faltys in Kovářiková 1998). Dvě shora uvedené lokality jsou tedy dalšími, v současnosti známými, v uvedeném fyt. podokrese.

F. Procházka

Kovářiková J. (1998): Několik poznámek k rozšíření šumavských orchidejí. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 32 (1997): 137–141.

Procházka F. & Kovářiková J. (1999): Významnější nové nálezy v květeně české Šumavy a nejvyšších poloh Předšumaví. – Erica 8: 23–74.

***Coronopus squamatus* (Forsk.) Aschers.**

C2

19. Bílé Karpaty stepní, 7071d, Slavkov (distr. Uherské Hradiště): intravilán, před domem č. p. 47, zahrada narušená po plynofikační práci, dvě rostliny, 8. 6. 1997 not. J. W. Jongepier.

Lokalita ve Slavkově potvrzuje výskyt v této obci zmíněný J. Hadincem (Jongepier 1997). S. Staněk (Staněk et al. 1996) dokumentoval tento druh z oblasti Bílých Karpat pouze z okolí tří dalších obcí na Uherskohradištsku (Korytná, Nivnice a Uherský Brod). Jongepier (l. c.) jej uvádí z Hodonínska: Tasov (odkud ho potvrdila i Otýpková 2001), Tvarožná Lhota, Velká nad Veličkou. Jediný údaj z fytochorionu Bílé Karpaty lesní (78) pochází ze Slavičína na Zlínsku (Smejkal in Hejný & Slavík 1992: 196–198).

J. W. Jongepier

Jongepier J. W. (1997): Nové lokality vzácných rostlin v Bílých Karpatech. – Sborn. Přírodověd. Kl. Uherské Hradiště 2: 5–16.

Otýpková Z. (2001): Plevelová vegetace Bílých Karpat. – Masarykova Univerzita, Brno, 140 p.

***Crambe tataria* Sebeóok**

C2

- 4a. Lounské středohoří, 5548d, Raná (distr. Louny): vrch Raná (457 m), jednotlivé rostliny na 3 mikrolokalitách na J–Z svahu (dvě v území NPR Raná, třetí na západním svahu ca 80 m nad parkovištěm mimo NPR), 1995 not. R. Hamerský; 1997 not. J. Rudolfová (foto); 18. 5. 2000 not. V. Hadincová (foto).

V Čechách nebyl katrán tatarský kromě jediného případu zavlečení na železnici nikdy ve volné přírodě nalezen. Na Rané byly v roce 1995 poprvé pozorovány R. Hamerským dvě kvetoucí rostliny, v příštím roce pak třetí. Katrán se zde stále udržuje v počtu 2 až 3 rostlin, rostliny jsou plodné, ale do okolí se zatím nešíří. Původ katránu na Rané není znám, spíše se však jedná o úmyslné vysetí nebo vysazení.

R. Hamerský & J. Hadinec

16. Znojensko-brněnská pahorkatina, 6865a, Brno-Štýřice (distr. Brno): NPP Červený kopec, prostor bývalé cihelny, na odkrytu sprašových horizontů s fosilními půdami, 290 m n. m., 49° 10' 35" N, 16° 35' 06" E, 1 exemplář, 3. 7. 2000 not. P. Slavík; 3. 6. 2002 not. P. Lustyk (foto).

Druhotný výskyt jediného exempláře katránu rostoucího na úpatí osypové stěny pískovny, která je jinak bez vegetace.

***Crocus chrysanthus* (Herb.) Herb.**

8. Český kras, 6051a, Bubovice (distr. Beroun): v minulosti vysazená a v současné době se stále vyskytující skupina rostlin na slunném severozápadním svahu Pání hory, 1960–2001 not. V. Šuk (Šuk 2002).
8. Český kras, 6051a, Karlštejn (distr. Beroun): malá skupina rostlin na svahu Velké hory, druh zde byl v minulosti vysazen (Šuk 2002).

Šuk V. (2002): Zajímavé rostliny cizího původu na Karlštejnku. – Zprav. Ochránců Přír. okresu Praha-západ, 22(2001): 32–34.

***Cyperus michelianus* (L.) Link**

C1

38. Budějovická pánev, 6751c, Protivín (distr. Písek): společně s *Coleanthus subtilis* na dně spuštěného rybníka Švarcenberk (též Švarcenberský rybník) asi 1 km SV od města, leg. M. Soukup 2. 6. 2002 herb. Chán (Strakonice), rev. F. Procházka.

Opomeneme-li nedoložený údaj z roku 1985 o výskytu pouhých 2 rostlin na dně letněného rybníka Řežabinec u Ražic (Hejný 1999), který se jihočeským botanikům za přítomnosti S. Hejného nepodařilo ještě téhož roku ověřit, pak posledním dokladem o výskytu v jižních Čechách byl až dosud sběr D. Hradecké z r. 1970 ze Štičího rybníka u Třeboně (Chán 1999). Proto byl druh zařazen v Komentovaném červeném seznamu jižní části Čech (cf. Chán 1999: 22, 67–68) do kategorie A2 (nezvěstné druhy) a podobně již několik desetiletí nebyl nalezen ani jinde v Čechách (cf. Procházka et al. in Čerovský 1999: 131), přičemž jediné existující lokality v celé ČR byly soustředěny jen na Dyjsko-svratecký úval – dna pískoven „Ruské domky“ a „Mirafeldy“ na soutoku Moravy a Dyje (Šumberová et al. 2000: 127). Zdá se tedy, že výše uvedená lokalita je jediným místem, na kterém je v současné době prokázán výskyt tohoto druhu v Čechách. Nejde však o lokalitu novou, protože hojný výskyt „u Švarzenberského rybníka u Protivína dosti četně a ve vyschlém rybníčku poblíž něho (1876 a 1880)“ uvádí již Čelakovský (1883: 726) a o téměř 70 let později (27. 7. 1947) znovu Hejný (1999). Soukupův shora uvedený nález po dalším více než půl století na tomtéž místě naznačuje, že spíše než o nové zanesení na lokalitu jde o dlouhodobé

prežívání klíčivých diaspor ve vhodných ekologických podmínkách na dně uvedeného rybníka.

F. Procházka

18a. Dyjsko-svratecký úval, 7266b, Valtice (distr. Břeclav): Boří les mezi Lednicí a Valticemi v údolí potůčku Aloch; dno vypuštěného rybníčku Aloch IV ca 3,5 km SV od železniční zast. Valtice-město, 175 m n. m., leg. J. Danihelka 2001 (MMI); obnažené dno rybníčku Aloch III, několik desítek rostlin, 2001 J. Danihelka (Ducháček & Danihelka 2002).

Ducháček M. & Danihelka J. (2002): Protěž žlutobílá v České republice, zatím ještě nikoliv in memoriam. – Ochr. Přír. 57: 176–178.

Hejny S. (1999): Trojřadka Micheliova (*Dichostylis micheliana*), puštička rozprostřená (*Lindernia procumbens*), šmel okoličnatý (*Butomus umbellatus*) a rybníční soustava Podkrčí u Protivína. – Sborn. Jihočes. Muz. České Budějovice, přír. vědy, 39: 47–52.

Šumberová K., Grulich V. & Danihelka J. (2000): Flóra cévnatých rostlin. – In: Vicherek J. et al., Flóra a vegetace na soutoku Moravy a Dyje, p. 107–180, Masarykova univerzita v Brně, Brno.

***Dactylorhiza incarnata* (L.) Soó**

C2

71c. Dražanské podhůří, 6666c, Křtiny (distr. Blansko): zatopené dno opuštěného kamenolomu (droby) 1,1 km S od středu obce, ca 250 exemplářů; 400 m n. m., 49° 18' 24" N, 16° 44' 31" E, 31. 5. 2002 not. P. Lustyk, L. Štefka (foto) & J. Podhorný.

76a. Moravská brána vlastní, 6474b, Štamberk (distr. Nový Jičín): vápencový lom Kotouč, zvodnělá terasa 7. etáže ve východní části lomu, 355 m n. m., 1. 7. 2001 not. P. Pavlík; srpen 2002, rev. J. Šmiták & M. Jatiová.

Druh byl objeven po záchranném transferu mokřadních biocenů z mokřadu 7. etáže lomu Kotouč na podzim roku 2000, kdy byly přemístěny do Botanické zahrady a arboreta Štamberk v mechovém bultu (asi 0,75 m²) dvě rostliny. Ty zde nyní každým rokem kvetou a plodí. Další exempláře nebyly v lomu již nalezeny.

83. Ostravská pánev / 84a. Beskydské podhůří, 6276d, Žermanice (distr. Frýdek-Místek): PP Žermanický lom, dno těšinitového lomu, 290 m n. m., 2 exempláře, 30. 5. 2001 not. P. Chytil; 5 odkvétajících rostlin, 15. 8. 2002 not. P. Pavlík.

***Dactylorhiza maculata* subsp. *transsilvanica* (Schur) Soó**

C1

78. Bílé Karpaty lesní, 7071d, Suchov (distr. Hodonín): loučka mezi lesem a levým břehem potoka Kazivec (ca 50 m ve svahu severozápadní expozice nad jeho meandrem) 2,75 km V od obce, ca 460 m n. m., 5 rostlin, 20. 8. 2001, not. V. Ondrová; 30 rostlin, 30. 6. 2002 not. V. Ondrová (Ondrová 2003).

Ondrová V. (2003): Nové lokality vzácných druhů z čeledi Orchidaceae ve střední části CHKO Bílé Karpaty: *Ophrys apifera*, *Dactylorhiza maculata* ssp. *transsilvanica*, *Dactylorhiza* × *aschersoniana*, aj. – *Roezliana* 32: 25–29.

***Dactylorhiza sambucina* (L.) Soó**

C2

29. Doupovské vrchy, 5644b, Vojenský újezd Hradiště (distr. Karlovy Vary): ca 500 m J od bývalé obce Hora, 720 m n. m., asi 250 exemplářů, 28. 4. 2000 not. O. Bušek (foto).

29. Doupovské vrchy, 5644a, Vojenský újezd Hradiště (distr. Karlovy Vary): Srní, louka asi 700 m J od obce pod Pekelskou skálou, 630 m n. m., asi 50 exemplářů, 9. 5. 1996 not. O. Bušek.
- 88d. Boubínsko-stožecká pahorkatina, 6949c, Včelná pod Boubínem (distr. Prachatice): asi 500 m JZ od obce a 550 m SV od osady Na Pile, 2000 (ca 50 kvetoucích exemplářů) & 2002 (ca 100 exemplářů) not. D. Půbal.

K poslední lokalitě: Prstnatec bezový je dodnes na Šumavě vzácněji roztroušeným druhem (cf. Procházka & Štech 2002). Z Boubínsko-stožecké hornatiny existuje více historických údajů (Lipka, Pažení, Kubova Huť, Horní Vltavice), dosud však byl odtud znám jen jediný aktuální výskyt, a sice také od Včelny pod Boubínem, ovšem z jiného místa (louka „Na Pravčí“ asi 1,5 km V obce nad Cikánským potokem jen několik exemplářů – Půbal in Procházka & Kovářiková 1999: 39).

F. Procházka & D. Půbal

Procházka F. & Kovářiková J. (1999): Významnější nové nálezy v květeně české Šumavy a nejvyšších poloh Předšumaví. – *Erica* 8: 23–74.

Daphne cneorum L.

C1

8. Český kras, 6050b, Beroun-Lištice (distr. Beroun): okraj dubohabrového lesa asi 0,4 km JZ od vrcholu kóty Herinky (440), ca 375 m n. m., 49° 57' 53" N, 14° 06' 35" E, jediný keřík; lýkovec vonný tu objevil v době jeho květu na jaře 2000 Josef Plot z Berouna (J. Mottl 2002, pers. comm.); leg. V. Ložek jun. 27. 5. 2002 (PRC); 19. 6. 2002 not. V. Bylinský, V. Ložek jun., M. Severa & P. Špryňar.
12. Dolní Pojizeří, 5653c, Mělnická Vrutice (distr. Mělník): ca 20 trsů na malé ploše v osluněném lesním lemu podél cesty borovou výsadbou („Vrutická cesta“), zhruba 2 km JV obce a 4 km na JJV od známé lokality Holý vrch, 220 m n. m., leg. I. Kůrková 2001 (PRC) (Kůrková 2002); při terénním šetření v roce 2002 zde bylo napočítáno asi 12 polykormonů ve třech skupinách v přibližně padesátimetrovém úseku podél cesty, 24. 9. 2002 not. V. Bylinský, M. Molíková & P. Špryňar.

Lýkovec vonný je rostlinným druhem, který v posledních několika desetiletích vymizel na území našeho státu z mnoha svých známých lokalit.

Nově uvedená lokalita z Českého krasu představuje druhý v současnosti známý přirozený výskyt lýkovce vonného v tomto fytochorionu a zároveň se jedná o nové potvrzení přirozeného výskytu tohoto druhu na území CHKO Český kras po několika desítkách let. Předtím byl tento druh v CHKO považován za vyhynulý, neboť nebyl potvrzen na žádné z lokalit známých v minulosti. Údaj z Červené knihy ČR a SR (Maglocký in Čeřovský et al. 1999: 126) o výskytu lýkovce vonného v CHKO Český kras byl mylný – zakládal se na výskytu u obce Loděnice (distr. Beroun), kde tento druh stále roste v silné populaci (největší v Čechách), lokalita se však nachází již mimo území CHKO. Její územní ochrana byla realizována až v roce 2000, kdy zde Okresní úřad v Berouně vyhlásil přírodní památku Branžovy. K doplnění znalostí o výskytu lýkovce vonného v Českém krasu budiž podotknuto, že v roce 2001 bylo několik jedinců tohoto druhu vegetativně namnožených z populace na Branžovech vysazeno v přírodní rezervaci Karlické údolí v blízkosti zaniklé lokality tohoto druhu v minulosti sledované J. Manychem [jedná se o projekt záchrany lýkovce vonného řešený pracovníky VÚKOZ Průhonice (cf. Žlebčík & Šedivá 2001)].

Lokalita od Mělnické Vrutice je pravděpodobně totožná s údajem „mezi Hostínem a Mělnickou Vruticí“ (Čvančara in Hejný & Slavík 1992: 356, Kůrková 2002). Vedle chráněného území Holý vrch u Lhotky to je druhá recentní lokalita ve fytochorionu Dolní Pojizeří.

V Čechách se tedy nyní *Daphne cneorum* přirozeně vyskytuje podle současných znalostí na čtyřech lokalitách, na Moravě má tento druh v současnosti necelých 20 lokalit (např. Pravcová 2001, Žlebčik & Šedivá 2001).

P. Špryňar

Kůrková I. (2002): Některé botanické nálezy východně od Mělníka. – Muz. Součas., ser. natur., 16: 25–30.

Pravcová M. (2001): Biologie, ekologie a aktuální stav výskytu *Daphne cneorum* v České republice. – In: Hroudová Z., Krahulec F. & Řehořek V. [eds], Biologie rostlinných druhů, Zpr. Čes. Bot. Společ. 36, Suppl. 18: 117–125.

Žlebčik J. & Šedivá J. (2001): Lýkovec vonný (*Daphne cneorum* L.). – Ochr. Přír. 56: 208–210.

***Dianthus superbus* L.**

C1

13a. Rožďalovická tabule, 5757a, Dymokury (distr. Nymburk): úzký travnatý pruh (sv. *Molinion*) v okraji doubravy na pravém břehu Záhornického potoka při vtoku do Komárovského rybníka SV od města, 200 m n. m., několik kvetoucích trsů, 5. 7. 2002 not. P. Havránek, J. Hadinec et soc. (exkurze v rámci floristického kursu ČBS v Nymburku).

45a. Loveckovické středohoří, 5250b, Děčín-Horní Oldřichov (distr. Děčín): 5 kvetoucích trsů roztroušeně v nekosené svahové louce s prameništi na vápnitých slínovcích (sv. *Molinion*) JZ od obce J nad silnicí do Bynova, ca 220 m n. m., 2002 not. P. Bauer et al. (Bauer, Härtel, Brabec & Hadinec 2002).

67. Českomoravská vrchovina, 6363c, Jimramov (distr. Žďár nad Sázavou): lokalita Zadní Koudelky, travnatý okraj cesty severně vodárenského objektu, 1 km JVJ od kóty Prosička (739,4), ca 580 m n. m., asi 50 jedinců, 1. 11. 2001 not. J. Dobiáš & V. Zabloudil; leg. P. Lustyk 29. 7. 2002 (BRNM).

68. Moravské podhůří Vysočiny, 6764a, Kramolín (distr. Třebíč): doubrava (*Potentillo albae-Quercetum*) – 20 m široký a 200 m dlouhý lem rozsáhlého smrkového porostu, 0,2 km V od severního okraje obce, 456 m n. m., 49° 08' 15" N, 16° 08' 30" E, několik desítek kvetoucích jedinců, 15. 7. 2002 not. S. Březina.

Bauer P., Härtel H., Brabec J. & Hadinec J. (2002): Horní Oldřichov u Děčína – cenná botanická lokalita na okraji Českého středohoří. – Severočas. Přír. 33–34: 125–130.

Fiedler J. (1973): Fytcenologické poměry chráněných a k ochraně navržených území Chrudimska. – Pr. Stud., Přír., 5: 83–107.

***Dianthus sylvaticus* Willd.**

C2

31a. Plzeňská pahorkatina vlastní, 6345a, Chotěšov (distr. Plzeň): v borovém lese s dubem 0,8–1,0 km Z až SZS od obce Vodní Újezd, 330–350 m n. m., roztroušeně na oddělených lokalitách, ca 200 exemplářů, 26. 7. 2001 not. L. Pivoňková.

Hvozdík je uváděn z blízkého okolí z několika lokalit u Chlumčan, jedné od Dobřan (Vacek & Matějková 1995) a z Valchy (Vacek 1966), přičemž prokazatelně dosud existuje populace na náspu podél železnice 500 m J od žel. stanice Chlumčany. Na tuto lokalitu mne upozornil O. Bušek, ověřila jsem ji ještě v roce 2000.

L. Pivoňková

85. Krušné hory, 5249c, Fojtovice (distr. Teplice): loučka mezi starou silnicí do bývalé obce Mohelnice a levým břehem potoka, 1,15 km S–SSV od obce, 695 m n. m., leg. Č. Ondráček 1997 (CHOM).
85. Krušné hory, 5249c, Adolfov (distr. Ústí nad Labem): „Černá louka“ na pravém břehu Černého potoka ca 1,15 km VSV od vrchu Mohelnice (kóta 746,2), 705 m n. m., leg. Č. Ondráček 2001 (CHOM).

Výskyt hvozdíku lesního je v Krušných horách (85) a Krušnohorském podhůří (25a) omezen pouze na jejich SV okraj (přibližně od Fojtovic po Tisou). Většina lokalit leží v Krušnohorském podhůří, odkud do oreofytika Krušných hor přesahují pouze jednotlivé lokality, které dosud nebyly nikde doloženy či zaznamenány (cf. Kovanda in Hejný & Slavík 1990: 201, Kubát & Abtová 1988).

Č. Ondráček

Kubát K. & Abtová M. (1988): *Dianthus carthusianorum* subsp. *carthusianorum* × *sylvaticum* (D. × *lorberi* hybr. nova). – Severočes. Přír. 21: 5–13.

Vacek V. (1966): Hvozdík Seguierův lesní u Litic. – Zprav. Západočes. Poboč. Čes. Bot. Společ. 3: 4.

Vacek V. & Matějková I. (1995): Materiál ke květeně Přešticka. – Sbor. Západočes. Muz. Plzeň, Přír., 91: 5–131.

***Draba nemorosa* L.**

C1

31a. Plzeňská pahorkatina vlastní, 6246a, Plzeň-Bolevec: v trávníku za panelovým domem č. p. 74 v Tačovské ulici ve městě, 350 m n. m., duben 2000 not. J. Horková (Horková 2001).

Chudina hajní je v České republice původní pouze na jižní Moravě, v Čechách se objeví jen občas přechodně zavlečená.

Horková J. (2001): Nález druhu *Draba nemorosa* L. v Plzni. – Calluna 6: 25–26.

***Drosera intermedia* Hayne**

C1

26. Český les, 6341b, Přimda (distr. Tachov): rašelinné plošky v litorálu Černého rybníka 1,5 km JZ od města, 580 m n. m. (zřejmě výškové maximum v ČR), 4. 7. 1998 not. P. Mudra.

26. Český les, 6341b, Svatá Kateřina (distr. Tachov): menší přechodové rašeliniště u JV břehu Václavského rybníka, ca 2 km V od obce, 545 m n. m., leg. P. Mudra 17. 7. 1996 herb. Okresního muzea v Tachově.

Sphagno-Caricetum lasiocarpae, 25 m², 17. 7. 1996, P. Mudra. – E₁ (65 %): *Carex lasiocarpa* 3, *Equisetum fluviatile* 2b, *Betula pendula* juv. 2a, *Drosera rotundifolia* 2m, *Agrostis stolonifera* 1, *Carex rostrata* 1, *Drosera intermedia* 1, *Potentilla palustris* 1, *Alnus incana* juv. +, *Carex demissa* +, *C. nigra* +, *Eriophorum angustifolium* +, *Salix aurita* juv. +, *Scutellaria galericulata* +, *Viola palustris* +, *Alnus glutinosa* juv. r, *Lysimachia vulgaris* r, *Pinus sylvestris* juv. r. – E₀ (70 %): *Sphagnum palustre* 4, *S. inundatum* 1.

Bezespору jeden z nejvýznamnějších taxonů Českého lesa, znovuobjevený po více než sedmdesáti letech v červenci roku 1996 během vegetačního výzkumu Kateřinské kotliny. V době nálezů čítala populace *Drosera intermedia* u Václavského rybníka mnoho set individuí, vázaných převážně na zvodnělé šlenky s rašelínkem *Sphagnum inundatum* (na pozitivních tvarech mikroreliefu rostla *D. rotundifolia*). Floristickou skladbu porostu dokumentuje fytoecologický zápis.

Již o necelé čtyři roky později druh na lokalitě vymírá, zjevně v důsledku stavebních prací na hrázi rybníka, jemuž předcházelo několikileté období, během něhož byla nádrž zcela bezvodá. V červnu r. 2000 tak byl druh zastížen pouze v jediné nejvlhčí prohlubni o rozměrech asi 50 × 60 cm, a to v počtu pouhých 20–30 jedinců. Zatímco další osud této lokality je krajně nejistý, výskyt u Černého rybníka se prozatím jeví jako stabilizovaný. Další lokality, které citují Sofron & Pyšek (1989: 532), zřejmě všechny bez rozdílu patří minulosti.

P. Mudra

Černý R. (1971): Rozšíření některých horských druhů v ČR. – Ms., 73 pp. [Dipl. pr., depon. in: Knih. Kat. Bot. PfF UK, Praha]

Sofron J. & Pyšek A. (1989): Květena Českého lesa. – Ms., 1591 pp. [Depon. in: Knih. kat. bot. PŘF UK, Praha]

Vollmann F. (1914): Flora von Bayern. – 28+840 pp., Stuttgart.

***Drosera × obovata* Mert. & Koch**

Ač první údaje o výskytu *Drosera × obovata* ze Šumavy pocházejí už z první poloviny minulého století, a to z Hornovltavské kotliny (88g), „Strážný: Splavské rašeliniště“ = Stráženská slatina; Dolní Vltavice: borkoviště u dnes zatopené Dolní Borkové na pravém břehu Lipna – „Mayerbacher Torfstich“ (Tannich 1929, 1938), je s podivem, že pozornosti autora zpracování rodu *Drosera* v Květeně ČR (Čvančara in Slavík 1997) unikl vcelku častý výskyt tohoto hybridu na rašeliništích Šumavských plání (88b): Blatenská (Šumenská), Roklanská, Březová nebo Medvědí slat' (Knížetová & Leopoldová 1973, Slavík 1973, Kučera 1992, 1995, Kolektiv 1995–2002).

F. Procházka

Knížetová L. & Leopoldová J. (1973): Zajímavé floristické nálezy z Modravských slatí. – Ochr. Přír., Praha, Příl. Ochr. Průzk. 9(1973): 33–34.

Kolektiv [zpracovatelů Květeny Šumavy] (1995–2002): Floristická databáze ke květeně Šumavy. – Ms. [Depon. in: Jihočes. Univ., Agronom Fak., České Budějovice (V. Čurn); Eko-Agency KOPR, Vimperk (F. Procházka); Správa národního parku Šumava, Kašperské hory (I. Bufková); Knih. AOPK ČR, Praha]

Kučera S. (1992): Floristické údaje z terénního průzkumu Šumavy. – Ms. [Excerptce z exkurzních deníků z let 1961–1992; sestavil M. Štech 1996, depon. M. Štech, České Budějovice]

Kučera S. (1995): Materiály z Modravských slatí 1978–1990. – Šumavské Stud. [ed. Pecharová E. & Rada P.], Třeboň, 1995: 65–112.

Tannich A. (1929): Bestimmungsbuch der Flora von Böhmen. – 575 pp., Prag.

Tannich A. (1938): Botanische Seltenheiten im inneren Böhmerwald. – Schwarzenberg. Jb., Budweis, 1938: 151–163.

***Dryopteris affinis* (Lowe) Fraser-Jenkins**

C3

37j. Blanský les, 7151d, Český Krumlov: borový les asi 1 km SZ od vrcholu Lazeckého vrchu, asi 2,7 km JZ od vrcholu Kletí, 675 m n. m., 48° 50' 43,2" N, 14° 15' 49,8" E, leg. L. Ekrť. Výskyt dvou rostlin v borovém lese spolu s porostem *Dryopteris filix-mas* a *Pteridium aquilinum*.

37q. Soběnovská vrchovina, 7253d, Benešov nad Černou (distr. Český Krumlov): ca 1,9 km SSZ od kostela, v lese při silnici do Klení, 670 m n. m., leg. M. Lepší 19. 9. 2001 (CB).

V jižních Čechách sice vzácný, avšak zároveň i přehlížený druh, který dosud nebyl v území Soběnovské vrchoviny nalezen (cf. Chán 1999).

55. Český ráj, 5456c, Příhrazy (distr. Mladá Boleslav): inverzní rokle (Krtola) s výchozy pískovcových skal asi 1,1 km SV od vrcholu kopce Mužský, 310 m n. m., leg. L. Ekrť 7. 5. 2002 (Biologická fakulta JU v Českých Budějovicích). Roztroušený výskyt několika rostlin v porostech *Dryopteris filix-mas*. Ačkoliv se lokalita nachází v malé nadmořské výšce, vlivem inverze se na dně rokle nacházejí četné horské rostliny, např. *Huperzia selago*.

***Dryopteris cristata* (L.) A. Gray**

C1

27. Tachovská brázda, 6342b, Bor (distr. Tachov): litorál jižního břehu Tážného rybníka, 472–474 m n. m., leg. P. Mudra 17. 9. 1995 (PRC, herb. Okresní muzeum v Tachově).

Další z řady nově objevených lokalit v západočeském prostoru, majících v současné době již charakter souvislého řetězce vycházejícího z území Horní Falce (Schönfelder & Bresinski 1990: 97). Jde o první doložený výskyt druhu na území Tachovské brázdy.

39. Třeboňská pánev, 6856d, Člunek (distr. Jindřichův Hradec): na okraji rašelinných luk mezi silnicí Člunek – Kunžak a těžebnou rašelinou ca 0,8 km VSV od kostela v obci, 542 m n. m., ca 60 rostlin, leg. K. Boublík 17. 6. 2000 (CB, herb. Z. Kaplan) (Boublík 2001; Dvořáková & Boublík 2002).
39. Třeboňská pánev, 6854a, Veselí nad Lužnicí (distr. Tábor): jediná rostlina při východním břehu zatoné Vlkovské pískovny ca 2,5 km JJV od města, 1996 not. J. Hlásek (Boublík 2001).

Boublík K. (2001): Nové nálezy kapradě hřebenité (*Dryopteris cristata*) v Třeboňské pánvi. – Sborn. Jihočes. Muz. Čes. Budějovice, přír. vědy, 41: 31–34.

Dvořáková K. & Boublík K. [eds] (2002): Výsledky hydrobotanické exkurze pracovní skupiny pro studium makrofyt vod a mokřadů při ČBS do oblasti České Kanady (JV Čechy) v roce 2000. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 37: 191–196.

Schönfelder P. & Bresinski A. (1990): Verbreitungsatlas der Farn- und Blütenpflanzen Bayerns. – 752 p., Eugen Ulmer, Stuttgart.

***Echinocystis lobata* (Michx.) Torr. & Gray**

- 46b. Kaňon Labe, 5151c, Prostřední Žleb (distr. Děčín): několik rostlin pnuících se po keřových vrbách; poprvé nalezeno v říjnu 2001 (Kubát 2002).

V roce 2000 ještě pravděpodobně na lokalitě štětinec nerostl. O rok později (červen 2002) byly populace zřetelně početnější, díky světlejší barvě pozorovatelné i z protějšího břehu řeky. Zásadní význam pro další osud zdejších populací může mít srpnová povodeň v roce 2002.

K. Kubát

66. Hornosázavská pahorkatina, 6460c, Polná (distr. Jihlava): pobřežní křoviny potoka při silnici k obci Brzkov, ca 2,3 km S od středu města, ca 470 m n. m., leg. M. Dančák 15. 8. 2002 (OL).

Štětinec laločnatý nebyl dosud z Hornosázavské pahorkatiny uveden (cf. Chrtková in Hejný & Slavík 1990: 450–452).

Kubát K. (2002): Rostliny údolí Labe a Labe jako biokoridor. – Ergo 4/2: 177–186.

Epipactis albensis Nováková & Rydlo

C2

- 4b. Labské středohoří, 5450, Litoměřice: aluvium bezejmenného potůčku SZ od Pokratic směrem k Malému Hradišti, asi 1992 not. K. Kubát. Později se zde při občasných návštěvách již nepodařilo krušítk polabský znovu ověřit.
- 45a. Lovečkovické středohoří, 5251a, Děčín-Nové Město: kulturní les s dominantním *Populus × canadensis* na levém břehu potůčku asi 500 m SSV od hrbitova, 2 rostliny, 20. 8. 1996 not. K. Kubát.
- 76a. Moravská brána vlastní, 6472d, Skalička (distr. Přerov): okraj lesní cesty u lovecké chatky v Nihlovském lese ca 1,5 km JJZ od obce, ca 310 m n. m., leg. M. Dančák 1. 8. 2002 (OL).
- 76a. Moravská brána vlastní, 6473c, Němetice (distr. Vsetín): vlhká lesní pěšina na severním úpatí vrchu Doubrava ca 1,7 km SSV od středu obce, ca 270 m n. m., 22. 7. 2001 not. D. Křenek.
- 76a. Moravská brána vlastní, 6473c, Lešná (distr. Vsetín): jižní břeh Velkého Choryňského rybníka, ca 1,5 km VJV od kostela v obci, 275 m n. m., 29. 7. 1999 not. D. Křenek, M. Šulgan & A. Vašát.
- 80a. Vsetínská kotlina, 6574b, Zubří (distr. Vsetín): lesní prameniště na severním úpatí vrchu Vápenka ca 1 km VJV od železniční stanice Zubří, ca 400 m n. m., srpen 1998 & 22. 7. 1999 not. D. Křenek, M. Šulgan & A. Vašát; 26. 7. 2001 not. D. Křenek & A. Vašát.
- 80a. Vsetínská kotlina, 6574b, Zubří (distr. Vsetín): u Hamerského náhonu těsně pod oddělením od Starozuberského potoka, ca 1 km V od žel. stanice Zubří, ca 360 m n. m., 22. 7. 1999 not. D. Křenek, M. Šulgan & A. Vašát; u Hamerského náhonu při jižním břehu Hamerských rybníků, ca 1,3 km Z od železniční stanice Zubří, 345 m n. m., 26. 7. 2001 not. D. Křenek & M. Šulgan; září 2002 not. D. Křenek & B. Czerneková.
- 80a. Vsetínská kotlina, 6574b, Rožnov pod Radhoštěm (distr. Vsetín): u silnice u zahrádek za areálem podniku Tesla při jihozápadním okraji města, ca 360 m n. m., srpen 2001 not. D. Křenek & A. Vašát.
81. Hostýnské vrchy, 6673b, Semetín (distr. Vsetín): okraj lesní cesty na severovýchodním svahu vrchu Křížový (670,4) nedaleko hájovny Nivka, 530 m n. m., leg. M. Dančák 31. 8. 2001 (OL).

Jatiová & Šmiták (1996) neuvádějí z povodí Bečvy žádnou lokalitu *E. albensis*. Jak však dokládá výše uvedený seznam lokalit, druh se v tomto území vyskytuje, a to s podobnou frekvencí jako v blízkém povodí Odry či Moravy. Výskyt v Hostýnských vrších v nadmořské výšce 530 m patří k nejvýše položeným známým lokalitám druhu v ČR. Krušítk polabský zde roste při okraji lesní cesty protínající jedlobukový les.

M. Dančák

Epipactis atrorubens (Hoffm.) Besser

C3

- 99a. Radhošťské Beskydy, 6576c, Bílá (distr. Frýdek-Místek): u silnice za autobusovou zastávkou Bílá-Mezivodí, ca 4 km JZ od středu obce, ca 610 m n. m., 8 kvetoucích exemplářů, 25. 6. 2002 not. D. Křenek & B. Czerneková; 16 kvetoucích exemplářů, 1. 7. 2002 not. M. Škrott. Většina rostlin je pravidelně sesekávána při údržbě vegetace v krajnici (P. Chytil, in litt.).
- 99a. Radhošťské Beskydy, 6576d, Bílá (distr. Frýdek-Místek): Smutné údolí (údolí pravostranného přítoku Smradlavé) zhruba v první (dolní) třetině na svahu po pravé straně lesní cesty vedoucí dolů údolím, ca 630 m n. m., 1 kvetoucí rostlina spolu s *Epipactis helleborine*, *E. palustris*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. majalis*, *Cirsium eriophorum*, *Doronicum austriacum* a *Tephrosia crisa*, 15. 7. 1998 not. P. Chytil. Výskyt a kvetení ověřeno i v následujících letech (rostlina měla 2 kvetoucí lodyhy).

Druh v oblasti Moravskoslezských Beskyd doložený pouze jednou (v první polovině 20. století) z Lysé hory (cf. Jatiová & Šmiták 1996).

M. Dančák

Epipactis greuteri* Baumann & Künkele*C1**

68. Moravské podhůří Vysočiny, 6663d, Kuřimské Jestřábí (distr. Žďár nad Sázavou): ca 1 km JVJ od kaple v obci, 350 m n. m., podél potoka v délce ca 200 m, asi 100 rostlin, leg. F. Lysák 25. 7. 2002 herb. Lysák, rev. M. Jatiová (Lysák 2002).

Nejbližší známé lokality leží v Moravském krasu u Adamova a na rozhraní fytochorionů Českomoravská vrchovina (67.) a Poličsko (63e.) u Kněževsi u Olešnice (cf. Jatiová & Šmiták 1996). *Epipactis greuteri* na lokalitě roste na březích relativně zachovalého potůčku na dně krátkého sevřeného údolí, zjevně se specifickým mikroklimatem. Z Moravského podhůří Vysočiny (68) nebyl *E. greuteri* dosud znám, neboť lokalita u Olešnice (cf. Jatiová & Šmiták l. c.) v tomto fytochorionu neleží.

F. Lysák

Lysák F. (2002): Údolí Loučky (J0082), závěrečná textová zpráva k mapování biotopů soustavy Natura 2000 a Smaragd. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Praha]

Epipactis leptochila* subsp. *neglecta* Kümpel*C1**

77a. Ždánický les, 6967a, Koberice u Brna (distr. Vyškov): jižní břeh rybníka Horáček, 270 m n. m., 3 exempláře, 13. 7. 2002 not. Z. Kežlínek & P. Batoušek; dubohabřina na svahu JZ expozice nad pravým břehem Milešovického potoka mezi Novým rybníkem a dalšími třemi rybníky, 290 m n. m., 12 exemplářů, 13. 7. 2002 not. Z. Kežlínek & P. Batoušek; dubohabřina na svahu SZ expozice 1,2 km JV od hájenky U bílého vlka, vpravo od silnice Slavkov u Brna – Žarošice, ca 0,5 km JZ od kóty 397 m, 340 m n. m., 6 exemplářů, 13. 7. 2002 not. Z. Kežlínek & P. Batoušek (vše Kežlínek & Batoušek in Šmiták 2003).

Epipactis microphylla* (Ehrh.) Sw.*C1**

77a. Ždánický les, 6868c, Vícemilice (distr. Vyškov): les nad levým břehem cesty k vrchu Strašník (340 m), 0,3 km SZ od vrcholu, 320 m n. m., 3 exempláře, 14. 6. 2002 not. L. Kežlínková (Kežlínková in Šmiták 2003).

Epipactis palustris* (L.) Crantz*C2**

67. Českomoravská vrchovina, 6763d, Zálesná Zhoř (distr. Brno-venkov): tzv. Plockova louka, niva pravostranného přítoku potoka Bílá voda ca 1 km J od středu obce, mokrá louka, 430 m n. m., 29. 7. 1999 not. P. Lustyk.

Epipactis pontica* Taubenheim*C1**

77a. Ždánický les, 6868c, Kloboučky (distr. Vyškov): údolí Svatá 0,7 km JJV od hájenky, po obou stranách menšího údolí (poblíž krmelce), JV od ropného vrhu, 260 m n. m., 31 exemplářů, 20. 7. 2002 not. Z. Kežlínek (Kežlínek in Šmiták 2003).

Epipactis purpurata* Sm.*C3**

40b. Purkarecký kaňon, 6952b, Poněšice (distr. České Budějovice): v dubohabřině u červeně značené turistické cesty při severním okraji PR Karvanice JZ od obce, leg. F. Kolář 4. 8. 2002 (CB), det. F. Procházka.

Uvedená lokalita byla poprvé objevena při floristickém kurzu ČBS, konaném v Českých Budějovicích v roce 2001, a sice během exkurze vedené R. Hlaváčkem. Druh však tehdy

ještě nebyl s naprostou jistotou determinován, i když V. Grulich vyslovil odůvodněné podezření, že jde o *E. purpurata* (doklad se nezachoval). Shora uvedenou makrolokalitu tvoří tři oddělená místa výskytu, z nichž jedno objevil K. Boublík. Z hlediska květeny celé jižní části Čech jde o mimořádně významný nález, a to nejen proto, že jde o nový druh pro fyt. podokres Purkarecký kaňon (40b). Krušík modrofialový nebyl totiž dosud znám z žádné lokality ve vlastních jižních Čechách. Chán (1999) zmiňuje dle J. Albrechta jen výskyt v přilehlém území Moravského podhůří Vysočiny (68) v PR Mutenská obora. Jde o velmi izolovaný výskyt, protože další roztroušené lokality se nacházejí až ve středních a východních Čechách.

F. Procházka & F. Kolář

Epipactis tallosii Molnár & Robatsch

C1

20a. Bučovická pahorkatina, 6868d, Nesovice (distr. Vyškov): Grbálek (místní název), 0,8 km VJV od železniční stanice, na konci slepé ulice s topoly, 265 m n. m., 60 exemplářů, 14. 7. 2002 not. Z. Kežlínek (Kežlínek in Šmiták 2003).

Equisetum hyemale L.

C3

78. Bílé Karpaty lesní, 7171b, Nová Lhota (distr. Hodonín): v olšině u Jamného potoka mezi Fojtickým a Čerešnickým Mlýnem, 400 m n. m., leg. Z. Otýpková 31. 7. 2002 (BRNU).

V Bílých Karpatech je přeslička zimní velmi vzácná. Všechny doposud zaznamenané údaje z této oblasti (Staněk et al. 1996) jsou již více než 70 let staré. V oblasti Žitkovské přehrady jsou v současné době známi kříženci *E. hyemale* × *E. ramosissimum* (Hájek 1997), ale druh *E. hyemale* nebyl doposud nikde zaznamenán.

Hájek M. (1997): Zajímavé nálezy cévnatých rostlin v Bílých Karpatech. – Sborn. Přírod. Klubu Uherské Hradiště 2: 17–30.

Z. Otýpková

Equisetum variegatum Weber & Mohr

C1

85. Krušné hory, 5641b, Rolava (distr. Sokolov): mulda v okraji spodní etáže bývalé sedimentační nádrže v areálu rozbořeného těžebního zařízení zv. Velký cínový důl SV od obce, 920 m n. m., početná, vitální kolonie, leg. J. Hadinec & J. Michálek 1986–2002 (SOKO, PRC). Jedná se o výškové maximum v ČR.

Výskyt druhu na uvedené lokalitě jsme poprvé zaznamenali při exkurzi v létě 1986 v bohatém porostu *Equisetum palustre*. Později jsme našli nedaleko od prvního místa nálezů ještě další mikropopulaci na horní etáži zarostlé deponie. Popsané stanoviště sedimentační nádrže, které leží v místě rozsáhlého vrchoviště Volárna – Velký močál na vrcholovém hřebetu Krušných hor uprostřed horských podmáčených smrčín, je samozřejmě sekundární a jeho vznik souvisí s vybudováním dolu na těžbu cínové rudy během 2. světové války.

Jedná se o sedimenty odkališť (kalových rybníků), které navazovaly na úpravnu cínové rudy, ta byla v provozu v letech 1943–1945 (Rojík 2000). Po skončení 2. světové války těžba ustala a opuštěný důl začal spontánně zarůstat vegetací. Naplavený jemnozrnný pís-

čitý substrát (téměř čistý křemen s příměsí kaolinitu) se specifickým vodním režimem pocházející z žul krušnohorského typu se stal vítanou příležitostí pro uchycení i některých náročnějších druhů, které se v této floristicky chudé horské oblasti nevyskytují. Na dně bývalé sedimentační nádrže se tak dnes vyskytuje například i *Parnassia palustris* a *Linum catharticum*. V přilehlém areálu zbytků důlních budov se vyskytuje *Asplenium ruta-muraria*, přechodně tu byl nalezen i *Epipactis atrorubens* (leg. A. Štekllová, rev. F. Procházka), na jediném místě v sutinách tu roste *Polystichum lonchitis*. Výskyt přesličky různobarvě v tak vysoké horské poloze je v České republice zcela výjimečný, jde o jediný nález v území oreofytika, který byl kdy u nás učiněn. V Květeně ČSR (Hrouda in Hejný & Slavík 1988: 207) není lokalita ještě uvedena, prvním místem publikování je pravděpodobně až Klíč ke květeně České republiky (Hrouda in Kubát et al. 2002: 79). Na lokalitě se populace chová dlouhodobě stabilně a nevykazuje doposud žádné tendence k ústupu. Vzhledem k celkové vzácnosti *Equisetum variegatum* u nás a vysokému stupni ohrožení druhu by bylo vhodné, i přes sekundární charakter zdejšího výskytu, celou lokalitu Velkého cínového dolu chránit. V současné době je lokalita navržena jako součást připravované NPR Rolauská vrchoviště, pro kterou již byl v roce 2002 zpracován plán péče. Kromě postupující přirozené sukcese, která je však zatím velmi pomalá, představuje největší ohrožení lokality v současné době možnost snadného zavezení terénní deprese odpadky.

J. Hadinec & J. Michálek

Rojík P. (2000): Historie cínového hornictví v západním Krušnohoří. – Okres. Muz. Sokolov, 233 p.

Equisetum × *moorei* Newman

C2

76a. Moravská brána vlastní, 6474b, Štramberk (distr. Nový Jičín): vápencový lom Kotouč, zvodnělá lomová terasa ve východní části lomu, 355 m n. m., leg. Z. Hradílek 12. 6. 2002 (OL).

Přeslička Mooreova byla dosud z fytochorionu Moravská brána uváděna pouze od Rusavy (cf. Hrouda in Hejný & Slavík 1988: 211). Rostliny z populace v lomu Kotouč jsou habituelně bližší *E. ramosissimum* než druhému z rodičů, tj. *E. hyemale*, rodičovské druhy však nebyly v lomu zjištěny. V okolí rostly ještě *E. palustre*, *E. fluviatile* a *E. variegatum*.

Z. Hradílek

Erigeron muralis Lapeyr.

73a. Rychlebská vrchovina, 5768b, Vápenná (distr. Jeseník): v pionýrské vegetaci v činném vápencovém kamenolomu, 25. 8. 1993 not. Č. Deyl.

87. Brdý, 6349a, Kozičín (distr. Příbram): Vojenský újezd Brdý, vodní nádrž Pilská, v okraji rozvolněného trávníku na prudkém VJV svahu sypané hráze, ca 3 km Z od kaple, 670 m n. m., leg. J. Hadinec & R. Hlaváček 24. 8. 2000 (HOMP), rev. O. Šída.

87. Brdý, 6249b, Jince (distr. Příbram): Vojenský újezd Brdý, šterkový okraj asfaltové silnice při JV okraji cílové dopadové plochy Brda V od křižovatky silnic (kóta 629,3), ca 3,2 km ZJZ od kaple v obci Velcí, 615–625 m n. m., roztroušeně několik rostlin, leg. J. Hadinec & R. Hlaváček 28. 8. 2002 (PRC), rev. O. Šída.

Turan pozdní nebyl dosud z Rychlebské vrchoviny a z Brd uváděn (cf. Šída 2000).

Když pomíneme dva staré historické herbářové údaje o výskytu v území oreofytika (1878, 1905 – cf. Šída 2000:14), kde údaje o nadmořské výšce vzhledem k hrubé lokalizaci musíme navíc chápat jen jako orientační, jsou nálezy v Brdech t. č. jediné známé výskytu v horském území v České republice. Je však velice pravděpodobné, že druh může být podobně jako v Brdech zavlékán se šterkem i do jiných horských oblastí a floristy nemusí být dosud rozlišován od příbuzného druhu *Erigeron acris* s. s.

J. Hadinec

Šída O. (2000): *Erigeron acris* agg. v České republice a na Slovensku. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 35: 1–33.

***Eryngium campestre* L.**

37l. Českokrumlovské Předšumaví, 7151d, Český Krumlov: Nádražní Předměstí, na náspu odstavné koleje u železniční stanice, 540 m n. m., leg. M. Lepší 16. 6. 2001 (CB).

Jedná se o nový adventivní druh pro Českokrumlovské Předšumaví, nejbližší přirozené výskuty jsou známy z Budějovické pánve nebo Prachatického Předšumaví (cf. Chán 1999). Objevený porost (ca. 30 exemplářů) je několikrát během roku kosen, proto zůstávají rostliny sterilní a díky tomu je zatím vyloučena možnost jejich rozšíření na blízké suché trávníky v prostoru bývalého vojenského cvičiště.

M. Lepší

***Eryngium planum* L.**

C1

9. Dolní Povltaví, 5852, Praha: sídliště Bohnice, ulice Lodžská, sekaný trávník ca 50 m J od obchodního domu Krakov naproti poliklinice, 270 m n. m., jediná rostlina, leg. D. Hřeka 3. 9. 1999 (PRC).
- 15c. Pardubické Polabí, 5958a, Krakovany (distr. Kolín): při silnici SV od obce (Chrtek et al. 2002: 34).
- 18b. Dolnomoravský úval, 7070a, Veselí nad Moravou (distr. Hodonín): mezi dlažbou na horním okraji levého břehu Moravy u splavu, 180 m n. m., jedna mladá rostlina bez modrého odstínu, leg. I. & J. W. Jongepierovi 30. 5. 2002 herb. Jongepierovi.
- 18b. Dolnomoravský úval, 7069d, Strážnice (distr. Hodonín): travnatý břeh plavební komory na vodní křižovatce Baťova kanálu, 1,1 km SSV od kostela, 170 m n. m., 6 rostlin, 21. 6. 2002 not. J. W. Jongepier.
- 18b. Dolnomoravský úval, 7169a, Sodoměřice (distr. Hodonín): na silniční křižovatce 1,25 km SZ od kostela, travnatá plocha ohraničená silnicemi, 170 m n. m., několik jedinců, 9. 9. 2000 not. I. & J. W. Jongepierovi.
- 18b. Dolnomoravský úval, 7070c, Vnorovy (distr. Hodonín): báze travnatého svahu hráze u řeky Moravy, 0,9 km SZ od kostela, 170 m n. m., jedna rostlina, leg. A. Vítková 3. 9. 2002 herb. Vítková (det. J. W. Jongepier).
19. Bílé Karpaty stepní, 7169b, Strážnice (distr. Hodonín): okraj silnice směrem k rekreační oblasti Mlýnský, 5,9 km JJZ od kostela, 250 m n. m., tři rostliny, leg. I. & J. W. Jongepierovi 2. 8. 1995 (OLM).

Chrtek J. sen., Marek M. & Skočdoplová B. (2002): Materiály ke květeně Novobydžovska. – Muz. Součas., ser. natur., 16: 31–39.

***Filipendula vulgaris* Moench**

37l. Českokrumlovské Předšumaví, 7151d, Český Krumlov: Nádražní Předměstí, suchá louka při trati, ca 0,5 km JJV od Městského vrchu, 540 m n. m., 2 exempláře, leg. M. Lepší 29. 6. 2001 (CB).

V Českokrumlovském Předšumaví nebyl dosud tužebník obecný zaznamenán (Chán 1999). Jedná se o adventivní výskyt, pravděpodobně související s železniční dopravou. V jižních Čechách je známo kromě přirozených výskytů několik podobných druhotných lokalit (cf. Chán 1999).

M. Lepší

Gentiana pneumonanthe L.

C2

27. Tachovská brázda, 6342b, Bor (distr. Tachov): fragment bezkolencové louky, přiléhající k jihozápadnímu okraji Tážného rybníka, ca 470 m n. m., 17. 9. 1995 not. P. Mudra.
- 28g. Sedmihorí, 6343c, Racov (distr. Tachov): PR Racovské rybníčky, sečená bezkolencová louka (as. *Selino-Molinietum caeruleae*) na jižním okraji chráněného území, ca 490 m n. m., 2. 8. 1998 not. P. Mudra.

Jedny z posledních recentních nalezišť druhu v územích, kde býval v období před intenzifikací zemědělství poměrně běžnou součástí vlhkých, zejména bezkolencových luk.

34. Plánický hřeben, 6546b, Radochovy (distr. Plzeň): bezkolencová louka 0,8–1,1 km VSV od obce, J od silnice do Vojovic, 490–500 m n. m., desítky exemplářů na dvou oddělených plochách, 1996 & 2002 not. L. Pivoňková.
34. Plánický hřeben, 6548c, Nová Ves u Horažďovic (distr. Plzeň): bezkolencová louka 900 m Z od Nezdřeva, na pravém břehu Hradištského potoka, 550–555 m n. m., 1996 & 2002 not. L. Pivoňková.
- 35c. Příbramské Podbrdsko, 6151a, Kytín (distr. Praha-západ): nekosená svahová lesní louka 1,4 km SSZ od kostela, 507 m n. m., 49° 51' 43" N, 14° 12' 40" E (JTSK), 5 polykormonů (20 květonosných lodyh), 10. 10. 1998 not. P. Karlík.
- 35d. Březnické Podbrdsko, 6349c Vranovice (distr. Příbram): 0,8 km SV od kostela v Sedlici, 550 m n. m., 49° 37' 35" N, 13° 53' 27" E (JTSK), 2 malé polykormony v nesourodé vegetaci lučních lad, na ploše s výskytem hořepníku se jednalo o vegetaci sv. *Violion caninae* s dominantním zastoupením vřesu, 4. 8. 1998 not. P. Karlík. Fytcenologický snímek č. 587148 in TURBO(VEG).
- 35d. Březnické Podbrdsko, 6449a, Vševely (distr. Příbram): luční niva potoka JV od obce, 4 polykormony (10 květonosných lodyh), 1994 not. P. Karlík. Před rokem 1994 pozoroval druh na této lokalitě R. Hlaváček (in verb.).
41. Střední Povltaví / 35c. Příbramské Podbrdsko, 6250b, Rosovice (distr. Příbram), lesní loučka 2,12 km SV od kostela v obci, 423 m n. m., více než 10 polykormonů, 49° 46' 23" N, 14° 07' 25" E (JTSK), 1994 not. P. Karlík.
41. Střední Povltaví, 6151c, Voznice (distr. Příbram): nově vyhlášená PR Andělské schody, ca 1 km SV od obce, na obou dvou lesních loukách spadajících do PR, přes sto polykormonů (přes 300 květonosných lodyh), 8. 9. 2000 not. P. Karlík. Fytcenologické snímky č. 587158, 587163 in TURBO(VEG). Jedná se o klasickou lokalitu Skalického, Manycha a Riegera (Skalický 1975, Skalický in Hrouda & Skalický 1988).
41. Střední Povltaví, 6151d, Voznice (distr. Příbram): bezkolencová louka v potoční nivě Voznického potoka 2,37 km JV od kóty Zelenský (449,9 m), 333 m n. m., 49° 48' 44" N, 14° 14' 58" E (JTSK), 41 polykormonů (164 květonosných lodyh), 3. 9. 1999 not. P. Karlík (foto).
41. Střední Povltaví, 6251a, Mokrovraty (distr. Příbram): světlina 0,63 km VJV od kóty Králova stolice, 390 m n. m., 49° 48' 00" N, 14° 13' 35" E (JTSK), 18 kvetoucích polykormonů (50 květonosných lodyh) a 5 nekvetoucích, 11. 10. 1998 not. P. Karlík. V důsledku zarůstání lokality však lze očekávat postupný úbytek. Lokalitu uvádí Karlíková (1992).

41. Střední Povltaví, 6250b, Rosovice (distr. Příbram): úzká loučka v epilitorálu Sychrovského rybníka 1,25 km SSV od kostela v obci, 420 m n. m., 49° 46' 00" N, 14° 07' 00" E (JTSK), více než 10 polykormonů (přes 12 lodyh), 1994 not. P. Karlík. Na lokalitě se vyskytuje také *Pedicularis palustris* (viz níže).
41. Střední Povltaví, 6250b, Rosovice (distr. Příbram): okraj loučky ve východním litorálu Vackova rybníka, 1,62 km SZ od kostela v obci, 433 m n. m., 49° 45' 48" N, 14° 05' 27" E (JTSK), 2 polykormony (5 květonosných lodyh), 28. 7. 1998 not. P. Karlík. V severozápadním cípu Vackova rybníka se nachází ještě další mikropopulace s desítkami jedinců (T. Adam, in verb. 2001).
41. Střední Povltaví, 6350b, Jablonná (distr. Příbram): lesní louka Černé bláto u myslivny Placy, přes 50 květonosných lodyh, 1996 & 2002 not. P. Karlík. Jedná se o dobře známou lokalitu (Štěpán 1967, Hrouda & Skalický 1988).
87. Brdy, 6249b, Jince (distr. Příbram): bezlesí zaniklé vesnice Hrachoviště 950 m VJV od kóty Jedová hora (536,6 m), 530 m n. m., 49° 47' 31" N, 13° 54' 13" E (JTSK), 18. 8. 1998 not. P. Karlík. Fytcenologický snímek č. 587164 in TURBO(VEG). V dlouhodobě neobhospodařovaných lučních ladech byly zaznamenány dva staré polykormony hořce. Na jednom místě, kde v minulosti patrně došlo těžkou technikou k obnažení půdy se vyskytuje kohorta 40 mladých jedinců. Ve stejné době našla hořepník na této lokalitě též Pecháčková (Pecháčková in Hlaváček et al. 1998).
87. Brdy / 35c. Příbramské Podbrdsko, 6349b, Orlov (distr. Příbram): oligotrofní pastvina při kraji lesa 1 km VJV od kóty Třemošná (779 m) přímo na pomyslné hranici s fytochorionem 35c, 625 m n. m., 49° 41' 26" N, 13° 57' 19" E (JTSK), 138 polykormonů s 301 květonosnými lodyhami na ploše necelého čtvrt hektaru, 24. 9. 2000 not. P. Karlík. Fytcenologický snímek č. 587377 in TURBO(VEG), 18. 5. 2000. Populační hustota hořepníku je na této lokalitě velmi vysoká. Zdejší půda vzniklá zvětráním extrémně kyselých kambričských slupců podmiňuje velmi oligotrofní nevyhraněnou vegetaci as. *Sanguisorbo-Festucetum* na přechodu ke sv. *Violin caninae* s dominantní *Danthonia decumbens*. Z dalších druhů se vyskytuje *Pedicularis sylvatica* a *Scorzonera humilis*. Lokalita je aktuálně ohrožena uvažovanou zástavbou.

Hořec hořepník je v oblasti Brd a Podbrdská [fytochoriony Brdy (87.), Podbrdsko (35.), Střední Povltaví (41.) – širší okolí Dobříše] dosud rozšířen roztroušeně, přičemž více než polovina z celkem ca 13 známých recentních lokalit (tj. lokalit, kde byl druh ověřen nejdéle před deseti lety) se vyskytuje na severovýchodním Podbrdsku, tj. v okolí Dobříše.

Hořepník roste v Brdech a na Podbrdsku převážně ve vegetaci sv. *Molinion*, často také v sušších společenstvech patřících zpravidla do sv. *Violin caninae*.

Ve výše uvedených komentářích je zvýšená pozornost věnována především nově nalezeným či nedostatečně publikovaným lokalitám. Podrobnější údaje jsou obsaženy zejména v rukopisných pracích Karlíka (Karlík 1998, 2001).

P. Karlík

Hlaváček R., Pecháčková S., Sofron J. & Šandová M. (1998): Předběžný pohled na květenu Brd z hlediska současného průzkumu. – In: Němec J. [ed.], Příroda Brd a perspektivy její ochrany, 3. a 4. seminář, p. 58–92, Příbram.

Hrouda L. & Skalický V. (1988): Floristický materiál ke květeně Příbramska I. Výsledky floristického kursu Čs. botanické společnosti 1985 v Příbrami. – Vlastiv. Sborn. Podbrdská 27(1984): 115–212.

Karlík P. (1998): Monitoring populací ohrožených druhů rostlin (*Gentiana pneumonanthe*, *Iris sibirica*, *Orchis morio*, *Pedicularis sylvatica*) na loukách mezi Mníškem pod Brdy a Voznicí. – Ms. [Zpráva pro první roční projekt; depon. in: AOPK, MŽP, ČEÚ, Muz. Příbram, referát ŽP Okú Příbram]

Karlík P. (2001): Louky a příbuzné typy vegetace Brd a Podbrdská. – Ms., 205 p. [Dipl. pr.; depon. in: Knih. Kat. Bot. PFF UK, Praha; Okr. Muz. Příbram]

Karlíková L. (1992): Floristický průzkum okolí Voznice. – Ms., 104 p. [Dipl. pr.; depon. in: Knih. Kat. Bot. PFF UK, Praha]

Skalický V. (1975): Zpráva o exkursi do okolí Voznice. – Zprav. Středočes. Poboč. ČSBS 13: 9–11.

***Gentianella amarella* (L.) Börner subsp. *amarella* C1**

67. Českomoravská vrchovina, 6563a, Zvole (distr. Žďár nad Sázavou): vápencový lůmek mezi poli, 0,8 km ZSZ od kostela v obci, 515 m n. m., asi 30 rostlin na zazemněné vápencové dročině ve středu lůmku, 25. 4. 2000 not. F. Lysák; 7. 9. 2000 not. L. Čech & F. Lysák.

67. Českomoravská vrchovina, 6363c, Trhonice (distr. Žďár nad Sázavou): starý vápencový lom u silnice 1,3 km SV od středu náměstí v obci Jimramov, ca 560 m n. m., asi 20 rostlin na plošince u torza bývalé pece, 12. 9. 2002 not. V. Růžička, J. Dobiáš & V. Zabloudil.

První z lokalit byla již dříve známa výskytem *Seseli osseum* a *Gymnadenia conopsea* (Eremiášová 1994). Při terénní pochůzce na jaře 2000 se nově podařilo nalézt bohatou populaci *Botrychium lunaria* a na jednom místě i několik starých lodyh hořečku, předběžně určeného jako *Gentianella amarella*. Koncem léta tu pak skutečně kvetlo 30 jedinců *G. amarella* a v okolí i několik desítek *Gentianopsis ciliata*. Lokalita není legislativně chráněna, dosud je v dobrém stavu, i když je příležitostně využívána k motokrosu, silí však snahy o její zalesnění.

Na druhé lokalitě byly v době nálezu rostliny již po odkvětu a uvedená početnost populace je pouze orientační. I zde je *G. amarella* provázena druhem *Gentianopsis ciliata*. Vzhledem k pokročilému datu návštěvy jistě není výčet pozoruhodných druhů úplný a je zde možné očekávat další zajímavé nálezy. Lokalita leží již mimo území CHKO Žďárské vrchy a také není legislativně chráněna.

Obě nově nalezené lokality jsou v současné době jediné známé ve fytochorionu Českomoravská vrchovina (67). V Květeně ČR (cf. Kirschner & Kirschnerová in Slavík 2000: 82–98) je odtud hořeček nahořklý uváděn jako „dříve vzácný, dnes asi vyhynulý“.

F. Lysák & V. Zabloudil

Eremiášová R. (1994): 24-13-08 (ZM 1:10 000), závěrečná zpráva k Mapování krajiny dle metodiky Českého ústavu ochrany přírody. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, středisko Havlíčkův Brod]

***Gentianella lutescens* subsp. *carpatica* (Wettst.) Holub C1**

78. Bílé Karpaty lesní, 7171b, Nová Lhota (distr. Hodonín): JV okraj obce, 1 km JJV od kostela, v úvozu polní cesty, ca 30 kvetoucích jedinců, 20. 8. 2002, not. K. Hustáková; 1 km JV od kostela, v trávníku v okolí křižovatky polních cest, ca 100 kvetoucích jedinců, leg. K. Hustáková 20. 8. 2002 BRNU (rev. V. Grulich).

V Bílých Karpatech se jedná o nejjižnější výskyt druhu, který je vedle lokality Hutě u Žitkové zároveň druhým recentním nálezem v dané oblasti.

82. Javorníky, 6774b, Huslenky (distr. Vsetín): údolí Kýchová, svaňová louka (VSV expozice) ca 0,4 km Z od samoty U Kučerů, 1,25 km SSV od kóty Hrachovec (776,7), 50 exemplářů, 1999 not. V. Štromaer; 11 exemplářů, 10. 9. 2002 not. M. Škrott (foto).

82. Javorníky, 6774b Huslenky (distr. Vsetín). Údolí Kýchová, svahová louka 1,4 km SSV od kóty Hrachovec (776,7), ca 30 exemplářů, 1992 not. V. Štromajer; 1 exemplář, 10. 9. 2002 not. M. Škrott (Kirschnerová & Kirschner 2003).

Dvě navzájem nepřilíhající vzdálené lokality doplňují znalosti o výskytu tohoto kriticky ohroženého druhu v oblasti Javorníků. Z blízkého okolí (údolí Hluboček) je známa i další lokalita (cf. Lustyk in Hadinec et al. 2002: 82).

Kirschnerová L. & Kirschner J. (2003): Změny v rozšíření *Gentianella lutescens* subsp. *lutescens* a subsp. *carpatica* v České republice. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 38: 205–216.

***Gentianella praecox* subsp. *bohemica* (Skalický) Holub** C1

371. Chvalšinské Předšumaví, 7250b, Polná na Šumavě (distr. Český Krumlov): nad bývalými samotami Lštín, asi 600 m JJV od kostela v obci, na nízkém hřebenu na západním okraji kóty 813 m, 48° 47' 56,9" N, 14° 08' 99,7" E, 794 m n. m., ca 5 tisíc kvetoucích exemplářů na ploše asi 50 × 30 m (pravděpodobně největší populace v ČR), 23. 9. 2002 not. A. Pavlíčko.
67. Českomoravská vrchovina, 6562c, Bory (distr. Žďár nad Sázavou): mez oddělující louku od pole na dně údolí 1 km VSV od kostela v Horních Borech, 200 m J od Těšíkova mlýna, 530 m n. m., 1 rostlina, 30. 9. 1999 not. F. Lysák; 2 rostliny, 13. 9. 2001 not. J. Brabec, L. Čech, K. Dvořáčková, J. Juříčka & F. Lysák (Lysák 2001); 2 rostliny, 23. 8. 2002 not. F. Lysák.

Floristicky nezvykle bohatá, k severovýchodu orientovaná mez se společenstvem sv. *Violion caninae*, již asi 6 let nekosená. Výskyt *G. praecox* subsp. *bohemica* je vázán na zřídka užívanou cestu vedoucí šikmo napříč mezí. V posledních letech byla celá lokalita zalesněna smrkem a její další osud je nejistý. Nejbližší historicky známou lokalitou je Holý vrch u Cyrilova vzdálený odtud ca 1,5 km jihovýchodně (Šabacký 1960), kde byl druh ještě v polovině 70. let kladně ověřen J. Skryjou (in verb.).

Mez sousedí s odvodněnou, v dobách socialismu přeoranou loukou, odkud její majitel z dřívějšíka uvádí „jinde vzácnou rosičku“ a „hořkej jetel“ (p. Hladík, in verb.).

F. Lysák

Lysák F. (2001): Bory (J0045), závěrečná textová zpráva k mapování biotopů soustavy Natura 2000 a Smaragd. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Praha]

Šabacký J. (1960): Hořeček a koniklec na Velkomeziříčsku. – Vlastiv. Sborn. Vysočiny, sect. natur., 4: 159.

***Glyceria nemoralis* (Uechtr.) Uechtr. & Körnicke** C3

- 56b. Jilemnické Podkrkonoší, 5359c, Mrklav (distr. Semily): údolí potoka Sovinka JV od obce, malá podmačená loučka na březích potoka, asi 200 m od jeho pramene, přímo pod soutokem s prvním pravostranným přítokem, asi 550 m V od samoty Končiny, 690 m n. m., leg. D. Abazid 27. 7. 1995 (PRC), rev. J. Holub 1996, P. Špryňar 2002, B. Trávníček 2003.
- 56b. Jilemnické Podkrkonoší, 5459b, Vrchlabí-Podhůří (distr. Trutnov): Wiesengraben im Hutgarten bei Harta, 430 m n. m., leg. V. v. Cypers 25. 6. 1910 (ut *G. fluitans*) (PRC), rev. B. Trávníček 2003.
- 58c. Broumovská kotlina, 5363c, Jetřichov (distr. Náchod): odvodňovací příkop na okraji rašeliniště JZ od obce, asi 200 m od železniční trati, ca 460 m n. m., leg. A. Hájek 5. 7. 2002 (PRC), det. B. Trávníček 2003.
- 58b. Polická kotlina, 5463a, Metujka (distr. Náchod): pravý břeh Metuje pod lesnatým svahem asi 450 m JZ od železniční zastávky Dědov, ca 440 m n. m., leg. A. Hájek 26. 6. 2001 (PRC), det. B. Trávníček 2003.

Všechny zde uvedené lokality doplňují již známý roztroušený výskyt v území severovýchodních Čech (cf. Hendrych 1987: 145). Nález u Mrklova je podle fytogeografického členění Šourka publikovaného v Květeně Krkonoš (Šourek 1970) prvním spolehlivě doloženým nálezem z Krkonoš, Šourek (1970: 393) cituje totiž jen velice starý a neurčitý údaj Winklerův. Literární údaje, nalézané u tohoto druhu tu a tam v regionálních květenách, lze přebírat jen s nejvyšší opatrností. Tento předpoklad velmi dobře potvrzují výsledky revize herbářového materiálu rodu *Glyceria* v herbářích UK, kterou provedl B. Trávníček. Změňovány jsou zcela běžně a ve velké míře všechny druhy rodu (snad jen s výjimkou *G. maxima*) a kupodivu se ukázalo, že se nelze spolehnout ani na určení uznávaných botaniků. Kritickou revizí herbářového materiálu tak nebyl např. potvrzen ani mnohokrát v literatuře tradovaný údaj o nálezu *G. nemoralis* v údolí Litavky u Jinců (leg. Rohlena 1927 PRC), dotyčný Rohlenův bohatý herbářový sběr představuje ve skutečnosti pouze směs druhů *Glyceria notata*, *G. fluitans* a *G. declinata*. Tak se velmi snadno dá vysvětlit i udávaná „velká odlehlost tohoto výskytu na českém území“ (cf. Hendrych 1986: 52, Hendrych 1987: 145). Podobně je nutné zapomenout rovněž na Rohlenův údaj z údolí Pšovky (cf. Hendrych 1986: 52, Hadinec in Hadinec et al. 2002: 83), sebraná rostlina je *G. notata*. Neplatí ani údaj o výskytu v Podkrkonoší u Starých Buků (leg. Sterneck 1903 PRC – cf. Hendrych 1986: 52), jedná se rovněž o *G. notata*. Lze shrnout – v Čechách velice vzácný druh *Glyceria nemoralis* čeští botanici v minulosti nedostatečně znali a dosud nedostatečně znají, v případech podezření jeho nálezu je proto nezbytné jej vždy herbářově doložit. Herbářové položky jsou u tohoto druhu jediným spolehlivým informačním pramenem.

J. Hadinec

Hendrych R. (1986): Polozapomenuté a nové nálezy z květeny ČSR. – Zpr. Čs. Bot. Společ. 21: 45–55.

***Glyceria striata* (Lamarck) A. S. Hitchcock**

- 80a. Vsetínská kotlina, 6673a, Ratiboř (distr. Vsetín): břeh rybníka v údolí Červené S od obce, 365 m n. m., leg. M. Dančák 28. 7. 1996 (OL) (Dančák 2002).
- 80a. Vsetínská kotlina, 6673b, Ratiboř (distr. Vsetín): okraj příkopu lesní cesty ca 1 km VSV od obce, nad silnicí k Jablůnce, 335 m n. m., 1996 not. M. Dančák; leg. M. Dančák 21. 6. 1997 (OL, PRC, BRNU) (Dančák 2002).
- 80a. Vsetínská kotlina / 81. Hostýnské vrchy, 6673a, Kateřinice (distr. Vsetín): údolí Březiny, olšina podél potoka v závěru údolí, 1,2 km SV od obce, ca 400–420 m n. m., leg. M. Dančák 13. 10. 1995 & 3. 7. 1996 (OL) (Dančák 2002).
- 80a. Vsetínská kotlina, 6673d, Ústí u Vsetína (distr. Vsetín): mokrá lesní cesta v údolí Rublov ca 2 km JZ od středu obce, 425 m n. m., bohatá populace zasahující až do 6773b, leg. M. Dančák 13. 8. 2002 (OL).
81. Hostýnské vrchy, 6673a, Kateřinice (distr. Vsetín): JV úbočí vrchu Chladná (608 m), narušovaná místa při okraji vlhké louky a vlhký (kulturní) les se smrkem a olší nad údolím Březiny (a zde navazující na původní lokalitu z 13. 10. 1995), 400–550 m n. m., červenec 1996 not. M. Dančák (Dančák 2002).
81. Hostýnské vrchy, 6573c, Mikulůvka (distr. Vsetín): vlhká olšina a příkopy kolem cesty k obci Lázy na J úpatí vrchu Stanišová při Z okraji obce, ca 400 m n. m., 1997 not. M. Dančák; leg. M. Dančák 2. 7. 1998 (OL) (Dančák 2002).

81. Hostýnské vrchy, 6673c, Hošťálková (distr. Vsetín): stará (nepoužívaná a zarůstající) mokrá lesní cesta na severních svazích vrchu Tisový (652 m), JZ od obce, 500 m n. m., červenec 1997 not. M. Dančák (Dančák 2002).

Nový zavlečený (původně severoamerický) druh pro květenu České republiky, jehož popis, ekologické nároky, celkové rozšíření, taxonomie a nomenklatura jsou podrobněji komentovány v původní práci o výskytu v ČR (Dančák 2002).

M. Dančák

Dančák M. (2002): *Glyceria striata* – a new alien grass species in the flora of the Czech Republic. – *Preslia* 74: 281–289.

***Goodyera repens* (L.) R. Br.**

C1

- 37f. Strakonické vápence, 6749a, Drouzetice (distr. Strakonice): les Ryšovy, ve vzrostlém borovém lese v porostech *Brachypodium pinnatum* na 6 místech, celkem okolo 100 kvetoucích rostlin, 3. 7. 2002 not. R. Paulič; blíže k vrcholu kopce na dvou místech při okraji vykáceného lesa, a to nejen v porostu *B. pinnatum*, ale také v porostu *Calamagrostis arundinacea* asi 25 kvetoucích rostlin, 20. 7. 2002 not. R. Paulič.
- 37f. Strakonické vápence, 6749b, Domanice (distr. Strakonice): v suchém boru pod vrcholem kopce V od obce, ca 495 m n. m., 20 ramet, z toho 1 kvetoucí, 10. 7. 2002 not. R. Paulič. Další porosty se nacházejí na SZ svahu kopce pod vrcholem (5 kvetoucích rostlin a desítky listových růžic), 31. 8. 2002 not. R. Paulič & P. Leischner a na ZSZ svahu (60 kvetoucích exemplářů a stovky sterilních ramet), 8. 9. 2002 not. R. Paulič.

První z uvedených lokalit byla krátce po objevení navštívena společně s V. Chánem. S vysokou pravděpodobností nejde o lokalitu novou, nýbrž o ověření výskytu na nalezišti, kde druh nezávisle na sobě objevili J. Holub a J. Moravec na konci druhé světové války, naposledy ověřenou J. Moravcem ještě v roce 1970 (Moravec 1958, 1972). Od té doby nebyl zdejší výskyt ověřen a byl považován za zaniklý (Mandák & Procházka 2000: 512). Zdá se, že by tato lokalita, na níž se vyskytuje několik set listových růžic, mohla být zdrojnicí teprve nedávno zjištěných tří lokalit na nepřiliš vzdálených Sušicko-horažďovických vápencích (cf. Procházka in Hadinec et al. 2002: 83, Paulič & Procházka 2003). V každém případě jde o nejrozsáhlejší populaci tohoto kriticky ohroženého druhu v celé České republice (cf. Mandák & Procházka 2000). Podobně i druhá uvedená lokalita není zřejmě nová, nýbrž totožná s Moravcovou lokalitou „Slídová“, na níž byl výskyt sledován od roku 1945 do konce 60. let 20. století (Moravec 1972), považovanou již také za zaniklou (cf. Mandák & Procházka 2000: 512, Paulič & Procházka 2003). Na zbývajících někdejších nalezištích smrkovniku na Strakonicku (Hradec, Tisovník, Kuřidlo, Šibeniční vrch), uváděných Moravcem (Moravec 1958, 1972, cf. Mandák & Procházka 2000), nezdařilo se ani při opakovaném intenzivním pátrání výskyt druhu ověřit (příčinou zániku jsou zřejmě výrazné sukcesní změny).

F. Procházka & R. Paulič

Mandák B. & Procházka F. (2000): Historické a současné rozšíření *Goodyera repens* v České republice. – *Preslia* 72: 507–518.

- Moravec J. (1958): Poznámky k regionálně fytogeografickému hodnocení území vápenců u Strakoníc. – *Preslia* 30: 1–18.
- Moravec J. (1972): Poznámky k výskytu smrkovníku plazivého – *Goodyera repens* (L.) R. Br. – na Strakonicku. – Sborn. Jihočes. Muz. České Budějovice, přír. vědy 12: 18–24.
- Paulič R. & Procházka F. (2003): Současný výskyt smrkovníku plazivého – *Goodyera repens* (L.) Br. – na Strakonicku. – *Roezliana* 32: 22–23.

***Hieracium haematopodum* Zahn**

88b. Šumavské pláně, 6946d, Modrava (distr. Klatovy): J od obce při silnici směr Březník, ca 1010 m n. m., leg. F. Schuhwerk et al. 28. 6. 2002 M, det. G. Gottschlich (Tübingen).

Nový druh květeny České republiky, představující mezityp *H. umbrosum* – *H. lachenalii*, známý dosud jen z Alp a Krkonoš (Zahn in Hegi 1929: 1327). Šourek (1970: 256) uvádí podle Zahna z Krkonoš jen jedinou lokalitu, a to nikoliv z české strany pohoří, nýbrž z Polska.

Nejen z polských, ale i z českých Krkonoš je však znám podobný typ – *H. erythropodum* Uechtr., který Zahn (cf. Zahn in Hegi 1929: 1282) přiřadil jen jako subspecii k *H. lachenalii* [*H. lachenalii* subsp. *erythropodum* (Uechtr.) Zahn]. Vztah mezi oběma taxony a jejich rozšíření na našem území musí být podrobeny dalšímu podrobnějšímu studiu. Druh *H. haematopodum* byl již dříve sbírán i na rakouské Šumavě (leg. G. Brandstätter, 1996, det. G. Gottschlich sec. F. Schuhwerk in litt. 31. 7. 2002), z bavorské části pohoří zatím jakékoliv údaje chybějí, výskyt však lze předpokládat i tam.

F. Procházka

Hegi G. (1929): *Illustrierte Flora von Mittel-Europa*. Vol. 6/2, p. 549–1386. – München.

Šourek J. (1970): *Květena Krkonoš*. – Academia, Praha, 451 pp.

***Hieracium iseranum* (Uechtr.) Uechtr.**

C3

85. Krušné hory, 5543c, Ryžovna (distr. Karlovy Vary): okraj silnice Boží Dar – Ryžovna v osadě Myslivny, leg. F. Procházka 21. 6. 2001 (CHOM, PRC), det. S. Bräutigam, F. Krahulec & F. Schuhwerk 29. 6. 2002.

***Hieracium macranthum* (Ten.) Ten.**

C2

16. Znojensko-brněnská pahorkatina, 6963b, Biskoupky (distr. Brno): hadcová step v PR Biskoupská hadcová step J od obce, ca 240 m n. m., leg. M. Dančák & B. Trávníček 17. 6. 2002 (OL).

***Hieracium piloselliflorum* N. & P.**

C3

85. Krušné hory, 5544c, Kovářská (distr. Chomutov): travnatá cesta ze silnice Měděnec – Boží Dar do údolí k PR Horská louka u Háje JZ od obce, leg. F. Procházka 21. 6. 2002 (CHOM, PRC), det. S. Bräutigam, F. Krahulec & F. Schuhwerk 29. 6. 2002.

***Hieracium schmidtii* Tausch**

C4a

37a. Horní Pootaví, 6847c, Kašperské Hory (distr. Klatovy): skály v reliktním boru nad pravým břehem Losenice asi 2 km J od města, spolu s *Festuca pallens*, leg. I. Buřková 30. 5. 2002 (PRC), rev. S. Bräutigam, F. Schuhwerk & J. Chrtek jun.

Mimořádně významný nález druhu, který spolehlivě indikuje primární bezlesí. Dosud byl z údolí horního toku Otavy znám jen jediný reliktní výskyt z tzv. Dračích skal (Moravec 1960), jediný na celé české Šumavě (cf. Procházka & Štech 2002: 52). Na rakouské Šumavě nebyl jestřábník Schmidtův nikdy nalezen (cf. Kraml & Lindbichler 1997) a na bavorské straně pohoří je známa jen jediná lokalita na skalách v karu Velkého Javorského jezera (Gaggermeier et al. 1992).

F. Procházka

Gaggermeier H., Mosandl J. & Schmidt A. (1992): Botanische Neufunde an wasserüberrieselten Felswänden der Arbergebietes. – Bayer. Wald, Grafenau, 1992/2: 8–10.

Kraml P. A. & Lindbichler N. (1997): Kartierungsergebnisse der 7. südböhmisch-oberösterreichischen Botaniktreffens im Böhmerwald, 8.–14. Juni 1996. – Beitr. Naturk. Oberöster. 5: 235–304.

Moravec J. (1960): *Alyssum saxatile* na Šumavě. – Preslia 32: 360–365.

***Hieracium stoloniflorum* Waldst. & Kit.**

C1 (cf. Procházka 2001: 17)

88a. Královský hvozď, 6846a, zaniklá obec Zhůří – železnorudské (distr. Klatovy): pastviny na JZ svahu Hadího vrchu, červen 2002 not. F. Krahulec, A. Krahulcová, S. Bräutigam, F. Schuhwerk, J. Chrtěk jun. & F. Procházka.

88b. Šumavské pláně, 6947a, zaniklá obec Zhůří – kašperskohorské (distr. Klatovy): pastviny J od silnice Svovjše – Horská Kvilda, leg. F. Krahulec & F. Procházka červen 2001 (PRA).

S nadšením jsme uvítali během vegetační sezony roku 2001 nález tohoto hybridogenního taxonu na české Šumavě u kašperskohorského Zhůří (F. Krahulec červen 2001 PRA). Zdánilivě nový taxon naší šumavské flóry byl na světě. Během exkurzi zaměřených speciálně na jestřábníky byl za účasti F. Krahulce, A. Krahulcové, S. Bräutigama, F. Schuhwera, J. Chrtka jun. a F. Procházky nalezen o rok později ještě i na další šumavské lokalitě na Hadím vrchu nad zaniklou vesnicí Zhůří (železnorudském). Avšak studujte herbáře! V „Botanische Staatssammlung München“, jak sdělil F. Schuhwerk (in litt.), existuje sběr F. Vollmanna, autora jedné z nejlepších lokálních středoevropských flór, „Flora von Bayern“ (Vollmann 1914), z české strany Šumavy, a sice od Knížecích Plání již z počátku 20. století! (leg. F. Vollmann 4. 8. 1909 M).

V bavorské části Šumavy bylo *H. stoloniflorum* nalezeno zatím jen na tzv. Scheibenwiese nad obcí Ober-Haiderberg [leg. H. Gaggermeier 1. 7. 1996 herb. Gaggermeier (2n = 54, count. B. Lippert 1996)] a téhož roku i na rakouské Šumavě (Sternstein – cf. Kraml & Lindbichler 1997: 271).

F. Procházka

Kraml P. A. & Lindbichler N. (1997): Kartierungsergebnisse der 7. südböhmisch-oberösterreichischen Botaniktreffens im Böhmerwald, 8.–14. Juni 1996. – Beitr. Naturk. Oberöster. 5: 235–304.

Vollmann F. (1914): Flora von Bayern. – Eugen Ulmer, Stuttgart, 840 p.

***Inula oculus-christi* L.**

C3

Pouhým nedopatřením byl ve Zprávách ČBS (Čáp & Šída 2002: 230) publikován údaj o výskytu *Inula oculus-christi* ve fyt. podokrese Pardubické Polabí (15c) u obce Opočno

nad Loučnou. Tento údaj je nutné považovat za chybný! Oman oko Kristovo se v Čechách nikde nevyskytuje, není znám ani jediný případ zavlečení, okrajem svého areálu zasahuje z jihovýchodní Evropy pouze na jižní Moravu (cf. Hrouda 1974: 181).

J. Hadinec

Čáp J. & Šída O. (2002): Krátká floristická sdělení – Zpr. Čes. Bot. Společ. 37: 229–230.

Hrouda L. (1974): *Inula oculus-christi* L. in der Tschechoslowakei. – Preslia 46: 172–185.

***Isolepis setacea* (L.) R. Br.**

C3

59. Orlické podhůří, 5763b, Dobré (distr. Rychnov nad Kněžnou): pěkný porost u cesty nad vodojemem v údolí potoka nad koupalištěm, ca 480 m n. m., leg. E. Hadač 1. 9. 1997 (herb. J. Kučera).

Pravděpodobně jediná známá lokalita bezosetky štětinovitě na Rychnovsku. V posledních dvou letech již nebyla na lokalitě nalezena.

J. Kučera

***Juncus gerardii* Loisel.**

C1

2a. Žatecké Poohří, 5547c, Škrle (distr. Chomutov): fragment halofytní pastviny 0,25 km SZS od západního okraje obce, 265 m n. m., leg. Č. Ondráček 1998 (CHOM), rev. R. Řepka.

3. Podkrušnohorská pánev, 5546a, Chomutov: mokřad na pravém břehu Podkrušnohorského přivaděče 0,75 km J od Černého vrchu (kóta 407), 390 m n. m., leg. Č. Ondráček 1997 (CHOM), det. R. Řepka.

7a. Libochovická tabule, 5550c, Slatina (distr. Litoměřice): Slatinský rybník, břeh, ústí přítoku a pod hrází, leg. J. Novák 1997 (herb. Novák); 1998 not. J. Novák (Novák 2002).

Novák J. (2002): Rozšíření halofytů v dolním Poohří. – Severočes. Přír. 33–34: 111–124.

***Juncus subnodulosus* Schrank**

C1

12. Dolní Pojízřeň, 5653c, Vavříneč (distr. Mělník): v kanálu 0,5 km SSV od obce (Kůrková 2002).

Kůrková I. (2002): Některé botanické nálezy východně od Mělníka. – Muz. Součas., ser. natur., 16: 27.

***Laserpitium archangelica* Wulfen**

C1

63e. Poličko / 63d. Kozlovská vrchovina, 6264c, Vendolí (distr. Svitavy): údolí Z od Svitav směrem k obci Ostrý Kámen, okraj smrkového lesa 0,9 km S až 1,2 km SZS od železniční zast. Vendolí, vysokobylinný lem, stovky exemplářů, 480–490 m n. m., leg. P. Lustyk, J. Hadinec & P. Kovář 23. 6. 2002 (BRNM, PRC).

V rámci floristického kurzu ČSBS ve Svitavách v roce 1965 byl druh nalezen F. Procházkou (cf. Procházka & Holub in Kovář et al. 1996: 57). Tento pozoruhodný výskyt byl však lokalizován pouze přibližně (severozápadní okolí Svitav) a vzhledem k tomu, že nebyla známa herbářová položka, byl považován dlouhou dobu za nejasný či dokonce sporný (cf. V. Grulich in Slavík 1997: 381). V roce 2001 se však podařilo objevit v pardubickém a svitavském muzeu dva herbářové doklady, pocházející s velkou pravděpodobností z terénní exkurze vedené tehdy F. Procházkou (cf. Procházka in Hadinec et al. 2002: 86). Naděje na ověření lokality po tak dlouhé době se však zdála být velmi nepatrná, a tak je nález velmi početná a vitální populace hladýše po 37 letech značně překvapivý.

Paradoxně pak vyznívá snaha majitele pozemku o zalesnění velké části lokality na jaře roku 2003, tedy necelý rok po znovuoobjevení. Při určitém prodlení tak mohl být „sporný výskyt hladýše andělikového na Svitavsku“ navždy pohlcen smrkovou výsadbou. Zalesnění se podařilo naštěstí včas zabránit.

P. Lustyk

Kovář P., Jirásek J. & Grundová H. [eds] (1996): Floristické kursy ČSBS ve Svitavách (11.–17. 7. 1965) a v Lanškrouně (2.–10. 7. 1970). – Zpr. Čes. Bot. Společ. 31, Příl. 1996/2: 1–74.

***Lathyrus hirsutus* L.**

C1

1. Doupovská pahorkatina, 5645a, Brodce (distr. Chomutov): samostatné návrší (kóta 444) na J úpatí vrchu Ůhošť (kóta 593,3), ca 1,3 km VSV od obce, roztroušeně, 430 m n. m., leg. Č. Ondráček 2002 (CHOM).
- 2a. Žatecké Poohří, 5646b, Stranná (distr. Chomutov): 250 m n. m., leg. E. Dörr 1944 (CHOM).
- 2a. Žatecké Poohří, 5647d, Selibice (distr. Louny): 0,75 km J–JJZ od středu obce, jižní okraj VJV svahu pod zalesněním, severně nad východním koncem zářezu železniční trati, 210 m n. m., leg. J. Sládek 1994 (CHOM).
29. Doupovské vrchy, 5643d, Vojkovice (distr. Karlovy Vary): úhorové pole v údolí S od obce Mořičov, svažující se k řece Bystřici, 395 m n. m., leg. F. Červený 1956 (CHOM).

V Květeně ČR (Chrtková & Bělohlávková in Slavík 1995: 432) není hrachor chlupatý z uvedených fytochorionů uváděn. Jeho výskyt v Doupovské pahorkatině je však znám již z minulosti (např. Kubát 1978: 51) a v současné době je zde registrován na dvou lokalitách. I ze sousedního Žateckého Poohří existují v herbáři Oblastního muzea v Chomutově doklady jak historické, tak i současné. Zajímavou lokalitu z Doupovských vrchů objevenou F. Červeným se v posledních letech nepodařilo ověřit.

Č. Ondráček

- 18a. Dyjsko-svratecký úval, 7166a, Šakvice (distr. Břeclav): levý břeh Štinkavky u čerpací stanicí pod hrází dolní zdrže vodního díla Nové Mlýny, 1,65 km JV od kostela ve vsi, 170 m n. m., leg. J. Danihelka 1. 7. 2002 (MMI).

V posledních letech byl tento nenápadný druh na Břeclavsku zaznamenán několikrát v okolí Mikulova a Lednice (cf. Danihelka et al. 1995, Danihelka & Grulich 1996, Danihelka in prep.).

Danihelka J., Grulich V., Šumberová K., Řepka R., Husák Š. & Čáp J. (1995): O rozšíření některých cévnatých rostlin na jejížnější Moravě. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 30, Suppl. 1995/1: 29–102.

Danihelka J. & Grulich V. [eds] (1996): Výsledky floristického kursu v Břeclavi (1995). – Zpr. Čes. Bot. Společ. 31, Suppl. 1996/1: 1–86.

Kubát K. [ed.] (1978): Floristické materiály ke květeně Kadaňska. – Severočes. Přír. 8–9/1: 1–78, 8–9/2: 79–177.

***Lathyrus linifolius* (Reichard) Bässler**

C3

91. Žďárské vrchy, 6362b, Milovy (distr. Žďár nad Sázavou): louka mezi lesy, 0,4 km JJV od výpustě Milovského rybníka, 600 m n. m., nekosená louka sv. *Violion caninae*, asi 200 lodyh, leg. F. Lysák 20. 5. 2002 herb. Lysák (Lysák 2002).

91. Žďárské vrchy, 6263b, Odranec (distr. Žďár nad Sázavou): lokalita „Tatičkovy louky“, ca 600 m SZ od středu obce, stráž přecházející v nekosenou louku sv. *Violion caninae*, ca 705 m n. m., několik stovek lodyh, 27. 5. 1986 not. V. Zabloudil.
91. Žďárské vrchy, 6363c, Věcov (distr. Žďár nad Sázavou): lokalita „V cípu“, ca 1 km SV od středu obce, přechod meze v nekosenou louku sv. *Violion caninae*, ca 670 m n. m., asi 50 lodyh, 18. 6. 1993 not. V. Zabloudil.

V Květeně ČR je z fytochorionu Žďárské vrchy (91) druh uváděn z jediné lokality (rybník Medlov u Tří Studní) jako vyhynulý (Chrtková & Bělohávková in Slavík 1995: 416–437). V roce vydání citovaného čtvrtého svazku tohoto díla byl ovšem publikován nový nález *L. linifolius* (Bureš & Ženíšková 1995), a to společně s již dříve nalezenými lokalitami V. Zabloudila (ty jsou tu znovu uvedeny kvůli ne zcela přesné původní lokalizaci). Lze tedy uvažovat již nejméně o čtyřech recentních lokalitách v tomto území. Důkazy pro původnost výskytu a fytogeografické vazby výstižně objasnili Bureš & Ženíšková (l. c.). Vždy se jedná o nekosená společenstva sv. *Violion caninae*, kde je pozvolná degradace příčinou pomalého úbytku druhu.

F. Lysák & V. Zabloudil

Bureš P. & Ženíšková H. (1995): Mezní recentní výskyt *Chrysosplenium oppositifolium* L. a *Lathyrus linifolius* (Reichard) Bässler na Českomoravské vysočině. – Přírodověd. Sborn. Západoslov. Muz. v Třebíči 20: 11–15.

Lysák F. (2002): Dráteničky (J0061ŽV), závěrečná textová zpráva k mapování biotopů soustavy Natura 2000 a Smaragd. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Praha]

***Lathyrus pannonicus* subsp. *collinus* (Ortmann) Soó**

C2

1. Doupovská pahorkatina, 5646a, Tušimice (distr. Chomutov): křovinatý lem xeroterminí doubravy 0,5 km SV od Běšického chocholu (kóta 350,3), 325 m n. m., leg. Č. Ondráček 1998 (CHOM).

Výskyt hrachoru panonského chlumního je v Doupovské pahorkatině omezen pouze na nejbližší okolí Běšického chocholu (zaznamenán zde byl v posledních 10 letech na 4 mikrolokalitách). V Květeně ČR (Chrtková & Bělohávková in Slavík 1995: 425) není tento hrachor z Doupovské pahorkatiny uváděn.

Č. Ondráček

***Lycopodiella inundata* (L.) Holub**

C2

85. Krušné hory, 5541d, Jelení (distr. Karlovy Vary): asi 100 m S od bývalého cínového dolu, 50° 24' 01,7" N, 12° 37' 54,3" E, jen 3 exempláře, leg. V. Melichar říjen 2001 (SOKO).
- 88d. Boubínsko-stožecká hornatina, 6948c, Klášterec (distr. Prachatice): bývalá vojenská střelnice, souvislý porost společně s *Drosera rotundifolia* a *Lycopodium clavatum* na ploše větší než 100 m², ca. 840 m n. m., červen 2002 not. Z. Mašková & D. Šraitová; leg. F. Procházka, Z. Mašková & D. Šraitová 17. 7. 2002 (PRC, PL).

V Krušných horách byl druh téměř 100 let neznámý. Jediné historické údaje o tamním výskytu uvádí Kubát (1982), a sice „Ryžovna (Weicker 1854: 131) a Boží Dar – Špičák (K. Domin 1904 PRC)“ (dávno zaniklé lokality). Potvrzení aktuálního výskytu

tu v Krušných horách patří tedy k velmi významným floristickým objevům současné doby. Shora uvedená šumavská lokalita je jedinou, která kdy byla zjištěna ve fyt. podkrese Boubínsko-stožecká hornatina (cf. Pavlíčko & Procházka 1998, Procházka & Štech 2002).

F. Procházka

Kubát K. (1982): Rozšíření *Lycopodiella inundata*, *Diphasiastrum complanatum* a *D. zeileri* v Čechách a na Moravě. – Severočes. Přír. 13: 13–30.

Pavlíčko A. & Procházka F. (1998): Aktuální rozšíření některých druhů čeledi plavuňovitě (Lycopodiaceae) na české Šumavě. – *Silva Gabreta* 2: 85–91.

***Malaxis monophyllos* (L.) Sw.**

C1

88g. Hornovltavská kotlina, 7249d, Huťský Dvůr (distr. Český Krumlov): po levé straně modře značené cesty směrem k Josefovou Dolu v podmáčené olšině se smrkem, asi 2 m od krajnice, ca 820 m n. m., 1 plodný 35 cm vysoký exemplář, 24. 8. 2002 not. V. Šuk.

93a. Krkonoše lesní, 5360d, Janské Lázně (distr. Trutnov): v okraji lesní asfaltové cesty na jihovýchodním svahu Světlé hory, asi 1,8 km S od obce, ca 860 m n. m., 50° 38' 57" N, 15° 47' 11" E, 20 kvetoucích exemplářů, červenec 2002 not. G. Jákab, foto J. Harčarik (Harčarik 2002).

Nová lokalita druhu na Šumavě jen rozhojňuje zdejší známý výskyt (cf. Procházka & Štech 2002: 55–56). V případě Krkonoše jde již o druhý nález v poměrně krátké době (1998, 2002), přestože v minulosti zde nebyl druh nikdy zaznamenán. Oba krkonošské výskytů vykazují jednoznačnou návaznost na sekundární stanoviště obohacená vápníkem z importovaného vápencového štěrku na zpevnování komunikací, přičemž obě lokality se nacházejí ve fytochorionu Krkonoše lesní (93a.), protože lokalita pod Špindlerovkou (cf. Hadinec in Hadinec et al. 2002: 87) byla do fytochorionu Krkonoše subalpínského (93b.) zařazena chybně; leží sice těsně při hranici obou fytochorionů, avšak přece jen již v Krkonoších lesních.

F. Procházka & J. Harčarik

Harčarik J. (2002): Nová orchidej v Krkonoších – měkčilka jednodláť. – *Krkonoše* 35/10: 21.

***Marrubium peregrinum* L.**

C1

16. Znojensko-brněnská pahorkatina, 6964a, Budkovice (distr. Brno-venkov): slepencové skály jižní expozice, spadající do údolí řeky Rokytne na JJZ okraji obce, 0,6 km VJV od kóty Na Babě (328,3), ca 300 m n. m., leg. P. Lustyk 16. 9. 1996 (BRNM); leg. V. Horáková 1. 8. 2001 (BRNU).

16. Znojensko-brněnská pahorkatina, 7061c, Havraníky (distr. Znojmo): severozápadní okraj vsi, za domy, 310 m n. m., asi 1999 not. J. Danihelka.

16. Znojensko-brněnská pahorkatina, 7263b, Dyjákovice (distr. Znojmo): jihovýchodní okraj obce, na střeších a v okolí nepoužívaných vinných sklepů, 185 m n. m., leg. V. Horáková 11. 8. 1999 & 23. 8. 2001 (BRNU).

18a. Dyjsko-svratecký úval, 7165a, Brod nad Dyjí (distr. Břeclav): 100 m J od kóty Kraví hora, 1,5 km VJV od kostela v obci, malý fragment *Festucion valesiaca*e se *Stipa capillata*, *Rapistrum perenne*, *Dorycnium germanicum* na skalnatějším podkladě na okraji polní cesty místním ruderálem, ca 50 exemplářů, 214 m n. m., 48° 52' 23" N, 16° 33' 28" E, leg. P. Šmarda 17. 7. 2002 (BRNU).

18a. Dyjsko-svratecký úval, 7165a, Brod nad Dyjí (distr. Břeclav): u autobusové zastávky na návsí, 185 m n. m., leg. J. Danihelka 1. 8. 1996 (MMI).

18a. Dyjsko-svratecký úval, 7065c, Nová Ves u Pohořelic (distr. Břeclav): návěs, 50 m S od autobusové zastávky, 180 m n. m., leg. J. Danihelka 28. 6. 1996 MMI; naposledy 2002 not. J. Danihelka.

Ještě před čtvrtstoletím byl druh v jihomoravských vesnicích běžný. Například v červenci 1977 byl zaznamenán v Brodě nad Dyjí, Pasohlávkách a Strachotíně (E. Bártová, V. Tlusták; floristické poznámky v archivu Správy CHKO Pálava). Nevelká populace v Brodě nad Dyjí, která mně byla známa od poloviny devadesátých let, zanikla koncem desetiletí se zavedením pravidelné seče travníků ve vsi. Stejně tak sečení podstatně oslabilo populaci v Nové Vsi, kde však některé rostliny přežívají v úzkém pruhu nesečené trávy podél drátěného plotu. V souvislosti s pokračujícím dlážděním vesnických ulic a návsi a pravidelným sečením „lebedy“ je postupné vymizení druhu z jihomoravských vsí asi neodvratné. Jablečník cizí však zatím přežívá také na poloruderálních stanovištích mimo sídla.

J. Danihelka

***Marrubium vulgare* L.**

C1

17a. Dunajovické kopce, 7165c, Dobré Pole (distr. Břeclav): u odbočky cesty z hlavní ulice (návsi) ke hřišti a rybníčku (tj. slanisku), asi 200 m S od železniční zast., ruderální plocha před domem, 180 m n. m., leg. J. Danihelka 18. 5. 2002 (MMI).

Výskyt na tomto místě byl ověřen po sedmi letech (cf. Řehořek in Danihelka & Grulich 1996). Nevelká populace dosud profituje z volného výběhu slepic.

Danihelka J. & Grulich V. [eds] (1996): Výsledky floristického kursu v Břeclavi (1995). – Zpr. Čes. Bot. Společ. 31, suppl. 1996/1: 1–86.

***Meconopsis cambrica* (L.) Vig.**

47. Šluknovská pahorkatina, 5052d, Zahrady (distr. Děčín): spontánně se šíří na zpustlé zahradě delší dobu opuštěného neudržovaného stavení v obci, leg. K. Kubát červenec 2000 (LIT) (Kubát in Härtel et al. 2002: 92).

Meconopsis cambrica (mákovec velšský) z čel. *Papaveraceae* nebyl dosud uveden ani v Květeně ČR ani v Klíči ke květeně České republiky (Kubát et al. 2002). Jako jediný evropský zástupce početného rodu *Meconopsis* se vyskytuje pouze v nejzápadnější Evropě (cf. Kadereit in Tutin et al. 1993: 301). Díky svým velkým žlutým květům je však jako velmi ozdobný druh často pěstován a snadno zplaňuje. Pravděpodobně jde o první zjištění jeho adventivního výskytu v ČR.

Härtel H., Bauer P. & Hadinec J. [eds] (2002): Floristický kurs Severočeské pobočky České botanické společnosti 2000 v Rumburku. – Severočas. Přír. 33–34: 85–94.

Tutin T. G. et al. [eds] (1993): Flora Europaea. Vol. 1., Ed. 2. – Cambridge University Press, Cambridge, 581 p.

***Misopates orontium* (L.) Rafin.**

C1

3. Podkrušnohorská pánev, 5349b, Ústí nad Labem-Všebořice: 3 exempláře na dvou mikrolokalitách na skládce stavebního odpadu 0,25 km SV od točny trolejbusu ve Všebořicích, 230 m n. m., 7. 7. 2002 & 11. 8. 2002 not. K. Nepraš. Obě místa výskytu byla vzápětí po nálezů zahrnuta při úpravě skládky (Nepraš 2002).

- 31a. Plzeňská pahorkatina vlastní, 6445c, Otěšice (distr. Plzeň): stěna lomu se sutí 400 m V od středu obce, 80 m V od Biřkovského potoka, 405 m n. m., 1996 & 2000 not. L. Pivoňková.

Šklebivec uvádějí Vacek & Matějková (1995) také z několika lokalit mezi Přešticemi a Švihovem.

L. Pivoňková

68. Moravské podhůří Vysočiny, 6665a, Újezd u Černé Hory (distr. Blansko): velmi hojně (stovky rostlin) v kminovém poli při okraji doubravy na táhlém hřebítku asi 1 km V od obce, ca 410 m n. m., leg. J. Hadinec & V. Hadincová 20. 6. 1979 (PRC).
68. Moravské podhůří Vysočiny, 6663b, Újezd u Tišnova (distr. Žďár nad Sázavou): těsně nad kostelem v extenzivních poličkách (oves, jarní ječmen), 310 m n. m., snad několik set rostlin, leg. F. Lysák 1. 8. 2002 herb. Lysák (Lysák 2002).

Tato nová, relativně velmi bohatá lokalita *Misopates orontium* je zajímavá i z hlediska výskytu dalších vzácných druhů plevelů – v roce 2002 tam rostly ještě *Centaurea cyanus*, *Galium spurium*, *Silene noctiflora* a *Valerianella dentata*. Zachovalost společenstva polních plevelů byla udivující a nesrovnatelná snad s žádnou jinou známou lokalitou v regionu. Na druhou stranu nelze říct, že by polička byla nějak výrazně zaplevelená. Prostě šlo o velevzácný případ umně zvládnuté tradiční agrotechniky.

F. Lysák

- 84a. Beskydské podhůří, 6475c, Trojanovice (distr. Nový Jičín): Papratná, úhor na východních svazích nad levým břehem Myslíkovského potoka, ca 470 m n. m., leg. M. Sedláčková 14. 9. 1997 (NJM); ca 30 rostlin, leg. M. Sedláčková 21. 9. 2003 (NJM).

Lysák F. (2002): Údolí Loučky (J0082), závěrečná textová zpráva k mapování biotopů soustavy Natura 2000 a Smaragd. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Praha]

Nepraš K. (2002): *Misopates orontium* (L.) Rafin. v Ústí nad Labem. – Severočes. Přír. 33–34: 48.

Vacek V. & Matějková I. (1995): Materiál ke květeně Přešticka. – Sborn. Západočes. Muz. Plzeň, Přír., 91: 5–131.

Moneses uniflora (L.) A. Gray

C1

32. Křivoklátsko, 6146d, Česká Bříza (distr. Plzeň): hrana levého břehu levobřežního přítoku Třemošenského potoka (místní název Želím) S od obce, několik drobných populací (největší ca 50 rostlin) v zapojené kultuře *Picea abies* a *Pinus sylvestris* v inverzní údolní poloze, ca 350 m n. m., červen 2000 not. T. Č. Kučera (Kučera 2001).
- 76a. Moravská brána vlastní, 6374b(d?), Sedlnice (distr. Nový Jičín): křoviny za domem č. p. 178, ca 280 m n. m., leg. R. Leidolf květen 1938 (NJM).
85. Krušné hory, 5642a, Nové Hamry (distr. Karlovy Vary): pravý okraj lesní silničky údolím Rolavy z Nových Hamrů k bývalé obci Chaloupky, 2,8 km SZ od obce, pod mladými smrčky, 775 m n. m., pět kvetoucích a několik sterilních rostlin, 1995 not. J. Michálek. Lokalita byla sledována i v pozdějších letech – v r. 1999 nalezeny dvě kvetoucí a větší množství (více než deset) sterilních rostlin. Jednokvíttek byl nalezen i dále podél silničky směrem k bývalým Chaloupkám v úseku asi 300 m dlouhém, 775–785 m n. m., ca pět kvetoucích rostlin v řídkém porostu *Calamagrostis villosa*, leg. J. Michálek 24. 6. 1995 (SOKO).

85. Krušné hory, 5643b, Jáchymov (distr. Karlovy Vary): cesta podél pravého přítoku Klínoveckého potoka asi 500 m J od Neklidu (1099,4 m), asi 20 exemplářů, 880 m n. m., 7. 8. 1999 not. O. Bušek.
- 93a. Krkonoše lesní, 5360d, Horní Maršov (distr. Trutnov): lesní prameniště na pravém břehu Modroka-menského potoka, na okraji mladší smrkové výsadby, poblíž zděné vodárničky v údolí potoka na jiho-východním svahu Světlé hory, ca 660 m n. m., asi 20 rostlin (několik plodných) v porostu *Oxalis acetosella*, 1997 not. J. Hadinec (Hadinec 1997). Populace je v silném zástínu a je bezprostředně ohrožena rozrůstající se smrkovou výsadbou.
- 95a. Český hřeben, 5765c, Podlesí (distr. Rychnov nad Kněžnou): okraj smrkového porostu u rákosiny za autobusovou zastávkou, ca 620 m n. m., několik rostlin, leg. J. Kučera 21. 6. 2001 herb. Kučera. V současnosti pravděpodobně jediná známá lokalita v Orlických horách.

Hadinec J. (1997): Výsledná zpráva botanického inventarizačního průzkumu. Mapový čtverec Ž 5 – 6 D. – Ms. [Depon. in: Správa KRNAP, Vrchlabí]

Kučera T. Č. (2001): Další lokalita jednokvítku velekvětého (*Moneses uniflora* (L.) A. GRAY) na Plzeňsku. – *Calluna* 6: 26.

Myosurus minimus L.

C3

28a. Kynšperská vrchovina, 5846c, Ležky (distr. Louny): ve velkém množství v obilném poli na jižním úpatí vrchu Kapucín (487 m), leg. J. Hadinec 10. 5. 1991 (PRC).

Druh dosud nebyl z fyt. podokresu Kynšperská vrchovina uváděn (cf. Křísa in Hejný & Slavík 1988: 424).

67. Českomoravská vrchovina, 6660d, Chlum (distr. Třebíč): u zemědělského družstva na jižním okraji obce, podél ohrad výběhu kravína, spolu s *Poa annua* a *Plantago major*, bohatá kolonie, 530 m n. m., leg. P. Šmarda & P. Kment 20. 5. 1997 (ZMT).

Přestože nejvýše položený výskyt myšího ocásku v České republice (560 m n. m.) je uváděn od Osové Bitýšky na Českomoravské vrchovině (67), není odtud ve výčtu fytochorionů zmíněn (cf. Křísa l. c.); tomuto výškovému maximu se blíží i výše uvedená lokalita.

Myricaria germanica (L.) Desv.

C1

76a. Moravská brána vlastní, 6474b, Štamberk (distr. Nový Jičín): Botanická zahrada a arboretum Štamberk, zvodnělé šterky, 15. 4. 1999 not. P. Pavlík; 21. 10. 1999 not. P. Pavlík & Š. Husák; říjen 2002 not. P. Pavlík.

83. Ostravská pánev, 6176d, Havířov (distr. Karviná): Prostřední Suchá, kaliště flotační hlušiny u seřadovacího nádraží Dolu František, 270 m n. m. (ca. 50 keřů starších dvou let a každoročně množství semenáčků, počet kusů za poslední čtyři roky je konstantní) a kaliště uhelných kalů u Dolu František, pod železniční tratí směr Doly, 260 m n. m. (deset keřů starších dvou let a semenáčky), leg. P. Pavlík 23. 9. 1999 herb. Pavlík; 21. 10. 1999 not. P. Pavlík & Š. Husák; únor 2000 not. P. Pavlík & K. Švendová; 8. 12. 2002 not. P. Pavlík.
83. Ostravská pánev, 6176d, Karviná-Doly: kaliště uhelných kalů u viaduktu Dolu Barbora, 270 m n. m., 5 keřů starších dvou let a semenáčky, leg. P. Pavlík 23. 9. 1999 (herb. Pavlík); červen 2000 not. P. Pavlík & K. Švendová; 8. 12. 2002 not. P. Pavlík.
83. Ostravská pánev, 6176d, Karviná-Doly: areál dolu ČSA, odval na hrázi u silnice na Doubravu, 260 m n. m., čtyři keře starší dvou let a semenáčky, leg. P. Pavlík 24. 9. 1999 (herb. Pavlík); květen 2000 &

9. 12. 2002 not. P. Pavlík; příkop mezi rybníkem a cestou na Doubravu pod hrází u propustí, 255 m n. m., třicet keřů starších dvou let a semenáčky, leg. P. Pavlík 24. 9. 1999 (herb. Pavlík); květen 2000 & 9. 12. 2002 not. P. Pavlík.
83. Ostravská pánev, 6176b, Karviná-Doly: příkop mezi rybníky směr Špluchov, pod teplovodem, 255 m n. m., ca 70 keřů starších dvou let a semenáčky, leg. P. Pavlík 24. 9. 1999 (herb. Pavlík); květen 2000 & 9. 12. 2002 not. P. Pavlík.
83. Ostravská pánev, 6177c, Karviná-Louky: Loucké rybníky, odval u trati poblíž cesty na Karvinou vlevo (dvacet keřů a semenáčky) a kaliště pod Dolem ČSM – sever (deset keřů), 240 m n. m., leg. P. Pavlík 25. 9. 1999 (herb. Pavlík); srpen 2001 not. P. Pavlík. Návozem haldoviny v roce 2001 byly obě lokality zničeny.
83. Ostravská pánev, 6177a, Stonava (distr. Karviná): Křivý důl, kaliště uhelných kalů pod silnicí na Stonavu (pět keřů) a kaliště nad silnicí na Stonavu (dva keře), 260 m n. m., leg. P. Pavlík 25. 9. 1999 (herb. Pavlík). Lokality zanikly v roce 2000, kdy byly zrekultivovány na rybníky. Hráze, na které byla navazena zemina, byly částečně zalesněny.
83. Ostravská pánev, 6176d, Horní Suchá (distr. Karviná): odvaly u Dolu František, 275 m n. m., 8 keřů, leg. P. Pavlík 26. 9. 1999 (herb. Pavlík). Lokalita zanikla v zimě 1999–2000.
83. Ostravská pánev, 6177c, Karviná-Doly: kaliště uhelných kalů, součást rybníka Pilňok, 250 m n. m., 20 keřů, leg. P. Pavlík 26. 9. 1999 (herb. Pavlík); červenec 2000 not. P. Pavlík. Lokalita zanikla v průběhu roku 2000 vytěžením vrstvy uhelných kalů.
83. Ostravská pánev, 6176d, Karviná-Doly: kaliště Dolu Mír u kostela sv. Petra z Alkantary, 268 m n. m., 10 keřů, leg. P. Pavlík 26. 9. 1999 (herb. Pavlík); červenec 2000 not. P. Pavlík. Populace byla zničena při terénních úpravách kolem kostela.
83. Ostravská pánev, 6176b, Doubrava (distr. Karviná): hrana bývalého kaliště u Finských domků, 255 m n. m., ca 40 keřů, leg. P. Pavlík 26. 9. 1999 (herb. Pavlík); srpen 2000 not. P. Pavlík. Lokalita byla zničena při rekultivačních pracích na hraně bývalého kaliště a plocha byla zalesněna.
83. Ostravská pánev, 6176d, Orlová (distr. Karviná): Lazy, poklesová kotlina u Dolu Lazy-sever, 250 m n. m., 7 starších keřů; okraje odvalu Dolu ČSA – 3, pod nákladním nádražím, 255 m n. m., deset keřů; poklesová kotlina u Dolu Lazy, vedle cesty na Karvinou, 255 m n. m., dva keře, leg. P. Pavlík 26. 9. 1999 (herb. Pavlík); srpen 2000 not. P. Pavlík. Plochy byly zrekultivovány návozem haldoviny a všechny tři populace zanikly.
- 84a. Beskydské podhůří, 6275b, Paskov (distr. Frýdek-Místek): výsypka u Dolu Paskov, 250 m n. m., 10 keřů, leg. P. Pavlík 27. 9. 1999 (herb. Pavlík); březen 2001 not. P. Pavlík. Na výsypku byla navazena zemina a plocha byla zalesněna, populace zanikla.
- 84a. Beskydské podhůří, 6275d, Paskov (distr. Frýdek-Místek): hráz bývalého kaliště uhelných kalů, 250 m n. m., leg. P. Pavlík 27. 9. 1999 (herb. Pavlík); březen 2001 not. P. Pavlík. Nalezen jediný keř, který po úpravách terénu uschnul.

Výše uvedené lokality zásadním způsobem rozšiřují znalosti o současném rozšíření židovíniku německého na severovýchodní Moravě a ve Slezsku. Impulsem pro zahájení zkoumání výskytu tohoto druhu byl nález několika jedinců v Botanické zahradě a arboretu Štrambersk na jaře roku 1999. Tato botanická zahrada se nachází v prostoru starého vápencového lomu, zvaného Dolní Kamenárka (420 m n. m.). Po odstranění starých ekologických zátěží (v letech 1997–1998) vznikl na skalnatém dně lomu rozsáhlý mokřad s jezírky a zvodněnými štěrky. Jako možný zdroj původu židovíniku byly nejprve prozkoumány nejbližší z minulosti známé lokality na říčce Lubině u Příbora a u Vlčovic, avšak s negativním výsledkem. Pak byl druh objeven v lomu Kotouč, poprvé 3. 5. 1999 (P. Pavlík), kdy byly na 6. etáži zaznamenány tři polosuché keře. V podzemních měsí-

cích navštívili tuto lokalitu další botanici (18. 8. 1999, P. Pavlík & P. Chytil; 20. 10. 1999, P. Pavlík & Š. Husák) a byly objeveny rozsáhlé porosty na 7. etáži a jednotlivé keře na 6., 5. a 4. etáži (cf. Hadinec et al. 2002: 89). Tím byl spontánní výskyt židovíniku v botanické zahradě na jaře 1999 vysvětlen. V současné době se v zahradě nachází 132 plodících keřů, původní populace čítající 42 exemplářů byla a nadále bude posilována dalšími transfery z lomu Kotouč.

I přesto, že v minulosti byl židovínik zjištěn podél čtrnácti řek a potoků severovýchodní Moravy a Slezska na 24 lokalitách (Staněk 1954), byl v roce 1999 znám jediný recentní výskyt, a to v řečišti Morávky v Dobré u Frýdku-Místku. Botanickým průzkumem v období srpen 1999 – září 2000 byl zjištěn jeho výskyt na 23 lokalitách v tehdejších okresech Karviná (17), Frýdek-Místek (4) a Nový Jičín (2). Ve stejném období ze zjištěného počtu zaniklo především v důsledku prováděných rekultivací a úprav terénu 13 lokalit v okresech Karviná (11) a Frýdek-Místek (2). V současné době (prosinec 2002) je tedy známo v oblasti severovýchodní Moravy 10 lokalit. K tomu je nutno ještě připočítat dvě lokality v řečišti Morávky u obce Dobrá u Frýdku-Místku, jednu v korytě říčky Kopytná u Bystřice nad Olší (tyto tři populace jsou uměle založené) a u Hustopečí nad Bečvou (Klečka 2001). Výskyty židovíniku z širšího okolí Ostravy, od Heřmanic, Hošťálkovic a Antošovic (B. Stalmachová, in verb.) se nepodařilo v období let 1999–2000 ověřit.

Protože většina zjištěných lokalit se nachází na Karvinsku, je nutné připomenout a zaznamenat, že původní zdejší ekosystémy jsou na mnoha místech silně narušeny důlní činností. Vznikají tak rozsáhlé poklesy původního terénu, obvykle s následným zaplavením vodou, a to někdy i slanou. Vytěžené neupravené uhlí se dále třídí a vybraná hlušina (tzv. kámen) je ukládána na odvalech různých tvarů (pověstně ostravské haldy). Současně jako vedlejší produkt úpravy uhlí vznikají uhelné kaly a flotační hlušiny, které se ukládají v usazovacích nádržích – kalištích. Na všech těchto terénních novotvarech antropogenního původu se vytvářejí přirozenou sukcesí nové ekosystémy. Odvaly jsou později převážně lesnickou rekultivovány a odkaliště přeměněna na rybníky, biologické čistírny vod, zemědělskou a lesní půdu. Takto je devastováno a následně rekultivováno poměrně rozsáhlé území – tisíce hektarů. Na mnohá území je oficiálně vstup zakázán (jsou majetkem OKD a. s.), proto je možné soudit, že se zde nacházejí i další lokality židovíniku i jiných zajímavých druhů. Za zaznamenání stojí i osobní zkušenost s pracovníky kališť – když byli s hledaným židovínikem seznámeni (formou přímé ukázky keře), tvrdili, že se dříve hojně vyskytoval na všech kalištích.

P. Pavlík

Klečka J. (2001): Nález židovíniku německého (*Myricaria germanica*) na řece Bečvě. – Čas. Slez. Muz. Opava, ser. A, 50: 284.

Staněk S. (1954): Náčrt květeny Gottwaldovského kraje. – Studie Krajského Muz. v Gottwaldově, Přírodověd. řada 1: 1–46.

Najas marina L.

C2

15c. Pardubické Polabí, 5860c, Staré Ždánice (distr. Pardubice): severní část pískovny Oplatil, u břehu asi 2 km JJZ od kostela ve vsi, 220 m n. m., leg. J. Danihelka 28. 7. 2002 (MMI).

Uvedený druh na lokalitě původně objevil již v roce 1977 M. Marek. Vlastní lokalita však nebyla publikována a objevila se jen jako jeden z bodů na mapě šíření druhu ve východních Čechách (cf. Procházka 1980: 16).

Procházka F. (1980): Současné změny východočeské flóry a poznámky k rozšíření chráněných druhů rostlin. – Zprav. Kraj. Muz. Vých. Čech Hradec Králové 7, append.: 1–134.

***Oenothera fallax* Renner**

67. Českomoravská vrchovina, 6563d, Věžná (distr. Žďár nad Sázavou): mez u polní cesty při východním okraji obce nedaleko kravinů zemědělského družstva, 0,75 km JVV od kostela v obci, 500 m n. m., leg. J. Čáp 22. 7. 2002 (herb. Muzeum Bystřice nad Pernštejnem).

Pupalka klamná nebyla dosud z Českomoravské vrchoviny uváděna (cf. Jehlík in Slavík 1997: 84–86).

***Oenothera glazioviana* M. Micheli**

67. Českomoravská vrchovina, 6462d, Dlouhé (distr. Žďár nad Sázavou): travnatý příkop silnice u severního okraje obce, 568 m n. m., leg. J. Čáp 19. 7. 2002 (herb. Muzeum Bystřice nad Pernštejnem).

67. Českomoravská vrchovina, 6563a, Dolní Rožinka (distr. Žďár nad Sázavou): na vlhkém trávníku v listnatém lese S od obce, 500 m n. m., leg. J. Čáp 27. 7. 1986 (herb. Čáp) [sub *O. erythrosepala* Borb.].

Pupalka rudokališní nebyla dosud z Českomoravské vrchoviny uváděna (cf. Jehlík in Slavík 1997: 82–84).

***Ophrys apifera* Huds.**

C1

19. Bílé Karpaty stepní, 7171a, Velká nad Veličkou (distr. Hodonín): NPR Zahrady pod Hájem, xerotermní louka na svahu západní expozice v centrální části NPR, 0,8 km V od kostela, 360 m n. m., jedna kvetoucí rostlina, 17. 6. 1999 not. J. W. Jongepier.

Dva exempláře tořiče včelonosného byly na jižním okraji NPR nalezeny již I. Glogarem dne 20. 6. 1998 (Šmiták 1999), v následujících letech bylo na stejné mikrolokalitě zaznamenáno 23 kvetoucích rostlin.

19. Bílé Karpaty stepní, 7071d, Horní Němčí (distr. Uherské Hradiště): koňský výběh ve svahu severovýchodní expozice nad levým břehem údolní vodoteče (levostranný přítok potoka Okluky), mezi hřbitovem a okrajem Hornoněmčanského háje, ca 360 m n. m., celkem asi 20 kvetoucích exemplářů, 16. 6. 2002 not. V. Ondrová (Ondrová 2003); 18. 6. 2002 not. V. Ondrová, M. Jatiová, J. Šmiták & Z. Kežlínek.

Ondrová V. (2003): Nové lokality vzácných druhů z čeledi Orchidaceae ve střední části CHKO Bílé Karpaty: *Ophrys apifera*, *Dactylorhiza maculata* ssp. *transsilvanica*, *Dactylorhiza* × *aschersoniana*, aj. – *Roezliana* 32: 25–29.

Šmiták J. (1999): Nové nálezy orchidejí na Moravě. – *Roezliana* 28: 45–47.

***Ophrys holosericea* subsp. *holubyana* (Andrasovszky) Dostál**

C1

78. Bílé Karpaty lesní, 7171a, Javorník (distr. Hodonín): nad pravým břehem Veličky proti NPR Jazevčí mezi Podhájeckými a Suchovskými mlýny, 1,75 km JV od kóty Háj (573 m), travnatá stráň, 98 rostlin, 2. 6. 2002 not. Z. Kežlínek & Jiří Zeman (Kežlínek & Zeman in Šmiták 2003).

Pedicularis palustris* L.*C2**

41. Střední Povltaví / 35c. Příbramské Podbrdsko, 6250b, Rosovice (distr. Příbram): úzká loučka v epilitorálu Sychrovského rybníka při hranici s fytochorionem 35c. Příbramské Podbrdsko, 1,25 km SSV od kostela v obci, 419 m n. m., 49° 38' 22" N, 13° 46' 08" E (WGS-84), leg. P. Karlík 16. 6. 1999 (PRC); 15. 5. 2000 not. P. Karlík (foto). Fytoecnologický snímek č. 587347 in TURBO(VEG).

Populace čítá desítky až stovky jedinců. Nejlépe se druhu daří v místě, kde pravidelně kosená louka navazuje na nekosený litorál. Zaznamenán byl také výskyt albinotické formy (foto). Dalšími druhy na této lokalitě jsou např. *Gentiana pneumonanthe* a *Dactylorhiza majalis* (cf. Karlík 2001). Druhově známou recentní lokalitou druhu v oblasti Brd a Podbrdská je klasická lokalita na JV pobřeží Hořejšího Padrťského rybníka (např. Maloch 1913, Sofron 1993, Karlík 2001, Sofron et al. 2003). Druh se zde vyskytuje v bohaté populaci čítající stovky jedinců (cf. Karlík l. c.). Z dalších druhů se zde vyskytuje *Triglochin palustris* (viz bližší komentář).

P. Karlík

Karlík P. (2001): Louky a příbuzné typy vegetace Brd a Podbrdská. – Ms., 205 p. [Dipl. pr.; depon. in: Knih. Kat. Bot. PšF UK, Praha; Okr. Muz. Příbram]

Maloch F. (1913): Květena v Plzeňsku. Díl I. Soustavný výčet druhů a jejich nalezišť. – Plzeň, 316 p.

Sofron J. (1993): Poznámky k charakteristice vegetace lesů, rašeliníšť, pramenišť a některých antropogenních bezlesí Brd. – In: Němec J. [ed.], Příroda Brd a perspektivy její ochrany, p. 39–44, ed. OkÚ, Příbram.

Sofron J., Hlaváček R., Karlík P. & Nesvadbová J. (2003): Flóra a vegetace. – In: Cílek V. [ed.], Střední Brdy, Příbram.

Phyllitis scolopendrium* (L.) Newman*C1**

8. Český kras, 6050b+d, Srbsko (distr. Beroun): několik menších exemplářů v údolí Bubovického potoka, 1986 not. J. Mrvík; 24. 3. 2001 J. Mrvík jun. (foto) (Mrvík 2002); v několika trsech na balvanech (Šuk 2002). Přesnější poloha a počet trsů byl v posledních letech v údolí Bubovického potoka zaznamenán na dvou mikrolokalitách vzdálených navzájem asi 800 m: 1 trs na dolní skále Bubovických vodopádů na pravém břehu potoka, ca. 49° 56' 55" N, 14° 09' 11" E, podzim 2001 not. P. Špryňar; 5 trsů na balvanech v údolí Bubovického potoka u lesní cesty vedoucí mezi Mokřým vrchem a Velkou horou, ca. 49° 57' 18" N, 14° 09' 26" E, jaro 2001 not. P. Špryňar.
8. Český kras, 6050d, Srbsko (distr. Beroun): zcela ojediněle v Císařské roklí (Šuk 2002).
- 24b. Sokolovská pánev, 5841b, Sokolov: ve stěně studny na vnitřním nádvoří v areálu bývalého kláštera kapucínů v JZ okraji města, 400 m n. m., 50° 10' 41" N, 12° 38' 15" E, 1 trs s asi 8 plodnými listy, leg. P. Krása 21. 3. 2003 (SOKO). Studna je funkční, má asi 1–1,5 m vody a její celková hloubka je 6–7 m. Jelení jazyk roste v hloubce 2,5 m spolu s několika dalšími sterilními kapradinami (*Dryopteris* sp.).

Jelení jazyk je na území Čech, na rozdíl od Moravy, v současných základních dílech (např. Kubát et al. 2002: 86–87, Tomšovic in Hejný & Slavík 1988: 250) považován za nepůvodní druh. Uvedené tři lokality jsou pravděpodobně v tuto chvíli jediné, kde se v Čechách vyskytuje spontánně bez zřejmého úmyslného přispění člověka. Vápencová oblast Českého krasu, odkud je doložen opakovaně i fosilní výskyt v pěnovém ložisku u Svatém Janu pod Skalou z období mladšího atlantiku (Kotlaba 1962), je územím, kde jelení jazyk může příležitostně a opakovaně nacházet příhodné podmínky pro přechodný, spíše krátkodobý výskyt ve volné přírodě. To dokládá ve svém článku

i J. Mrvík (2002: 117) svědectvím K. Stivína, který jej našel v roce 1934 kdesi u Karlštejna. Opakovaný přechodný výskyt jednotlivých rostlin v území Českého krasu potvrzuje i V. Ložek (in verb.). Nález bohatého trsu v klášterní studni v Sokolově je po dlouhé době dalším doloženým případem sekundárního přirozeného výskytu tohoto druhu v otevřených studních. Naposledy byl takovýto případ zaznamenán v obci Pasečná v jižních Čechách v roce 1954 (cf. Gazda 1958: 211). Možnost snadného anemochorního šíření výtrusů a jejich uchycení daleko od míst přirozeného výskytu je u kaprad'orostů všeobecně známa a mnohokrát byla přesvědčivě dokázána.

V literatuře rovněž najdeme řadu nálezů z Čech, které byly v minulosti pokládány za původní. Kromě nejdiskutovanější staré lokality v Hrádeckém údolí u Ústí nad Orlicí byl v novější době jelení jazyk uveden jako nový autochtonní druh české květeny také z Krkonoš. Uvedl jej takto z lokality Stříbrný důl na úpatí Černé hory J. Šourek ve své Květeně Krkonoš (1970: 108), a to na základě herbářového dokladu A. Součka uloženého v muzejním herbáři v Hradci Králové. Na vysokou nepravděpodobnost tohoto údaje poukázal již E. Hadač (1970: 190), předpokládá totiž záměnu topického jména Černá hora s pohořím Černá hora v Zakarpatské Ukrajině a navrhuje tento druh z krkonošské květeny vyškrtnout. Že byl jeho úsudek naprosto správný dokládá duplicitní Součkův sběr jeleního jazyku, který je uložen v pražském universitním herbáři. Na etiketě u rostliny, kterou psal Součkův exkurzní společník M. Pulchart, je uveden text „Vlhké úvaly Černé hory. Sevluš. VII. 1932, leg. Souček & Pulchart“ tedy víceméně zcela shodný s textem na původní Součkově etiketě u herbářového dokladu v Hradci Králové, pouze s tím rozdílem, že zde je navíc uvedena obec Sevluš. Laskavostí kurátorky hradeckého herbáře V. Samkové jsem mohl vidět současnou existující etiketu, resp. přepis té originální, od Součkova údajného sběru z Krkonoš, na které stojí: „Severní Čechy: Krkonoše – vlhký úval Černé hory. 1932, Souček“. Původní Součkova rukopisná etiketa byla při přepisu nesmyslně zničena. Popsaný případ – postupná proměna původního naleziště z východokarpatských vlhkých úvalů (zde je jelení jazyk místy i velice hojný) až na soutěsku Stříbrný důl v Krkonoších – názorně ilustruje, jak snadno může díky neodborné manipulaci v herbářích a následné nepozorné interpretaci dojít k obohacení určitého území druhem z lokality stovky kilometrů vzdálené.

J. Hadinec

Gazda J. (1958): Příspěvek ke květeně jižních Čech. – Preslia 30: 209–211.

Hadač E. (1970): Tři poznámky k Šourkově Květeně Krkonoš. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 5: 189–190.

Kotlaba F. (1962): Nálezy fosilního jeleního jazyku – *Phyllitis scolopendrium* (L.) Newm. – v Československu a poznámky k jeho recentnímu rozšíření. – Preslia 34: 255–267.

Mrvík J. (2002): Jelení jazyk celolistý v Českém krasu? – Živa 50: 117.

Šuk V. (2002): Zajímavé rostliny cizího původu na Karlštejnku. – Zpravod. Ochránců Přír. okresu Praha-západ, 22 (2001): 32–34.

Polycnemum arvense L.

C1

18b. Dolnomoravský úval, 7069d, Bzenec (distr. Hodonín): NPP Váté písky, písčité cesta jižně podél železnice, ca 1 km JZ od železniční stanice Bzenec-Přivoz, 190 m n. m., ca 20 rostlin, leg. I. & J. W. Jongepierovi 22. 8. 2002 (herb. Jongepierovi), rev. F. Krahulec (exkurze v rámci IX. sjezdu ČBS).

67. Českomoravská vrchovina, 6663b, Víckov (distr. Žďár nad Sázavou): v žitném poli u zříceniny hradu Víckov, 0,6 km V od kaple v obci, 450 m n. m., desítky rostlin, leg. F. Lysák červenec 2001 (MJ); 10. 6. 2002 not. F. Lysák (Lysák 2002a).

Existuje několik historických lokalit chruplavníku rolního (Šmarda 1930) dokládajících jeho relativně hojnější výskyt v širším okolí. Charakter krajiny dosud naznačuje, že obilná pole nemusela být jediným biotopem tohoto druhu. Dříve mohl být přítomen i na četných suchých pastvinách a v okrajích polních cest.

Ze studovaného území existuje i několik údajů o výskytu *P. heuffelii* (Tomšovic in Hejny & Slavík 1990: 218–219). Ten se mi však nepodařilo ověřit.

F. Lysák

Lysák F. (2002a): Údolí Loučky (J0082), závěrečná textová zpráva k mapování biotopů soustavy Natura 2000 a Smaragd. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Praha]

Šmarda J. (1930): Studie o zeměpisném rozšíření rostlin v úvale tišnovském. – Zpr. Kom. Přírod. Výzk. Mor. Slezs. 1930, odd. bot., 8: 1–58.

***Polycnemum majus* A. Br.**

C1

- 4a. Lounské středohoří, 5549b, Třeбенice (distr. Litoměřice): Vršetín, činný čedičový lom 2 km SZZ [sic!] od obce, velmi silná populace (stovky jedinců), září 2000, 2002 not. J. Novák, rev. M. Štech (Novák 2002).

Novák J. (2002): Výskyt některých druhů rostlin v lomech Českého středohoří a dolního Poohří. – Severočes. Přír. 33–34: 107–110.

***Potentilla arenaria* Borkh.**

C4a

19. Bílé Karpaty stepní, 7169b, Sudoměřice (distr. Hodonín): travnatý svah v údolí Sudoměřického potoka, 0,8 km JV od kostela, 190 m n. m., leg. J. W. Jongepier 5. 4. 2002 herb. Jongepierovi (rev. F. Krahulec).
- 18b. Dolnomoravský úval, 7070c, Veselí nad Moravou (distr. Hodonín): v trávníku u kulturního domu, 180 m n. m., duben 1997 not. J. W. Jongepier (rev. F. Krahulec).

Z Bílých Karpat stepních (19) nebyla mochna písčná dosud známa a navíc se jedná o první dva nálezy na území ČR východně od řeky Moravy (cf. Soják in Slavík 1995: 292).

J. W. Jongepier

***Potentilla rupestris* L.**

C1

- 18b. Hornomoravský úval, 7168a, Hodonín: Hodonínská dубrava, okraj cesty 0,8 km V od hájenky Zbrod, u vjezdu cesty do lesa S od silnice Hodonín – Mutěnice, 175 m n. m., leg. J. Danihelka 15. 6. 1996 (MMI).

Výskyt v Hodonínské dубravě (18b) asi dosud unikl pozornosti. Nelze však vyloučit, že se údaje „Mutěnice a Dolní Bojanovice u Hodonína“, zařazené ve zpracování druhu v Květeně ČR (Soják in Slavík 1995: 276–278) do Jihomoravské pahorkatiny (20), vztahují právě k tomuto výskytu. Pravděpodobně jde o jeden z mála recentních výskytů na Moravě (cf. Grulich in Hadinec et al. 2002: 95).

J. Danihelka

Pseudognaphalium luteoalbum* (L.) Hilliardt & Burt.*C1**

18a. Dyjsko-svratecký úval, 7266b, Valtice (distr. Břeclav): Boří les mezi Lednicí a Valticemi v údolí potůčku Aloch; dno vypuštěného rybníčku Aloch IV ca 3,5 km SV od železniční zast. Valtice-město, 175 m n.m., několik desítek rostlin, 8. 8. 2000 M. Ducháček; obnažené dno rybníčku Aloch III, ca 26 rostlin, 2001 not. J. Danihelka (Ducháček & Danihelka 2002).

Ducháček M. & Danihelka J. (2002): Protěž žlutobílá v České republice, zatím ještě nikoliv in memoriam. – Ochr. Přír. 57: 176–178.

Pulicaria dysenterica* (L.) Bernh.*C1**

11b. Poděbradské Polabí, 5856c, Písková Lhota (distr. Nymburk): lem polní cesty ca 0,8 km SSZ od obce, leg. & det. P. Havlíček 5. 7. 2002 (PRC).

V pořadí již třetí nález tohoto druhu v Čechách za posledních 20 let učiněný v rámci floristického kurzu v Nymburku; údaj bude publikován ve výsledcích uvedeného floristického kurzu.

20b. Hustopečská pahorkatina, 7066b, Kurdějov (distr. Břeclav): břeh potoka v obci, ca 400 m S od kostela, u hlavní silnice směrem na Diváky, roztroušeně do 100 exemplářů, 48° 57' 40" N, 16° 45' 43" E, 185 m n. m., leg. P. Šmarda 28. 8. 2002 (BRNU).

26. Český les, 6041d, Velká Hleďsebe (distr. Cheb): vlhký příkop lesní silnice do Velkého Krásného, ca 1,5 km Z od obce, 590 m n. m., leg. P. Mudra 13. 9. 1994 herb. Okresní muzeum v Tachově; leg. 10. 7. 1996, 24. 7. 1996 & 12. 9. 1996 J. Michálek (SOKO), rev. L. Hrouda.

V materiálech z floristického kurzu v Chebu (Martínek 1999: 23) je zmiňován nález J. Michálka a P. Mudry vztahující se k tomuto druhu, ovšem bez jakýchkoliv dalších podrobností, ačkoliv se jedná bezesporu o jeden z vůbec nejvýznamnějších nálezů učiněných během uvedeného kurzu. Lokalita byla ve skutečnosti objevena P. Mudrou již v roce 1994, kdy byl sebrán doklad a tento dodatečně determinován jako *Pulicaria dysenterica*. Během chebského kurzu byla lokalita opětovně navštívena a druh demonstrován účastníkům jedné z exkurzních tras vedené dr. Michálkem, který jej přirozeně zaznamenal a společně s ostatními záznamy předal organizátorům kurzu.

Na uvedeně lokalitě roste blešník úplavičný i v současné době, prakticky v nezměněném rozsahu, v několika oddělených koloniích, jevících spíše mírnou tendenci k dalšímu šíření než k regresi. Rostliny pravidelně a bohatě kvetou, i když část bývá při údržbě náspu komunikace opakovaně posečena. Těmito poměry se výskyt na severovýchodním okraji Dyleňského lesa, ač zjevně rovněž sekundární, zásadně liší od dnes již historického výskytu na Rakovnicku (Hrouda in Hadinec et al. 2002).

P. Mudra

76a. Moravská brána vlastní, 6474b, Štramberk (distr. Nový Jičín): vápencový lom Kotouč, zvodnělá lomová terasa 7. etáže ve východní části lomu, 355 m n. m., 16. 5. 2000 not. P. Pavlík; leg. P. Pavlík 18. 8. 2002 (OM), det. Z. Prymusová.

Při záchranných transferech mokřadních biocenoz z dobývacího prostoru lomu Kotouč v letech 2000–2002 byl tento druh přemístěn na nová stanoviště v areálu Botanické zahrady a arboreta Štramberk (110 jedinců) a na náhradní plochu v lomu Kotouč (20 jedinců). Původní stanoviště dnes již neexistuje, zcela zaniklo postupující těžbou vápence.

P. Pavlík

- 84a. Beskydské podhůří, 6475a, Frenštát pod Radhoštěm (distr. Nový Jičín): místní část Daremní, příkop silnice směr Bordovice, poblíž zast. autobusu „U Přibylů“, 400 m n. m., leg. M. Sedláčková 17. 8. 1978 (NJM); leg. M. Sedláčková 21. 7. 2002 (NJM).
- 99a. Radhošťské Beskydy, 6575d, Horní Bečva (distr. Vsetín): příkop silnice V od bývalé koliby Valaška, ca 550 m n. m., leg. M. Sedláčková 11. 8. 1998 (NJM).

Další dva ojedinělé nálezy z nižších, resp. okrajových poloh Moravskoslezských Beskyd. Poprvé byl v této oblasti blešník úplavický nalezen v roce 1995 u Hrachovce u Valašského Meziříčí (cf. Hrabovský 1999).

Hrabovský S. (1999): Příspěvek k flóře severovýchodní Moravy a Slezska I. – Čas. Slez. Muz. Opava, ser. A, 48: 86–90.

Martínek K. (1999): Floristický kurz České botanické společnosti v Chebu (8.–13. 7. 1996). – Sborn. Západočes. Muz., Přír., 99: 7–29.

***Pulicaria vulgaris* Gaertn.**

C1

- 4b. Labské středohoří, 5350, Ústí nad Labem–Střekov: štěrkopísky na břehu Labe mezi železničním a starým silničním mostem, 1999 not. K. Kubát; 1999–2000 not. K. Boublík & M. Lepší (Boublík et al. 2002: 84).
- 4b. Labské středohoří, 5350, Svádov (distr. Ústí nad Labem): pravý břeh Labe u přívozu, 1993 not. K. Kubát.

V letech 1964–1969 byl blešník obecný pozorován nebo sbírán na více místech při Labi nebo vzácněji v intravilánech obcí mezi Roudnicí a státní hranicí, především na jeho pravém břehu, sám jsem jej zaznamenal, resp. doložil herbářovou položkou v následujících fytochorionech: Tereziánská kotlina: Černěves, Třeboutice, Litoměřice, Píšťany, Malé Žernoseky, Velké Žernoseky (ještě 1979); Labské středohoří: mezi Svádovem a Valtířovem, Velké Březno, Malé Březno, Přerov; Lovečkovické středohoří: Děčín. Ve stejném období rostl dosti často i na březích dolní Ohře nebo v intravilánech obcí při Ohři: fyt. podokr. Dolní Poohří: Žabovřesky, Radovesice nad Ohří, Břežany, Budyně nad Ohří (1975), Písty, Dolánky, Brňany (1974), Bohušovice nad Ohří (1974); fyt. podokr. Libochovická tabule: Křesín, Lkáň (1971), Vojnice (1980), Solany (1988). Dokladový materiál, pokud byl sbírán, je uložen v LIT.

K. Kubát

Boublík K., Kubát K., Lepší M. & Lepší P. (2002): Příspěvek ke květeně severozápadních Čech se zvláštním zřetelem k území Českého středohoří. – Severočes. Přír. 33–34: 84, 105, 106.

***Pyrola chlorantha* Sw.**

C1

- 37e. Volyňské Předšumaví, 6949c, Buk (distr. Prachatice): borový lesík na pravém břehu bezejmenného přítoku Cikánského potoka asi 550 m J od kaple v obci, 29. 10. 1999 not. D. Půbal; leg. F. Procházka & D. Půbal 9. 6. 2002 (PRC).

- 37e. Volyňské Předšumaví, 6949c, Buk (distr. Prachatice): borový les asi 0,9 km JV od obce u rozcestí silnic směr Machův Mlýn a Urbánkův Mlýn, 770 m n. m., ca 200 exemplářů, červen 2002 not. D. Půbal; leg. F. Procházka & D. Půbal 7. 7. 2002 (PRC).

Hruštička zelenokvětá je neznámým druhem Šumavy (cf. Procházka & Štech 2002: 60). Těsně při hranicích vlastní Šumavy, avšak již ve Volyňském Předšumaví, je však znám aktuální výskyt z Pravětínského údolí u Vimperka (Chán & Žíla in Pavlíčko 1996) a k němu, taktéž velmi blízko hranic Předšumaví se Šumavou, přibýly nyní shora uvedené nové lokality. To skýtá naději, že i na území české Šumavy může být pojednáváný druh snad ještě znovu nalezen.

F. Procházka

67. Českomoravská vrchovina, 6459d, Štoky (distr. Havlíčkův Brod): okraj smrko-borového lesa v mělkém údolí na pravém břehu potůčku, asi 30 m Z od křižovatky lesních cest, 1,5 km JJZ od středu obce Pozovice, 510 m n. m., 49° 30' 15" N, 15° 36' 52" E, leg. J. Špinar 17. 6. 2002 herb. Špinar (Havlíčkův Brod).

Hruštička zelenokvětá se na lokalitě vyskytuje v nevelké populaci (několik kusů) spolu s *Pyrola minor*. Z bližšího okolí Havlíčkova Brodu jsou známy historické výskyty z okolí Šlapanova (Schwarzel in Čelakovský 1883, Novák 1886). Počátkem 60. let 20. století byla *P. chlorantha* nalezena M. Jatiovou JV od Šlapanova (Jatiová 1962).

J. Špinar

Jatiová M. (1962): Nástin vegetačních poměrů povodí Šlapanky. – Ms. [Dipl. pr.; depon. in: Knih. Kat. Bot. PřF MU, Brno].

Novák J. (1886): Dodatek ku floře okolí německobrodského. – Roční Zpr. Vyš. Gymn. Stát., Něm. Brod, 11: 12–14.

Pavlíčko A. (1996): Současné rozšíření druhů rostlin rodu *Pyrola* na Prachaticku. – Zlatá Stezka, Prachatice, 3: 330–331.

Pyrola media Sw.

C1

- 37e. Volyňské Předšumaví, 6949a, Trhonín (distr. Prachatice): borový lesík asi 800 m V od statku „U Hanzlů“ (V od Trhonína), ca 820 m n. m., 15. 6. 2002 not. D. Půbal.
- 37e. Volyňské Předšumaví, 6949c, Buk (distr. Prachatice): borový lesík na pravém břehu bezejmenného přítoku Cikánského potoka asi 550 m J od kaple v obci, 29. 10. 1999 not. D. Půbal; 9. 6. 2002 not. D. Půbal & F. Procházka.
- 37e. Volyňské Předšumaví, 6949c, Buk (distr. Prachatice): borový les asi 0,9 km JV od obce u rozcestí silnic směr Machův Mlýn a Urbánkův Mlýn, 770 m n. m., ca 20 exemplářů, červen 2002 not. D. Půbal; leg. F. Procházka & D. Půbal 7. 7. 2002 (PRC).
67. Českomoravská vrchovina, 6458b, Bratroňov (distr. Havlíčkův Brod): příkop silnice Kejížlice – Bratroňov ve smrkovém lese, ca 1,3 km ZJZ od obce, 530 m n. m., 49° 35' 25" N, 15° 25' 48" E, leg. L. Čech 21. 6. 2002 herb. Čech (Chotěboř). Několik kvetoucích exemplářů *P. media* bylo nalezeno v pravidelně vysekávaném příkopu v lesním úseku méně frekventované silnice. Z významnějších druhů zde roste např. *Platanthera bifolia*, *Epipactis helleborine* aj.
67. Českomoravská vrchovina, 6559a, Úsobí (distr. Havlíčkův Brod): lesní okraj s náletem smrku a borovice nad sjezdem z dálnice (směr Brno), 500 m SV od kóty Skalky (709), ca 3 km J od obce, 655 m n.

m., 49° 29' 21" N, 15° 30' 23" E, leg. L. Čech 21. 6. 2002 herb. Čech (Chotěboř). *P. media* zde byla prozatím zachycena v malé populaci několika exemplářů na okraji ca 10–15letého náletu borovic. Nejbližší okolí dálničního exitu u Větrného Jeníkova je pozoruhodnou botanickou lokalitou. Na svazích terénního zářezu probíhá relativně pomalý sukcesní vývoj od rozvolněných suchých acidofilních trávníků k porostům náletových dřevin, částečně zpomalovaný periodicky se opakujícími zásahy (vysekávání příkopů, vyřezávání dřevin). Mimo již publikované početné populace *Diphysastrum complanatum* (Procházka in Hadinec et al. 2002: 70) se zde dále vyskytuje např. *Pyrola minor* a *Antennaria dioica*.

Historické údaje o výskytu *P. media* jsou ve fyt. okrese 67. Českomoravská vrchovina nepravidelně roztroušena (Procházka & Křisa in Čerovský et al. 1999: 306). Nejbližše se nacházejí lokality Petrovice u Humpolce (Kobrlé 1964), Pelhřimov a Rapotice (Křisa in Hejný & Slavík 1990: 512). Relativně nedávno byl druh nalezen V. Skalickým (1987, PRC) u Dudína (Chán, Rybenský & Skalický 2001). Recentní populace *P. media* se stále nachází v PP Na Kopanínách u Radonína na Třebíčsku (Houzarová in Čech et al. 2002: 287). V roce 2001 byl druh nalezen i ve Žďárských vrších (F. Lysák, in litt.). Zdá se tedy, že celkový ústup druhu opravdu vykazuje tendenci ke zpomalení i na pomezí Čech a Moravy.

L. Čech

Čech L., Šumpich J., Zabloužil V. et al. (2002): Jihlavsko. – In: Mackovčín P. & Sedláček M. [eds], Chráněná území ČR, svazek VII., AOPK ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 528 pp.

Chán V., Rybenský J. & Skalický V. (2001): Floristický materiál ke květeně Pelhřimovska. – Vlastiv. Sborn. Vysočiny, Sect. Natur., 15: 87–117.

Kobrlé A. (1964): Květena střední Sázavy a dolní Želivky. – Preslia 36: 195–207.

Pyrola rotundifolia L.

C2

18b. Dolnomoravský úval, 7168b, Hodonín: v lese Důbrava asi 2,5 km SZ od nádraží ČD, na dně mělkého údolíčka s *Betula pendula* a *Molinia caerulea* asi 100 m V od žlutě značené turistické cesty, 185 m n. m., 48° 52' 55" N, 17° 06' 05" E, leg. P. Koutecký 1. 6. 2002 herb. Koutecký.

Hruštička vytváří na lokalitě porost asi 3 × 4 m s několika stovkami jedinců, většinou sterilních. Druh je v Květeně ČR (Křisa in Hejný & Slavík 1990: 514) uváděn z poměrně blízkých lokalit „Bzenec, Rohatec u Hodonína“, v podrobnější studii o hodonínské části Důbravy (Řepka 1995) ale chybí.

P. Koutecký

63g. Opatovské rozvodí, 6164d, Opatov (distr. Svitavy): v podrostu březového lesíka při železniční trati Česká Třebová – Brno, 0,35 km SZ od železniční stanice Opatov, hustý porost na ploše ca 100 m², 440 m n. m., 1985 not. F. Jetmar; leg. P. Lustyk 18. 8. 2002 (BRNM).

63g. Opatovské rozvodí, 6164d, Opatov (distr. Svitavy): okraj smíšeného lesa (smrk, borovice lesní, habr) při cestě vedoucí těsně vpravo podél železniční trati Česká Třebová – Brno, ca 150 m J od železniční zast. Semanín, tři mikropopulace, ca 200 exemplářů, 425 m n. m., 13. 7. 2001 not. J. Roleček; leg. J. Hadinec, P. Kovář & P. Lustyk 22. 6. 2002 (PRC).

63g. Opatovské rozvodí, 6164d, Opatov (distr. Svitavy): okraj lesa s převahou *Pinus sylvestris* vlevo od železniční trati Česká Třebová – Brno, ca 0,7 m J od železniční zast. Semanín, 430 m n. m., ca 50 exemplářů, spolu s *Orthilia secunda* a *Carex pilosa*, leg. P. Lustyk 28. 9. 2002 (BRNM).

V síťové mapě rozšíření hruštičky okrouhlolisté, kterou pro území Svitavska zpracovali Faltys & Paukertová (2000), jsou v kvadrantu 6164d zachyceny jen historické údaje, a tak je pravděpodobné, že tři výše uvedené lokality jsou v současné době jediné známé v této části Českomoravského mezihoří. Vzhledem k velikosti populace na první z nich je zřejmé, že se zde druh vyskytuje již dlouhou dobu.

P. Lustyk

78. Bílé Karpaty lesní, 7072b, Komňa (distr. Uherské Hradiště): PP Lom Rasová, jihovýchodní kamenitý okraj lomu, 560 m n. m., několik desítek rostlin, leg. I. & J. W. Jongepierovi 23. 6. 1993 (OLM); leg. I. & J. W. Jongepierovi 17. 8. 2002 (herb. Jongepierovi).
78. Bílé Karpaty lesní, 7073c, Vyškovec (distr. Uherské Hradiště): okraj lesní asfaltové cesty nad PP Chmelince, 450 m n. m., několik rostlin, leg. I. & J. W. Jongepierovi 19. 6. 1999 (OLM).

Faltys V. & Paukertová I. (2000): Květena Svitavska I. – Floristický materiál. – Pomezí Čech a Moravy 4: 291–349.

Řepka R. (1995): Floristické materiály z hodonínské části lesa Důbrava. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 30, Suppl. 1995/1: 113–131.

***Rorippa amphibia* (L.) Besser**

91. Žďárské vrchy, 6362b, Milovy (distr. Žďár nad Sázavou): navrhovaná PR Meandry Svatky u Milov, v několika tůních (odstavených meandrech) např. 1,3 km SSZ a 0,5 km S od výpustě Milovského rybníka, ca 590 m n. m., leg. F. Lysák 13. 6. 2002 herb. Lysák (Lysák 2002).

V Květeně ČR (Tomšovic in Hejný & Slavík 1992: 76–86) je sice uveden Hansgirgův údaj „mezi Svatkou a Křižánky“ (Hansgirg 1882), ale je tam zařazen jen do poznámky mezi málo pravděpodobné údaje, které nebyly při zpracování rozšíření druhu respektovány.

V rámci mapování NATURA 2000 se mi podařilo najít populaci *R. amphibia* v území těsně sousedícím, a to hned na několika místech v navrhované PR Meandry Svatky. Recentně tam výskyt zachytila také Suková (1998). Roste spolu s *Acorus calamus* a *Galium cf. elongatum* na březích odstavených meandrů v počátečním stadiu zazemňování. Druh zde dosahuje svého výškového maxima v ČR a jedná se o vůbec první lokalitu jeho přirozeného výskytu v oreofytiku. Je zajímavé, že tento výskyt zůstal více než jedno století neověřen a nebyla mu věnována patřičná pozornost.

F. Lysák

Hansgirg A. (1882): Ein Beitrag zur Flora des Böhmischemährischen Grenzgebietes. – Oesterr. Bot. Zeitschr. 32: 14–18.

Lysák F. (2002): Drátěnicky (J0061ŽV), závěrečná textová zpráva k mapování biotopů soustavy Natura 2000 a Smaragd. – Ms. [depon. in: AOPK ČR, Praha]

Suková R. (1998): Floristický inventarizační průzkum navržené PR Meandry Svatky. – Ms. [depon. in: Správa CHKO Žďárské vrchy]

***Rubus odoratus* L.**

- 56b. Jilemnické Podkrkonoší, 5459d, Borovnice (distr. Trutnov): osada Popluže, velké porosty v lese 200–300 m od konce osady po obou stranách silnice směr Pecka JZ od železniční zast., ca 500 m n. m.

Lokalita byla objevena v 80. letech minulého století nezávisle na sobě F. Procházkou a B. a H. Zbukovými, 6. 7. 2002 rev. F. Procházka & J. Kovářiková.

Původ zplanění ostružiníku vonného na této lokalitě lze s jistotou hledat v nedaleké zpustošené zahradě u vily továrníka Mautnera, který byl v minulosti majitelem textilní továrny v Borovnici. Vila dosud stojí v lese severně nad lokalitou. Podle informací místních obyvatel bývalý majitel ve své zahradě pěstoval řadu cizích druhů. Na zahradní úpravy v okraji lesa na svahu nad silnicí dosud upomínají jednotlivé exempláře (zde vysazených?) nepůvodních druhů (*Berberis* sp., *Rosa* sp., *Crataegus* sp., *Prunus mahaleb*) a porosty pámelníku. Mautner byl jako továrník německé národnosti v roce 1946 vysídlen do zahraničí a zahrada postupně zcela zpustla. V současné době ostružiník vonný na lokalitě vytváří bohatě kvetoucí porosty (nejhustší se nalézají v průseku pod elektrickým vedením ve svahu nad silnicí) a zřetelně se odtud šíří i do okolí, jednotlivé kvetoucí exempláře najdeme např. podél turistických cest v nedaleké smrkové výsadbě a na pasece ve svahu pod silnicí.

J. Hadinec

***Rubus saxatilis* L.**

C3

88g. Hornovltavská kotlina, 7249b, Nová Pec (distr. Prachatice): jižní až jihozápadní úpatí Hajného vrchu nad silnicí Nová Pec – Jelení vrchy, světlý borový porost, několik kolonií, 17. 9. 2002 not. V. Grulich.

88g. Hornovltavská kotlina, 7249b, Nová Pec (distr. Prachatice): kóta 781 asi 1,2 km Z od nádraží, na světlinách ve vrcholové části několik kolonií, 30. 9. 2002 not. V. Grulich.

Z okrajových partií Šumavy na hranicích s Horním Pootavím byl ostružiník skalní znám už dříve, stejně tak jako z vlastní Šumavy z více lokalit na levém břehu Lipna (cf. Procházka & Štech 2002: 96). Jedinými dosud známými lokalitami na pravém břehu Lipna byl Dlouhý Bor SZ Nové Pece (Skalický in Kolektiv 1995–2000), naleziště možná více či méně totožné s první ze shora uvedených lokalit, a Pestrický vrch u Zadní Zvonkové (Kučera in Kolektiv 1995–2000). Uvedené lokality potvrzují a rozhojňují zjištěný výskyt v Hornovltavské kotlině na pravém břehu Lipenské přehrady.

F. Procházka

Kolektiv [zpracovatelů květeny Šumavy] (1995–2000): Floristická databáze ke květeně Šumavy. – Ms. [depon. in: Jihočes. Univ., České Budějovice (V. Čurn & M. Štech), Eko-Agency KOPR, Vimperk (F. Procházka), Správa NP a CHKO Šumava, Kašperské Hory (I. Buřková) etc.]

***Rubus vestitus* Weihe**

C1

15c. Pardubické Polabí, 5861c, Rokytno (distr. Pardubice): bor s dubem při S okraji lesa (Z od silnice, Z od PR Přesypy u Rokytna) ca 300 m S od SV okraje obce Rokytno, 245 m n. m., 50° 06' 44" N, 15° 53' 44" E, leg. P. Havlíček 16. 8. 2000 (PRC), rev. B. Trávníček (Lepší 2002).

37j. Blanský les, 7152a, Zlatá Koruna (distr. Český Krumlov): vrch ve Zlatokorunském lese Z od horní části obce, ca 0,5 km Z od železničního nádraží Zlatá Koruna, ca 620 m n. m., 48° 51' 14" N, 14° 20' 49" E, leg. P. Lepší 10. 8. 2000 (herb. P. Lepší), rev. H. E. Weber (Lepší 2002).

37j. Blanský les, 7151d, Srnín u Zlaté Koruny (distr. Český Krumlov): ca 1,2 km ZSZ od obce, u průseku vedoucího od kóty 767 v Srninských pasekách, ca 660–670 m n. m., 48° 50' 53"N, 14° 19' 56" E, leg. P. Lepší 28. 9. 2000 (herb. P. Lepší), rev. V. Žíla (Lepší 2002).

Lepší P. (2002): Nález vzácného ostružiníku hustochlupého (*Rubus vestitus*) u Zlaté Koruny (jižní Čechy). – Zpr. Čes. Bot. Společ. 37: 111–114.

***Salix × dasyclados* Wimmer (= *Salix cinerea* × *S. viminalis*)**

88a. Královský hvozd, 6745c, Hojsova Stráž (distr. Klatovy): okraj silničky pod zámečkem, leg. J. Sofron 1986 (PL), det. J. Koblížek.

88g. Hornovltavská kotlina, 7048d, Lenora (distr. Prachovice): Vlčí Jámy, křoviny na okraji těžného rašeliniště, 770 m n. m., leg. F. Procházka 1998 (PL), det. J. Koblížek.

V Květeně ČR nejsou u tohoto křížence uvedeny žádné konkrétní lokality (cf. Chmelař & Koblížek in Hejný & Slavík 1990), pouze se konstatuje, že je často vysazován jako medonosná rostlina, zejména v pestíkovém klonu. Výskyt spontánních kříženců je uvedenými autory připouštěn jen zřídka, a to „především v nížinách v oblasti lužních lesů“. Výskyt na první ze shora uvedených lokalit snad skutečně pochází z výsadby (*S. × dasyclados* zde roste na okraji asfaltové cesty). Druhá z lokalit (Hornovltavská kotlina) je spíše místem výskytu spontánně vzniklého křížence, a to jednak vzhledem k poměrně častému výskytu obou rodičů v Hornovltavské kotlině a jednak vzhledem ke skutečnosti, že si lze jen stěží představit úmyslnou výsadbu ve volné, hospodářsky nevyužívané krajině (okraj rašeliniště). Jednoznačně spontánní výskyt křížence *S. × dasyclados* je doložen i z bavorské Šumavy (úpatí Roklanu, M. Haug).

F. Procházka

***Salix myrtilloides* L.**

C1

26. Český les, 6340b, zaniklá osada Jedlina u Nových Domků (distr. Tachov): NPP Na požárech, rašelinná louka Z od kravína, 650 m n. m., na ploše asi 10 m², leg. P. Mudra 6. 8. 1999 (herb. Okresní muzeum v Tachově).

Nový druh pro Český les. Do této doby byl znám aktuální výskyt vrby borůvkovité v České republice jen z jediné lokality v Železných horách a dvou lokalit (Prameny, Čistá) ve Slavkovském lese (cf. Procházka et al. in Čeřovský 1999). Shora uvedená lokalita je tedy čtvrtým místem, na kterém se v současné době v ČR druh vyskytuje. V Českém lese, respektive v Oberpfälzer Wald znám ještě další lokalitu. Jedná se o lesní rašelinnou louku JV od obce Griesbach (6140b; Landkreis Tirschenreuth), která leží v Německu ca 100 m od státní hranice s ČR v nadmořské výšce kolem 700 m (doklad též v herbáři OM Tachov).

P. Mudra

***Salix repens* L.**

C1

25a. Krušnohorské podhůří vlastní, 5249a, Krásný Les (distr. Ústí nad Labem): PR Špičák u Krásného Lesa, jedna skupina keřů na mokřadu na ZSZ úpatí vrchu, druhá v meliorovaném mokřadu na východním okraji PR, 640 m n. m., 2000 not. Č. Ondráček (Ondráček 2002).

25a. Krušnohorské podhůří vlastní, 5249b, Krásný Les (distr. Ústí n. Labem): mokřad nad levým břehem Liščího potoka na JV okraji obce, 630 m n. m., leg. Č. Ondráček 1996 (CHOM).

- 25a. Krušnohorské podhůří vlastní, 5545a, Výsluní (distr. Chomutov): podmáčené louky v okolí prameniště potoka 0,5 km JZ od obce, 735 m n. m., leg. Č. Ondráček 1996 (CHOM).
47. Šluknovská pahorkatina, 5052, Brtníky (distr. Děčín): relativně hojně ve fragmentech podmáčených luk ZJZ od Ptačího vrchu a podél silnice Brtníky – Kunratice, červenec 2000 (Härtel, Bauer & Hadinec 2002).

Vrba plazivá se v Krušných horách a jejich podhůří vyskytuje na více lokalitách. Jejich přehled a zhodnocení bude předmětem samostatného příspěvku.

Č. Ondráček

67. Českomoravská vrchovina, 6457b, Kaliště (distr. Humpolec): mokřad v údolí potoka S od osady Háj, ca 1,2 km J–JZ od kostela v obci, 570 m n. m., 49° 34' 56" N, 15° 18' 25" E, leg. L. Čech 23. 5. 2000 (MJ), rev. J. Koblížek.

Ačkoliv výskyt *S. repens* není z fyl. okresu Českomoravská vrchovina (67) uváděn (Chmelař & Koblížek in Hejný & Slavík 1990: 481–492), s určitostí se nejedná o první nálezy v tomto území. V roce 1991 byl druh nalezen v dnešní PR Kamenná trouba u Lipnice nad Sázavou (I. Růžička, MJ) a revidován J. Koblížkem. Druh zde dosud roste spolu se *S. rosmarinifolia*. Dále existují doklady z lokality Bažantka u Doupě (I. Růžička MJ 1974) a od rybníka Sviták u Milíčova (I. Růžička MJ 1982) při hranici s Jihlavskými vrchy (90), které byly revidovány J. Chmelařem. V poznámce na obou revizních lístcích je však vyjádřena jistá míra pochybnosti, vyžadující opětovnou revizi v době květu. Nález od Milíčova byl rovněž publikován (Růžička 1989). Situaci dále komplikuje pravděpodobný výskyt křížence *Salix* × *incubacea* (J. Koblížek, in verb.). Provedení podrobné revize dalších dosud nerevidovaných nálezů a vyloučení výše uvedených pochybností se proto jeví jako vcelku žádoucí.

Menší populace *S. repens* roste u Kaliště v mokřadní louce s prameništěm v uzavěru drobného údolí. Z dalších významných druhů zde byly zaznamenány např. *Carex demissa*, *Dactylorhiza majalis*, *Eriophorum angustifolium*, *Menyanthes trifoliata*, *Scorzonera humilis*, *Tephrosieris crispa*, *Valeriana dioica* aj.

L. Čech

Härtel H., Bauer P. & Hadinec J. [eds] (2002): Floristický kurs Severočeské pobočky České botanické společnosti 2000 v Rumburku. – Severočes. Přír. 33–34: 85–94.

Ondráček Č. (2002): Floristický průzkum přírodní rezervace Špičák u Krásného Lesa. – Severočes. Přír. 33–34: 95–105.

Růžička I. (1989): Výsledky záchranného výzkumu ohrožené květeny mizejících rašelinišť a rašelinných luk na Jihlavsku. – Vlastiv. Sborn. Vysociny, Sect. Natur., 9: 135–176.

***Samolus valerandi* L.**

C1

18a. Dyjsko-svratecký úval, 7167a, Rakvice (distr. Břeclav): Trkmanský Dvůr, okraj slanomilné rákosiny mezi tokem Trkmanky a vodním kanálem, ca 200 m Z od nejnižší budovy osady, tisíce exemplářů, 162 m n. m., leg. P. Lustyk 12. 8. 2002 (BRNM).

4 m², 19. 8. 2002, P. Lustyk, E₁ (85 %): *Samolus valerandi* 4, *Agrostis stolonifera* 2, *Inula britannica* 2, *Phragmites australis* 2, *Plantago uliginosa* 2, *Bolboschoenus koshewnikowii* 1, *Juncus articu-*

latus 1, *J. bufonius* +, *Schoenoplectus tabernaemontani* +, *Althaea officinalis* r, *Atriplex prostrata* r, *Centaureum pulchellum* r.

- 20b. Hustopečská pahorkatina, 7067b, Terezín (distr. Hodonín): nevyvinutá subhalofilní vegetace na strništi obilného pole, ve sníženině vlevo silnice Krumvíř – Terezín, v nivě potoka Trkmanka, 2 km SSZ od středu obce, 176 m n. m., spolu s *Bolboschoenus koshevníkowi*, *Carex secalina*, *Echinochloa crus-galli*, *Euphorbia platyphyllos*, *Plantago uliginosa*, *Potentilla supina*, 20–30 jedinců, srpen 2001 not. R. Řepka.

V minulosti byla solenka Valerandova v oblasti jižní Moravy známa asi z 15 lokalit (cf. Grulich 1987), avšak kvůli dramatickému úbytku vhodných stanovišť přežívala do nedávné doby jen na dvou mikrolokalitách v NPR Slanisko u Nesytu, kde je dodnes její výskyt poměrně stabilní (J. Danihelka, in verb.) a v blízkosti Trkmanského Dvora. Tuto druhou lokalitu definuje Grulich (1987) jako „Trkmanec, bažina jižně od dvora“ a solenka zde byla pozorována ještě v roce 2000 mezi polem a rákosinou, ca 350 m JJV od nejj jižnější budovy osady v počtu asi 10 exemplářů (K. Kasala, in litt.). Nově nalezená populace, vzdálená odtud asi 400 m, je pozoruhodná především svojí četností – na ploše zhruba 6 × 40 m, v okraji subhalofilní rákosiny a také v zatopených mikrodepresích v sousedícím oraništi roste několik tisíc jedinců.

V údolí Trkmanky mezi Krumvířem a Terezínem zaznamenal solenku naposledy Vicherek (1973), a to ve vegetaci podsvazu *Loto-Trifolienion* (as. *Agrostio-Caricetum distantis*, *Agrostio-Caricetum secalinae* a *Meliloto-Caricetum otrubae*). Výskyt druhu byl tedy v tomto území potvrzen po téměř 30 letech.

V roce 2002 byla solenka nově nalezena také v rákosině na břehu Dolní Novomlýnské nádrže u obce Pavlov (J. Danihelka, in litt.).

P. Lustyk

Grulich V. (1987): Slanomilné rostliny na jižní Moravě. – Ed. Český svaz ochránců přírody, Břeclav, 70 p.

Vicherek J. (1973): Die Pflanzengesellschaften der Halophyten- und Subhalophytenvegetation der Tschechoslowakei. – In: Vegetace ČSSR, ser. A, 5: 1–200 & suppl., Academia, Praha.

***Scandix pecten-veneris* L.**

A2

- 7d. Bělohorská tabule, 5851d, Tuchoměřice (distr. Praha): dodnes [200?] se v malém počtu jedinců stále udržuje na sesuté opěrné zídce na jižním svahu v zahradě u domu A. Příhody na místě zpustlé dávné klášterní vinice v obci, leg. A. Příhoda (Příhoda 2002).

- 76a. Moravská brána vlastní, 6374c, Libhošť (distr. Nový Jičín): pole, ca 300 m n. m., leg. R. Leidolf květen 1938 (NJM).

Vochlice hřebenitá je v současné době považována za nezvěstný druh naší květeny. Bývalá klášterní vinice v Tuchoměřicích by mohla být zřejmě posledním (zda ještě nyní existujícím ?) místem jejího výskytu v České republice. Údaj od Libhoště pouze doplňuje historické rozšíření tohoto druhu.

† Příhoda A. (2002): Pozůstatky starých vinic v Tuchoměřicích. – Zpravod. Ochránců Přírody okresu Praha-západ 22(2001): 14–15.

Stipa zaleskii* Wilensky*C1**

- 4a. Lounské středohoří, 5548d, Chraberce (distr. Louny): vrch Týnecký Chlum, ve starší, západní části činného čedičového lomu (nedaleko stožáru osvětlení nad cestou) 800 m SSV od obce, leg. J. Novák 2000 herb. Novák (ut *Stipa glabrata*), det. K. Kubát (Novák 2002). Populace brzy po objevení zanikla postupující těžbou.

Novák J. (2002): Výskyt některých druhů rostlin v lomech Českého středohoří a dolního Poohří. – Severočes. Přír. 33–34: 107–110.

Thalictrum minus* subsp. *elatum* (Jacq.) Stoj. & Stefanov*C3**

16. Znojensko-brněnská pahorkatina, 7063a, Skalice (distr. Znojmo): výslunné travnaté svahy kopce na severovýchodním okraji obce, 253 m n. m., druh na lokalitě ve dvou mikropopulacích, leg. J. Čáp 18. 5. 2002 (BRNU).

Žlutůcha menší přímokvětá nebyla dosud ze Znojensko-brněnské pahorkatiny uváděna (cf. Osvačilová in Hejný & Slavík 1988: 462–464).

Tillaea aquatica* L.*C1**

39. Třeboňská pánev, 7054, Domanín (distr. Jindřichův Hradec): v dosti početné populaci ve vytěžené pískovně, 1999 not. K. Filípková (Filípková 2001).

Filípková K. (2001): Nález masnice vodní (*Tillaea aquatica* L.) (Crassulaceae) v CHKO a BR Třeboňsko. – Sborn. Jihočes. Muz. Čes. Budějovice, přír. vědy, 41: 90–91.

Trichophorum alpinum* (L.) Pers.*C2**

67. Českomoravská vrchovina, 6558b, Ústí (distr. Jihlava): okolí prameniště v zarůstajících rašelinných loukách na jižním okraji Farského lesa, ca 800 m SSV od kostela na východním okraji obce Branišov, 638 m n. m., 49° 28' 27" N, 15° 26' 18" E, leg. L. Čech 11. 6. 2002 (MJ).

Nový nález silně ohroženého druhu doplňuje skupinu lokalit na SZ okraji souvislejšího rozšíření v centrální části Českomoravské vrchoviny. Nejbližše se nacházejí recentní lokality u Šimanova, Dušejova a Miličova (Rybníček & Rybníčková 1970, Růžička 1989, Růžička et al. 1997), směrem severním pak osamocená lokalita u Skorkova (Rybníček & Rybníčková 1970), kde byl výskyt ověřen ještě v roce 1994.

Malá populace (několik desítek rostlin) se nachází v relativně zachovalé enklávě rašelinných luk v těsné blízkosti hlavního evropského rozvodí, která šťastnou shodou okolností unikla velkoplošným pozemkovým úpravám koncem 80. let 20. století. Fragmenty rašeliništní vegetace odpovídají ostřicovo-mechovým společenstvům sv. *Caricion demissae*, z dalších významnějších druhů se zde vyskytuje např. *Triglochin palustris*, *Carex pulicaris*, *Potentilla palustris*, *Menyanthes trifoliata*, *Dactylorhiza majalis*, *Valeriana dioica* aj. Další floristické údaje k této lokalitě jsou obsaženy také v práci Řepka & Lustyk (1995). Bez urychleného zajištění péče o lokalitu ovšem nelze předpokládat dlouhodobější persistenci populace.

Růžička I. (1989): Výsledky záchranného výzkumu ohrožené květeny mizejících rašelinišť a rašelinných luk na Jihlavsku. – Vlastiv. Sborn. Vysočiny, sect. natur., 9: 135–176.

- Růžička I., Čech L. & Lacina J. (1997): Floristický materiál z centrální části Českomoravské vrchoviny jihozápadně od Jihlavy. – Vlastiv. Sborn. Vysočiny, sect. natur., 13: 221–281.
- Rybníček K. & Rybníčková E. (1970): Rozšíření rašelinných a bažinných rostlin v jižní části Českomoravské vysočiny I. – Vlastiv. Sborn. Vysočiny, sect. natur., 6: 77–86.
- Řepka R. & Lustyk P. (1995): Floristický materiál z povodí Jankovského potoka. – Vlastiv. Sborn. Vysočiny, sect. natur., 12: 79–98.

L. Čech

Triglochin palustris* L.*C2**

35c. Příbramské Podbrdsko, 6249b, Ohrazenice (distr. Příbram): luční lado 1,13 km ZSZ od kóty Vystrkov (541,2), 447 m n. m., 49° 46' 52" N, 13° 56' 59" E (JTSK), leg. P. Karlík 28. 6. 1999 (PRC). Fytocenologický snímek č. 587237 in TURBO(VEG).

Mokvavé místo v rašelinném lučním ladě as. *Caricetum goodenowii*. V důsledku dlouhodobého neobhospodařování hrozí postupný přechod do porostu sv. *Molinion* (cf. Karlík 2001). Populace bařičky čítá maximálně několik málo desítek jedinců.

36a. Blatensko, 6448d Tisov (distr. Strakonice): fragment slatiny V od obce, ca 950 m JV od kóty Tisovská hora (552 m), 503 m n. m., 49° 30' 56" N, 13° 49' 47" E (JTSK), 28. 7. 2001 not. P. Karlík.

Jedná se o neobhospodařovanou přerostlou slatinnou louku s dominancí *Molinia* a *Carex umbrosa* (cf. Karlík 2001). Na malém mokvavém místě v drobné depresi je nezapojené společenstvo (ca. 3 m²) s hojným zastoupením *Philonotis fontana*, *Drepanocladus vernicosus* (det. Z. Soldán) a *Juncus articulatus*, *Carex panicea*, *C. davalliana*. Bařička se zde vyskytuje v počtu ca 30 jedinců.

82. Javorníky, 6674a, Huslenky (distr. Vsetín): údolí Losový, pěnovcové prameniště, 21. 8. 2002 not. M. Kočí (foto).

Z oblasti Javorníků je znám historický výskyt z Hovězí a Zděchova (Říčan 1936). Nověji je bařička bahenní uváděna také z údolí Hrubá Brodská a Břežitá u Nového Hrozenkova (cf. Pavelka & Trezner 2002).

87. Brdy, 6348d, Teslíny (distr. Příbram): litorál na JV pobřeží Hořejšího Padrtského rybníka, 1,79 km SV křížovatky v obci, 637 m n. m., 49° 38' 22" N, 13° 46' 08" E, leg. P. Karlík 18. 7. 1998 (PRC); květen 2003 not. P. Karlík. Fytocenologické snímky č. 687168 a 687169 in TURBO(VEG).

Tato lokalita je známa již velmi dlouho (Sofron et al. 2003). Plocha s hojným výskytem *Triglochin palustris* a *Pedicularis palustris* (viz výše) však není „rašeliniště“ v pravém slova smyslu, jak je někdy tradováno, ale slatina bez humolitového profilu ze sv. *Caricion demissae*, zařaditelná nejlépe jako as. *Amblystegio stellati-Caricetum paniceae* (cf. Karlík 2001). Plochy s rašelinným profilem se vyskytují až opodál, dnes jsou pokryty převážně smrkovým lesem. *Triglochin palustris* se zde vyskytuje v bohaté populaci (až stovky jedinců) a roste zde spolu s *Pedicularis palustris* (viz výše).

P. Karlík

- Karlík P. (2001): Louky a příbuzné typy vegetace Brd a Podbrdská. – Ms., 205 pp. [Dipl. pr.; depon. in: Knih. kat. bot. PFF UK, Praha; Okr. Muz. Příbram]
- Sofron J., Hlaváček R., Karlík P. & Nesvadbová J. (2003): Flóra a vegetace. – In: Cílek V. [ed.], Střední Brdy, Příbram.
- Pavelka J. & Trezner J. [eds] (2002): Příroda Valašska (okres Vsetín). – Český svaz ochránců přírody ZO 76/06 Orchidea, Vsetín, 568 p.
- Říčan G. (1936): Květena okresu Vsetínského a Valašsko-meziríčského. – Ms., 79 p. [Depon. in: Knih. Okr. Vlastivěd. Muz. Vsetín, pracoviště Valašské Meziříčí].

***Vaccinium uliginosum* L.**

22. Halštrovská vrchovina, 5741a, Horní Studenec (distr. Sokolov): malé rašeliniště na levém břehu Mezního potoka poblíž vypuštěné klauzy, pod silnicou vedoucí od žel. stanice Rotava k lokalitě Čtyřdomí, 0,6 km Z od kóty Jelení vrch (678 m), 620 m n. m., 29. 6. 1999 not. P. Lustyk.

Vlochně bažinná nebyla prozatím z Halštrovské vrchoviny uváděna (cf. Čvančara in Hejný & Slavík 1990: 504–505), ačkoliv ze sousedních území (Smrčiny, Chebská pánev, Krušné hory) je známa. Údaje chyběly zřejmě jen z důvodu malé floristické prozkoumanosti tohoto území.

***Viola stagnina* Schult.**

C2

- 11b. Poděbradské Polabí, 5958c, Záboří nad Labem (distr. Kutná Hora): nivní louka mezi železniční tratí a starým korytem Doubravy, ca 1,2 km JZ od železniční stanice v obci, 200 m n. m., 50° 01' 19" N, 15° 20' 11" E, leg. L. Čech 27. 4. 2000 (MJ).
- 11b. Poděbradské Polabí, 5958c, Záboří nad Labem (distr. Kutná Hora): okraje nivní louky při depresích podél železniční trati SV od strážního domku, ca 900 m JZ od železniční stanice v obci, 200 m n. m., 50° 01' 30" N, 15° 20' 25" E, leg. L. Čech 26. 6. 2002 herb. Čech (Chotěboř).

První z dvojice dvou nepřilíhů od sebe vzdálených mikrolokalit se nachází v nově zřízené PR Na hornické. V novější publikované práci z tohoto území a jeho širšího okolí (Rydlo 1988) není tento druh uváděn, obě populace jsou ovšem poměrně málo početné (vždy jen několik desítek jedinců) a na malých plochách. Na okolních střídavě vlhkých loukách a při okrajích křovin zde dále rostou např. *Allium angulosum*, *Thalictrum lucidum*, *Cnidium dubium* a *Cucubalus baccifer*.

- Rydlo J. (1987): Zpráva o floristických exkurzích do území východně od Kolína. – Muz. Součas., ser. natur., 2: 39–54.

L. Čech

Poděkování

Náš dík patří všem našim kolegům, kteří nám poskytovali cenné rady a konzultace. Děkujeme autorům komentářů i všem ostatním za to, že nám poskytli svoje nálezy, jakož i těm, kteří se na jejich získávání podíleli.

Jsou to: Daniel Abazid (Soběslav), Petr Batoušek (Zlín), Petr Bauer (Děčín), Karel Boublík (Průhonice), Jiří Brabec (Průhonice), Siegfried Bräutigam (Görlitz, Německo), Stanislav Březina (Průhonice), Ivana Bufková (Kašperské Hory), Oldřich Bušek (Karlovy Vary), Vladimír Bylinský (Praha), Beáta Czerneková (Bystřice nad Olší), Jaroslav Čáp (Brno), Luděk Čech (Havlíčkův Brod), Tomáš Černý (Průhonice), Martin

Dančák (Olomouc), Jiří Danihelka (Mikulov), † Čestmír Deyl (Olomouc), Josef Dobiáš (Jimramov), Zuzana Dočkalová (Krnov), Jan Douda (Tábor), Martin Duchoslav (Olomouc), Kamila Dvořáčková (Jihlava), Libor Ekrt (České Budějovice), Vít Grulich (Brno), † Emil Hadač (Praha), Věra Hadincová (Praha), Aleš Hájek (Police nad Metují), Michal Hájek (Brno), Roman Hamerský (Litoměřice), Josef Harčarik (Vrchlabí), Handrij Härtel (Krásná Lípa), Petr Havlíček (Praha), Petr Havránek (Poděbrady), Rudolf Hlaváček (Příbram), Viera Horáková (Vrchlabí), Zbyněk Hradílek (Olomouc), Daniel Hrčka (Praha), Věra Hroudová (Praha), Jiří Hummel (Brandýs nad Labem), Štěpán Husák (Třeboň), Karin Hustáková (Brno), Jindřich Chlapek (Jeseník), Jindřich Chrtek ml. (Příhonice), Petr Chytil (Rožnov pod Radhoštěm), Milan Chytrý (Brno), Gusztáv Jákab (Szarvas, Maďarsko), Matilda Jatiová (Brno), Vladimír Jehlík (Praha), Filip Jetmar (Litomyšl), Ivana Jongepierová a Jan W. Jongepier (Veselí nad Moravou), Jiří Juříčka (Havlíčkův Brod), Petr Karlík (Praha), Kamil Kasala (Břeclav), Zdeněk Kežlínek (Bučovice), Petr Kment (Praha), Martin Kočí (Karlovice), Filip Kolář (České Budějovice), Anna Krahulcová a František Krahulec (Příhonice), Petr Koutecký (České Budějovice), Pavel Kovář (Praha), Jitka Kovářiková (Vimperk), Petr Krása (Sokolov), Daniel Křenek (Rožnov pod Radhoštěm), Karel Kubát (Ústí nad Labem), Josef Kučera (Rychnov nad Kněžnou), Pavel Leischner (Strakonice), Petr Lepší (Zlatá Koruna), Martin Lepší (České Budějovice), Vojen Ložek ml. (Karlštejn), Filip Lysák (Cyrilov), Milan Marek (Příhonice), Jan Michálek a Jaroslav Michálek (Sokolov), Martina Molíková (Praha), Petr Mudra (Tachov), Jan Novák (České Budějovice), Božena Nozarová (Bubovice), Čestmír Ondráček (Chomutov), Vlasta Ondrová (Slavkov u Uherského Hradiště), Zdenka Otýpková (Brno), Ivana Paukertová (Brno), Radim Paulič (Strakonice), Alois Pavlíčko (Praha), Petr Pavlík (Štamberk), Petr Petřík (Příhonice), Lenka Pivoňková (Plzeň), Josef Plot (Beroun), Jaroslav Podhorný (Otinoves), Karel Prach (České Budějovice), Romana Prausová (Pardubice), David Půbal (Šumavské Hoštice), Jan Roleček (Brno), Jitka Rudolfová (Blansko) Vladimír Růžička (Brno), Vlastik Rybka (Praha), Jaroslav Rydlo (Roztoky), Vladimír Řehořek (Brno), Radomír Řepka (Brno), Jiří Sádlo (Příhonice), Franz Schuhwerk (Mnichov, Německo), Marie Sedláčková (Frenštát pod Radhoštěm), Michal Severa (Praha), Petr Slavík (Brno), Jaromír Sofron (Plzeň), Milan Soukup (Heřmaň), Milan Škrott (Rožnov pod Radhoštěm), Petr Šmarda (Brno), Jindřich Šmiták (Brno), Jan Špinar (Havlíčkův Brod), Pavel Špryňar (Praha), Leoš Štefka (Blansko), Milan Štech (České Budějovice), Jan Štěpánek (Příhonice), Václav Štromajer (Huslenky), Jan Šturma (Praha), Vratislav Šuk (Praha), Martin Šulgan (Rožnov pod Radhoštěm), Kateřina Šumberová (Brno), † Kateřina Švendová (Český Těšín), Bohumil Trávníček (Olomouc), Alena Válková (Olomouc), Aleš Vašat (Rožnov pod Radhoštěm), Karla Vincencová (Příhonice), Adriana Vítková (Olomouc), Vladimír Zabloudil (Žďár nad Sázavou), Helena Zbuzková a Bořivoj Zbuzek (Praha), Karel Žák (Praha), Anna Žigová (Praha).

Naše poděkování přísluší také Agentuře ochrany přírody a krajiny ČR, která financovala mapování biotopů v rámci vytváření soustavy chráněných území ES NATURA 2000, jehož některé výsledky (např. *Carex distans*, *C. pendula*, *Caucalis platycarpus*, *Epipactis greuteri*, *Rorippa amphibia*...) zde zveřejňujeme.

Literatura

- Čelakovský L. (1867): Prodrum der Flora von Böhmen. I. Theil. – Prag, 112 p.
- Čelakovský L. (1883): Prodrumus květeny české. Vol. 4. – In: Arch. Přírod. Výzk. Čech, sect. 3a: 677–944, Praha.
- Čeřovský J., Feráková V., Holub J., Maglocký Š. & Procházka F. (1999): Červená kniha ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů ČR a SR. Vol. 5. Vyšší rostliny. – Příroda, Bratislava, 453 p.
- Dostál J. (1989): Nová květena ČSSR. Vol. 1, 2. – Academia, Praha, 1548 p.
- Hadinec J., Lustyk P. & Procházka F. [eds] (2002): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. I. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 37: 51–105.
- Hejný S. & Slavík B. [eds] (1988): Květena České socialistické republiky. 1. – Academia, Praha, 557 p.
- Hejný S. & Slavík B. [eds] (1990): Květena České republiky. 2. – Academia, Praha, 540 p.
- Hejný S. & Slavík B. [eds] (1992): Květena České republiky. 3. – Academia, Praha, 542 p.

- Chán V. [ed.] (1999): Komentovaný červený seznam květeny jižní části Čech. – Příroda 16: 1–284.
- Jatíová M. & Šmiták J. (1996): Rozšíření a ochrana orchidejí na Moravě a ve Slezsku. – Agentura ochrany přírody a krajiny, Brno, 539 p.
- Kubát K., Hrouda L., Chrtěk J. jun., Kaplan Z., Kirschner J., & Štěpánek J. [eds] (2002): Klíč ke květeně České republiky. – 928 p., Academia, Praha.
- Procházka F. [ed.] (2001): Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). – Příroda 18: 1–146.
- Procházka F. & Štech M. [eds] (2002): Komentovaný černý a červený seznam cévnatých rostlin české Šumavy. – Správa NP a CHKO Šumava a Eko-Agency KOPR, Vimperk, 140 p.
- Procházka F. & Řehořek V. (2001): Výzva ke členům české botanické obce. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 35 (2000): 181–182.
- Pruner L. & Míka P. (1996): Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. – Klapalekiana 32, Suppl.: 1–75.
- Pyšek P., Sádlo J. & Mandák B. (2002): Catalogue of alien plants of the Czech Republic. – Preslia 74: 97–186.
- Skalický V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejny S. & Slavík B. [eds], Květena České socialistické republiky, 1: 103–121, Academia, Praha.
- Slavík B. (1971): Metodika síťového mapování ve vztahu k připravovanému fytogeografickému atlasu ČSR. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 6: 55–62.
- Slavík B. [ed.] (1995): Květena České republiky. 4. – Academia, Praha, 529 p.
- Slavík B. [ed.] (1997): Květena České republiky. 5. – Academia, Praha, 568 p.
- Slavík B. [ed.] (2000): Květena České republiky. 6. – Academia, Praha, 770 p.
- Staněk S., Jongepierová I. & Jongepier J. W. (1996): Historická květena Bílých Karpat. – Sborn. Přírodověd. Kl. Uherské Hradiště, suppl. [1]: 1–198.
- Šmiták J. (2003): Nové a ověřené lokality vzácnějších druhů vstavačovitých. – Roesliana 32: 34–37.
- Vozárová M. & Sutorý K. (2001): Index herbariorum Reipublicae bohemicae et Reipublicae slovacae. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 36, suppl. 2001/1: 1–95.

Došlo dne 24. 5. 2003